

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fill., vasúti állomásokon 12 fill.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

Szomorú finálé:

Budapest, június 24.

Hogy is fejezzük ki magunkat a helyzetnek legmegfelelőbbben? A képviselőház befejezte érdemleges munkáját s most már a rendőrök, csendőrök és katonák megkezdhetik pihenésüket. Vagy talán úgy helyesebb, ha azt mondjuk: a rendőrök, csendőrök és katonák befejezték érdemleges munkájukat s most már a képviselő urak megkezdhetik pihenésüket.

A lehetetlen helyzet egész tragikomikuma nyilatkozik meg benne, hogy az ugynevezett törvényhozó urak pihenését összefüggésbe kell hozni a fegyveres kirendeltség munkájával s nem lehet határozottsággal megállapítani, hogy a képviselőház dolgozott-e vagy a fegyveres kirendeltség, a katonák mennek-e pihenőre vagy a honatyák? Annyi bizonyos, hogy a munkapárt, mint parlament, nem dolgozhatott volna a rendőrök, csendőrök és katonák nélkül s hogy a rendőrök, csendőrök és katonák még itélelnapig is dolgozhatnának, ha a munkapárt, mint parlament, nem szomjazná már a pihenést. Törvényhozás és fegyveres hatalom egy össze volt növe ezekben a szegényletes napokban, mint a kentaur emberfeje a paripa testével és négy lábával. A parlament kiegészítő része volt a közös hadseregnek

s a közös hadsereg kiegészítő része volt a parlamentnek.

Most aztán, tulesvén az állítólagos érdemleges munkán, pihenni tér a parlament és a hadsereg, a hadseregparlament vagy a parlamenthadsereg. És ha pihenni tér, fölmerül a kérdés, hogy mi lesz azután? A legkisebb valószínűség szól amellett, hogy a munkapárt tagjai most kisietnének választókerületeikbe s a nép előtt is fölvennék a harcot a népgyűlésből népgyűlésbe siető ellenzéki képviselőkkel. Ha nem akarják általmukra mozgósítani az egész közös armádiát, akkor a kerületek fölkeresése reájok nézve kissé kockázatos vállalkozás lehetne. Katonai fedezet nélkül ezek a látogatások balul üthetnének ki. Az tehát nem valószínű, hogy a munkapárt tagjai most kerületeikbe siessenek. Ellenben holtbizonyos, hogy az ellenzék tagjai, akiket az erőszak kiszorított a parlamentből s akiknek most a nemzethez visz az egyetlen utjuk, nem fognak elzárkózni ennek az utnak követésétől. A kezdődő nyár a legszenvedélyesebb és legtermészetesebb ellenzéki agitáció nyara lesz. Mert föl kell világosítani a nemzetet, meg kell neki mondani, hogy mi történt a parlamentben, vagy inkább azon a tanyán, melyet azelőtt parlamentnek neveztek s másrészt ennek a felvilágosított nemzetnek haragjától kell megkapni az

erőt és ösztönzést az őszi nagy küzdelemhez.

Ha pedig a munkapárt tagjai nem mehetnek választóik közé, az ellenzék tagjai pedig olyan hatalmas sikerrel járnak be az országot, mint a tegnapi vasárnapon, mikor harmincz népgyűléssel gyújtották lángra a nemzet lelkesedését: akkor mi várható ezen a nyáron és mi várható különösen őszi? Pihenés? Itt ugyan senki sem fog piheneni. Sőt féltő, hogy mint tegnap Zentán és Főlegyházán, a szenvedélyek heves összecsapása fog elkövetkezni s a vidéken is dolga akad a fegyveres hatalomnak. Szabad-e mindezt felidézni, csak azért, hogy Tisza István az elnöki székben diktátoroskodhassék s hogy a kormány helyén okvetetlenül éppen ez a kormány maradjon? Nem szabad. Itt minden magasabb érdek is amellett szól, de legkivált és legelső sorban a többség érdeke, hogy azt a békét, melyre ősszel szorjazznak, már most iparkodjanak megszerezni, mielőtt az ország lángra gyul s mielőtt a szenvedélyek összecsapnak. És ne akarjanak hóhérjavaslatokkal ijeszteni, mert az nem használ. Keresék a békét a restitutio in integrum útján, eltakarításával azoknak a tárgyi és személyi akadályoknak, melyeket ugyanis el kell takarítani.

Ma már beszéltek is róla, hogy gróf Khuen-Héderváry Károly még a nyári

Nagyanyó.

Irta: Kassák Lajos.

(Utánnomlás illus.)

A csörömpölő, szürke tejeskocsi, mely emberemlékezet óta járta a tanyai utat anélkül, hogy a külvárosban csak egyszer is pihenőt tartott volna, most megállt az egyik ház előtt és Tóni, a szőke béres, vihogva szólt be az ablakon:

— Fin lett, édes szülém, fin!

Kint még alig hajnalodott, dubaj-dezemberi nótákat muzsikált a szél, a kutya fázósan szükkölt, a kutgém csikorgott és bent a házban most ébredt ki tollas, megizzadt ágyából a nyolczvan éves nagyanyó. Néhány perc múlva hüvelyknyi láng lobbant föl az asztalon és látni lehetett a görnyedt, kenderhaju öreget, amint ide-oda tipeg, köhög, mamuszba dugja két fájós lábát; aztán mosolyogva az ablakhoz eszoszog.

— Osztán szerencsével végződött a dolog? — kérdezte Tónitól, aki a szél muzsikájára vaczogva táncolt a kocsi előtt.

— Ugy bizony, szerencsével — mondta a béres. — Tisztölteti édes szülémet a lánya, hogy menjen el hozzá, merthogy vasárnap lesz a keresztelő.

— Óh, a lelkem! — kiáltott föl örömben nagyanyó. — De üzenetet nem küldhettem, mert, Tóni ösztövére lovát csapkodva már eldöcögött a piac felé. Futásban még ezt kiáltotta vissza:

— Vasárnap majd legyüvök szülémért! Nagyanyó ismét magára maradt, kiol-

totta a lámpát, rőzsét hozott be és a hasas kemence előtt bóbiskolva kis unokájára gondolt és fáradt lelke messzire vissza ment önmaga életébe.

Mert nagyanyó valamikor erős termetű, kedves, fitos orru lány és kaczkias, ringó mellű menyecske volt. Ott nőtt föl a zöld tóvidéki fenyesek alatt és ott szült kilencz kövérke gyereket az urának. Egyszerű, faragatlan ember volt az ura, a primási erdők agyonhajszolt kerülője, aki már vőlegénynek is fáradtan jött el a lányhoz. Kenyerük kevés volt, de minden esztendőben több lett az enni kéré szája. több pár eszimat kalapált össze a varga és ök észrevétlenül ránczos öregséggel görbültek egymáshoz. A gyerekek szép szál emberekké nőttek, de alig hogy dolgozni tudtak s állukon még nyoma sem volt a szakállnak: nyomoruságuk messze teengerentúli országokba vitte valamenynyüiket.

Kivéve Borkát, aki egy csonkakezü felügyelőhöz ment asszonynak, a tanyára. A két öreg sirt az esküvő napján, féltek a beteg, megnyomorított embertől, de lassan megnyugodtak és nagyapó, ha arra vitte az utja, be-belátogatott a fiatal párhoz.

— Nem mindig arany, ami fénylik és néha a vas többet ér az aragnál — mondotta a fiatalok. Aztán még felhajtott egy pohárka pálinkát és dudorászva megindult hazafelé.

Egy ilyen látogatás alkalmával a szoktnál többet ivott nagyapó, kemény téli vihar fogta el az uton és reggelre az utkaparó akadt rá dermedten, holtrafagyva az

egyik fa alatt. Két nap múlva eltemették, a szomszédok akkor rémes, gigondolt bünt pletykáztak, de nagyanyó senkivel sem törődött s még esőndesebben tipegett a házbau. Csak Kamenárt, az utkaparót várta esténként szeretettel.

— Dicsértessék! — köszönt be az utkaparó; sáros, nehéz szerszámait a kemence mellé állította; aztán fáradtan asztalhoz ült és sokszor éjjelig is elbeszélgettek: a nagyapóról, az idegen földekről és mindenről, ami csak öreg, keserű emlékkébe akadt.

— Az első unokám! — dicsékedett ez este nagyanyó. — Az első és talán az utolsó, akit én is láthatok.

Kamenár bácsi összetöpörödött, sárga, fűskés bajszu emberke volt; anyátlan és tanyátlan agglegény. Most az asztal végén gubbaszkodott és egy nagy karéj kenyeret harapdált ki tarisznyájából, mint valami haresa, falánk, csámesogó szájjal.

— Nekem még ebben sem lehet örömöm — mondta szomorúan.

— Magának még ebben se lehet öröme — ismételte utána nagyanyó. Aztán mindketten elhallgattak.

Nagyanyó szokás szerint fájós lábaival bibelődött, takargatta, pólyáztatta a hideg elől; Kamenár bácsi az asztalra dülve szunyókált. A multba gondolt vissza: lányveszejtő, táncos estékre, csókra, pálinkára, a gondtalan legénykorra; aztán furesa idegen képek sorakoztak a szeméi elé: fekete, dusvetésű földek, langyos parasztszobák, fűrge menyecskék, rongyos, kurta nadrágos gyerekek pirosra sült kenyérral és izetlen, zöldhéju almával a kezükben; minden,

szünet előtt meg akar kezdeni egy béke-akció. Igaz-e, nem-e: nem tudjuk. Azt kell hinnünk, hogy nem igaz, mert ráció volna benne s a többség most nem igen teszi azt, amiben ráció volna. A többség majd akkor fog békéért kunyóralni, ha már a szenvedélyek kigyultak és romboltak. Pedig nem öszre, most kellene a békét megkeresni. Most, amikor a parlament elalszik s az ország felébred.

Budapest, június 24.

A képviselőház ülése. A képviselőház holnap délelőtt tíz órakor ülést tart és meghallgatja harmadik olvasásban a ma elfogadtatott törvényjavaslatokat meg a mentelmi bizottság jelentését Kovács Gyula képviselő ügyében.

A főrendiház ülése. A főrendiház szerdán délelőtt tizenegy órakor ülést tart. Az ülés napirendje a következő: Elnöki előterjesztések. Az igazoló bizottság jelentése. A képviselőház által legutóbb letárgyalt összes javaslatok.

Szentesített törvényjavaslatok. A hivatalos lap mai száma szentesítésük s kihirdetésük után közli három új törvényjavaslat szövegét. Ezek a bulgár konzuli egyezmény becikkelyezése és ugyancsak Bulgáriára a peres eljárás tekintetében és a közönséges büntetések kiadatása iránt kötött szerződések becikkelyezésére vonatkozó törvényjavaslatok.

A tolnai főispán fölmentése. A hivatalos lap vasárnapi száma jelenti, hogy a király gróf Apponyi Géza belső titkos tanácsos, Tolnamegye főispánját cz állásáról buzgó szolgálata elismerésével saját kérelmére fölmentette.

Az új bolgár kereskedelmi és hajózási szerződés. Bulgáriának 1906. márczius 12-től kezdve a legnagyobb kedvezményi viszonyban állunk, mely eddig évről-évre provizorium alakjában lett diplomáciai uton meghosszabbítva. Ezen legnagyobb kedvezményi viszonyt lesz hivatalos felváltani és Bulgáriával való kereskedelempolitikai viszonyainkat szilárd alapokra helyezni a Bulgáriával 1912. április hó 22-én kötött kereskedelmi és hajózási szerződés, melyet Beüthy László kereskedelmi mi-

niszter alkotmányos tárgyalás végett a mai napon a magyar országgyűlés képviselőháza elé terjesztett. Az új kereskedelmi és hajózási szerződés a legnagyobb kedvezmény elvének fentartása mellett ipari kivételünk javára eső többrendbeli mérséklést nyújtó tarifaszereződés. A Bulgáriának engedélyezett szarvasmarhakontingens, sajnos, csak tizenkétezer darab szarvasmarhában lett megállapítva. A megállapodás szerint Bulgáriának joga lesz 1917. végéig évenként tizenkétezer darab szarvasmarha husát, amelyek határainkon kívül előzetes szigorú állatorvosi vizsgálat után teljesen a rumán, illetve a szerb szerződés szerint történő elbánás mellett külön a célra létesítendő vágóhidon vágatnak le, Magyarország és Ausztria külön kijelölt fogvasztási helyeire behozhatni. Sertésbehozatalt és juh-behozatalt Bulgáriának nem engedélyeztünk.

Serénykedik a munkapárt.

— Végzett az egész anyaggal. —

Ismét tiltakozott az ellenzék.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, június 24.

A szövetségelt ellenzék tagjai az ország minden részéből visszasereglettek ma a fővárosba, átítatva attól a lelkes hangulattól, attól a dacos, kurucz szellemtől, amely az egész magyar vidéket lázba borította. A kisebbség vezérei gróf Apponyi Albert és Justh Gyula ma délelőtt ismét hevesen tiltakoztak a parlament előtt állandósított katonai kordon és a törvénytörések ellen. Be nem mentek a Háza az ellenzékiek, hanem magára hagyták megint a munkapártot, amely serényen „dolgozott” tovább. Megszavazta az emelt létszámú újonczjavaslatokat, az adótörvények módosítását, s még nécsány apróságot. Ezzel a nyári ülészakra szánt egész anyaggal végzett s már most a szünet előtt csak két formális ülése lesz a Háznak.

Tudósításunk a következő:

A kordon előtt.

Ma reggel kilenc órakor gyülekeztek az ellenzék képviselői az Országház-kávéházban. Nyolcvanvan lehettek, akiknek nagyrésze tegnap népgyűlésen volt a vidéken. Féltkor megérkezett gróf

Apponyi Albert, akit melegen ünnepelt az egybegyűlt tömeg. Ugyanez a jelenet ismétlődött meg, amikor Justh Gyula megérkezett. Háromnegyed tizkor felállottak a képviselők és elindultak az országház felé. Harminczkettes és hetvenhatos ezredbeli katonák állottak ma sorfalat a Ház előtt. A rendőrök vezénylői ma is Köpf főparancsnok-helyettes, Szeszler Hugó kapitány és Gersich Károly felügyelő. A közeledő képviselőket Gersich állította meg.

— Nem bocsáthatjuk be a listán lévő urakat — mondta.

Justh Gyula csak ennyit felelt:

— A leghatározottabban tiltakozom a törvénytelenesség ellen.

Szecsényi György ekkor észrevette, hogy a képviselőház ablakainál munkapárti képviselők állanak. Ezt kiáltotta feléjük:

— Mért nem mennek le vidékre beszámolni? Meglátnák, hogy lelkesednek magukért!

Most gróf Apponyi Albert szólt a rendőrtisztviselőkhöz:

— Azok a képviselők, akik nincsenek kitiltva, abban a pillanatban, amikor fegyveres erő változtatja meg, hogy ki mehet be, ki nem, törvényhozói tisztjükből látják magukat megsértve és a kegyelemből nem kérnek.

Megfordultak a képviselők és eltávolozták. A néppárti klubba mentek, ahol megbeszéltek a helyzetet. Justh Gyula gyalog indult el. Mintegy száz ember kísérte éljenzve és tapsolva. A József-terem Justh kocsiába ült és elhajtattott a néppárti körbe.

Molnár apát afférja.

Ma újra megesezt, hogy a képviselőházba nem bocsátottak be egy ellenzéki képviselőt, bár nem volt kitiltva. Molnár János apát, néppárti képviselő lakásáról, a Ferencz József-rakpart 27. szám alól, gyalog indult el a képviselőház felé. A duna-parti bejárón, az Andrássy-szobornál, akart bemenni. Ott is persze katonák kordont állanak. A reverendában levő képviselő odaért a katonák elé. Tovább akart menni, de akkor elébe ugrott, szuronyos fegyverével a kezében, egy szakaszvezető és egy őrzető.

— Nem lehet bemenni. — mondták és szuronyukat feléje tartották.

— Hogy hívják magukat? — kérdezte csendeszen az apát.

minden, amit valaha látott és megkivánt, ott motoszkált a homályban... De hát miért nem házasodott meg? Talán nagyanyó volt az egyedüli lány a világon? Vagy jobb így, hogy senkie sine, még csak egy unokája se? Nem tudott megnyugtató választ adni magának. Csak ült, ült és lehorgasztott fejével emlékezett... Nagysokára alig hallhatóan ezt mondta:

— Bizony, bizony még ebből se jutott.

— Ha rászánja magát — vette át a szót nagyanyó — szívesen veszik a keresztelést.

Kamenár bácsi, mintha mitse hallott volna, szó nélkül otromba, vörös eszímait nézte.

— Kocsin megyünk, no — kérlette tovább nagyanyó. — Nem lesz olyan igen nehéz az út.

— Mán, hogy állíthat be az ember hivatalosan idegenhez!

— Ej, ej, de rátarti lett, vagy talán nem kegyelmed hozta haza boldogult apjuk testét.

Kamenár bácsi egy ideig még hümmögött, tagadólag bólogatott; aztán gyerekes mosolylyal beleegyezett, hogy kimegy a tanára.

— Hát vasárnap hajnalba — mondta nagyanyó elégedetten.

— Jó, hajnalra!..

Kevés vártatva tizenegyét ütött a tányéros óra.

Az utkaparó vállára emelte sáros szerzőségeit, egy nyugalmas dicsérettességgel elköszönt és néhány perc múlva kormos sötétség maradt a szobában.

Reggelre kelve sűrű nagy pelyhekben esett a hó. Nagyanyó egész nap tett-vett, készülődött az ünnepségre. Néha-néha az ab-

lakhoz tipegett: a szomszéd ház előtt sapkás, belugyelt parasztok dolgoztak a hóval, lánmáza lapátolták el a tömött falak alól, nehogy azok idő előtt átázzanak. Nagyanyónak most fájt a beláthatlan hómezőket nézni, hátha még vasárnap is havazni fog és eltemeti előle az egyetlen tanyai utat? Aggódva gondolt a keserű lehetőségére és estére száz mindenféle kérdéssel várakozott az utkaparóra. De Kamenár bácsi nem jött el, vékony inai már nem bírták a ragadós utat és nagyanyó ma sirva, halálos gyöngeséggel korábban tért aludni. Másnap sem változott meg az idő s még szombat délután is hullt, hullt, a kifogyhatatlan fehér pihe az égből. Nagyanyó napok hosszant ki se mozdult a konyhából; szokatlanul gyöngének, álmosnak érezte magát, de nem volt türelme fekvé maradni. Szakadatlanul jöttment, előszedte, kipucolta ünneplő posztóruháját s mikor a többi házakban hideg kemence mellett szóttek a családok, az ő viskójából bodor karikákban szállt a füst: friss mákosbélü kalácsot süített unokája keresztelőjére.

De alig, hogy alkonyodott, nem bírta tovább: a sok készülő holmit félben hagyva, csak egy perezre ruhástul az ágyba dült. Később, egy hallotta, mintha valaki kopogna az ajtón. A Kamenár bácsi, biztosan ő: gondolta nagyanyó, de nem volt ereje az ágyból felkelni.

— Emelje meg a sarkát — susogta anélkül, hogy csak a fejét is az ajtó felé fordította volna. Azután mindenről megfeledkezve elaludt.

Reggel, ahogy Tóni eladta a tejet, egyenesen nagyanyóhoz hajtott. Már nem esett

a hó, deris karácsony előtti idő volt; a fehér, ünneplős házakból boldogan csavarodott ki a füst és az utczákon pajkos csilingelésel usztak a szánok, teletömve templomjáró, fekete paraszttokkal.

— Itt vónék ám, édes szülém! — kopogott be Tóni az ablakon. Várt kicsit, aztán, úgy gondolta, hogy bizton alszik az öreg, megindult befelé. Az ajtó nyitva volt, egyenesen a szobába lépett. Az asztalon ott volt a fekete posztóruha, pléhben az illatozó kalács, minden szanaszét, ahogy egy csintalan gyerek elhagyja drága játékszerét.

— Zabba mennek a lovak! — kurjantott föl Tóni tréfásan. De hogy nagyanyó nem mozdult, egészen az ágyhoz ment és vállát mozgatva költögetni kezdte:

— Hej, édes szülém, kilencz óra!... Hej, dél lesz lassan!

Az ingatástól most nagyanyó teste hirtelen, fásultan hanyat fordult és sárga, hideg arca ijesztően meredt Tóni mosolygó ábrázatára.

— Meghalt!

Futott át a pajkos Jégény eszén a gondolat. Torkába hirtelen belészakadt a hang, lábai czölöpöt vertek az ijedségtől s egy pillanatra egészen megzavarta a szoba nehéz, halálos esőndje. Nem tudta, menjen, maradjon, ezer fantasztikus rémet látott magára vigyorogni. Hogy kissé megához tért, lekapta piszkos sipháját és ijedt hátratekintgetéssel, lábujjhegyen kismopolygott a szobából. Mikor kívül volt, az otromba fakilineset, mintha a halott üldözésétől félve, nagy robajjal csapta rá a rozoga zárra.

A katonák megmondták a nevüket,
— *Donaviczky* Simon szakaszvezető vagyok!
— *Kovács* József őrsvezető vagyok!

Ezt meghallotta a közelben álló egyik őrmester, odament és szidalmazni kezdte a két altisztet, amiért nevket megmondták. A lármára odajött egy kapitány és főhadnagy. *Molnár* apát eléjük ment, bemutatkozott és engedélyt kért, hogy bemehessen.

— Nagyon sajnálom, — felelte nyersen a kapitány, — nem engedhetem be.

— Csak arra kérem akkor az urakat, — mondta *Molnár* apát, — *miután én bemutatkoztam, mondják meg a nevüket.*

— *Nagyon sajnálom, — volt most is a felelet.*

A tisztek köszönés nélkül tovább állottak. *Molnár*, miután látta, hogy úgy sem engedik be, elment az ellenzéki képviselőkhez a néppártba. Érdekes, hogy az ilyen eset éppen *Molnárral* esik meg, aki nemcsak, hogy nincs kitéve, de még sohasem kapott elnöki intést sem. *Mentelmi jogának megsértése miatt megteszi a képviselő a feljelentést a katonák és a tisztek ellen.*

Munkapárti értekezlet.

A Ház ülésén ma gróf *Tisza* István elnökölt. Az elnök bejelentette a Háznak, hogy az ellenzéki képviselők közül a *Kossuth-* és *néppártiak* is lemondottak bizottsági tagságaikról.

A Ház a lemondást tudomásul veszi és a megüresedett helyek betöltéséről később fognak határozni.

Közölte az elnök, hogy ma a következő ellenzéki képviselők szabadultak fel a tizenöt napos kizárás alól: *Bakonyi* Samu, *Faragó* Antal, *Haller* István, *Hegyi* Árpád, *Horváth* József, *Kobak* Kohnél, *Maczky* Emil, *Malatinszky* György, *Mezőssy* Béla, *Thaly* Ferenc és *Valentik* Ferenc.

Az elnök bejelentette ezután, hogy *Egry* Béla ellenjegyzésével a pécsi és mohácsi népgyűlések beküldötték határozataikat. Mivel a törvény értelmében csak kérvényeket lehet a Ház elé terjeszteni, határozatokat azonban nem, — a két népgyűlés határozatait a Ház irattárba helyezi.

A Ház ezután harmadik olvasásban is megszavazta a szombati ülésen megszavazott törvényjavaslatokat.

Haydín Imre előadó ismertette a vármegyék háztartását rendező törvény némi módosításáról szóló törvényjavaslatot, valamint a budapesti államrendőrség hatáskörének Erzsébetfalva és Kispest területére való kiterjesztéséről szóló törvényjavaslatot.

A Ház mind a két törvényjavaslatot változatlanul megszavazta és *Haydint* zajosan megőljente.

Következett az *ujonczjavaslatok* tárgyalása, amelyeket báró *Solymossy* Ödön előadó ajánlott pár szóval elfogadásra.

Okolicsányi László szólalt fel a javaslat mellett, mely a magyar nemzetnek sok régi jogos kivánságát teljesíti; a javaslat előnyei oly nagyok, hogy a létszámemelés ellen, melyet maga a kétévi szolgálat is rekompenzál, nem lehet kifogást tenni. Kívánatosnak tartja azonban, hogy a hadsereg új intézményeinek elhelyezésénél Magyarország jogos igényeire is tekintettel legyenek. (Éljenzés.)

A Ház az *ujonczjavaslatot* úgy általánosságban, mint részleteiben megszavazta.

Hegedűs Loránt előadó ismertette ezután a *Wekerle*-féle új adótörvények módosításáról szóló törvényjavaslatot. Ezek a törvények még sok novelláris javítást tesznek szükségessé; a most napirenden levő javaslatban jobbra oly intézkedések vannak, amelyek nélkül a törvényeket tulajdonképpen nem is lehet végrehajtani.

A Ház a javaslatot általánosságban megszavazta. A részletes tárgyalás során a 4. szakasznál *Hantos* Elemér stílárís módosítást ajánl, melyet *Teleszky* János pénzügyminiszter hozzájárulása után a Ház elfogadott.

A 9-ik szakasznál *Hantos* Elemér ismét felszólalt a hitelszövetkezetek önállóságának védelmére.

Teleszky János pénzügyminiszter kijelenti, hogy a pénzügyi adminisztráció nem bírja ellenőrizni a szövetkezeteket, hogy van-e igényük az adómentességre vagy niucsen; ennélforva az adómentességet csak oly szövetkezetek karhatják meg, amelyek valamely állami ellenőrzés alatt álló központ kötelékébe tartoznak.

A 14. szakasznál ifjabb *Erdély* Sándor a szakasz új szövegezését indítványozta.

Teleszky János pénzügyminiszter hozzájárulása után a Ház a szakaszt *Erdély* Sándor szövegezése szerint fogadta el.

A 20-ik szakaszt *Hantos* Elemér és *Teleszky* János pénzügyminiszter felszólalása után az előadó módosításával fogadták el.

Ezzel a Ház a javaslatot részleteiben is megszavazta. A holnapi ülés napirendjének megállapítása után az ülés egy órakor véget ért.

Nyári szünet küszöbén.

— **Négyhónapos királyi elnapolás.** —

Béke — teljes rendszerváltozással.

— *Hírek a politikai küzdőtérről.* —

Budapest, június 24.

Három nap múlva mélyeséges csend borul a dunaparti czipra palotára, amelyet a nemzet súlyos adófilléréiből emeltek az évezredes magyar alkotmány dicsőségére, de amelyeknek csarnokaiban kufárok megcsufolták ezt az ősi, vérrel védett, vihartépte konstitucziót. Az elnöki abszolutizmus után a király szavával, legfelső kéziratral némitják el a parlamentet, négy és félhónapra. A munkapárti *duma* elpihenését ugyan senki nem sajnálja, de jellemző, hogy még ez alkalommal is a király palástja mögé buvik a hatalmas többség. Ugy látszik, még a gondolatától is fázik annak, hogy az esetre, ha a Ház önmagát napolná el, akkor a nyári vakációt váratlanul megzavarhatná az ellenzék, miután husz képviselő bármikor összehívathatná az ülést. Így azonban biztosítva vannak a munkapárti urak, hogy nyugodtan sziesztálhatnak a tengeri fürdőkön, vagy mászkálhatnak az Alpesek között, a Házat nem bivhatják össze. És épp ily nyugodtan megtarthatják a hadgyakorlatokat is, minthogy a katonákat is visszavezényelhetik most már a parlament előtti térről. És hazamehetnek a rendőrök és csendőrök is, ha csak a munkapártiak magukkal nem viszik őket nyaralni, amint hogy meg is érdemelnék, mert *Pavlikék* és *Diószeghyék* valóban többet dolgoztak, mint *Vojnitsék*.

Jön tehát a nagy vakáció. Valószínű, hogy a kormány ezt a gráciát nem a törvénygyár fáradt tagjaira, hanem arra való tekintettel gyakorolta, hogy időt adjon a felkorbácsolt szenvedélyek lecsillapodására. Ez azonban nevetséges feltevés és hiu reménykedés. Ez egyszer nem fog megbocsátani semmit az ellenzék. Híjába fenyegetőzik a „*Neue Freie Presse*“ azzal, hogy ha a küzdő tábor nem lép az egyezkedés útjára, akkor törvény lesz a mandátum-kobzó egyszakaszosból. Hát lesz! A függetlenségi pártokat ezzel a fenyegetéssel sem megijeszteni, sem enyhülésre hangolni nem lehet. Itt megalkuvásról nincs és nem lehet szó. A restituczió in integrum nélkül még csak tárgyalásba sem szabad bocsátkozni, — ez az előfeltétel. Nincs a harcosok között egy kishitű sem, akit megtéveszthetne s megingathatna szilárd elhatározásában a „*Frankfurter Zeitung*“ furcsa s alkalmasint Budán kelt hiradása, amely félhivatalosan így zeng:

„Az ország hangulata tulnyomó többségben a kormány mellett van. Az ellenzék már csak kétségbeesésében harcol és félő, hogy maga fogja elzárni magának a visszavonulás útját. A házszabályok szigorítása nem újítás, mert azt már egy 1866-ik évi törvény kimondja, amelynek nem kisebb ember volt az előadója, mint *Szilágyi* Dezső. Kormánykörökben remélik, hogy az ellenzék őszig belátja teljes vereségét: különben a választási reformot is az ellenzék távollétében fogják tárgyalni.“

Tiszta komikum az egész. Hogy ki mellett van az ország, arra a legjobb bizonyosságot a nagyszerűen sikerült népgyűlések szolgáltatták. Azt elismerjük, hogy a házszabályrevízió régi követelés, sőt még azt is, hogy szükség van rá, de az már mégis egy kissé sok a halott *Szilágyi* Dezsőt, ezt a dacos, kurucz és izzig-vérig alkotmányos ér-

zési államférfiut tanuul hívni a Tisza-féle törvénytíprások érdekében. Szuronyok között és ellenzékmentesen csinálni meg a házszabályszigorítást, — ez a parlamentarizmus arculütése. Az ilyen házszabálymódosítás éppen úgy nem bír jogérvénnyel, mint a többi, június 4. óta gyártott törvény és nem birna azzal az ily körülmények között meghozott választói reform sem. Ez a parlamentaris formákba burkolózó abszolutizmus és törvényoktroj alkotmányunkba ütökzik. Békeről tehát eladdig szó sem lehet, amíg nemcsak személy, de teljes rendszerváltozás nem következik be. Az ellenzék nem harcol kétségbeesésében s nem vághatta el a visszavonulás útját, mert a magyar alkotmányért, a népjogokért harcol s ebben a viadalban nincs visszavonulás. Itt csak előrenyomulás van a tökéletes diadalig. A hidakat maga mögött az a párt égette föl, amely kezét emelt az alkotmányra, hogy a népjogokat megsemmisítse, de éppen ezért magának kellett megsemmisülnie!

Híreink itt következnek:

Minisztertanács.

A kormány tagjai ma délután öt órakor a miniszterelnökségi palotában *Lukács* László miniszterelnök elnöklete alatt minisztertanácsra gyűltek össze, amely félnyolcz óráig tartott, s amelyen a fővárostól távollevő *Zichy* János gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter kivételével a kabinet összes tagjai részt vettek. A minisztertanács első sorban folyó ügyeket intézett el, azután foglalkozott az országgyűlés küszöbön levő elnapolása, s a jövő őszre leendő egybehívása kapcsán szükséges intézkedésekkel. A jegyzőkönyvet *Drasche-Lázár* Alfréd miniszteri osztálytanácsos, az elnöki osztály vezetője írta.

A parlament munkarendje.

A képviselőház ma délelőtt tartotta utolsó érdemleges ülését. Holnap délelőtt formális ülés lesz, a ma megszavazott javaslatok harmadzori olvasása. Szerdán a főrendiház tart ülést, hogy elintézzze az összes letárgyalt törvényjavaslatokat, aztán esütörtökön a képviselőháznak lesz még egy-két percznyi munkája, átveszik a főrendiház üzenetét, amire királyi kéziratral elnapolják az országgyűlést szeptember közepéig. A miniszterelnök még e héten fölviszi Bécsbe a megszavazott javaslatokat a király elé és mához egy hétre szentesített törvények lesznek az áterőszakolt javaslatokból.

A szünet voltaképpen október tizenötödikéig fog tartani. Közben lesz egy ülés szeptember tizedike és tizenötödike között. Ezen az ülésen megválasztják a delegátusokat. A delegációk szeptember végén összeülnek és elvégzik a munkájukat, hogy mire a parlament megkezdji az üléseit, ott minden készen legyen. Az ellenzékiek természetesen távol tartják magukat a delegációktól is, mert ennek a parlamentnek semmiféle ténykedését magukra nézve jogtörvényesnek el nem ismerik.

Lukács és Tisza távozása.

Egy hírlapíró ma fölkereste báró *Vojnits* Istvánt, a munkapárt vezető alelnökét és kérdéseket intézett hozzá egyrészt az iránt, hogy a képviselőházban minő törvényjavaslatokat fognak még letárgyalni, másrészt az iránt, hogy mi történik a nyáron s milyen auspiciumok mellett ül össze a képviselőház. Báró *Vojnich* ezeket mondotta:

— Tudomásom szerint több törvényjavaslat tárgyalása nincs tervbevéve. A nyár folyamán a munkapárt tagjainak legnagyobb része beszámolót tart kerületeiben. Ami pedig az őszti illeti, remélhető, hogy az ellenzék magatartása is olyan lesz a nyár folyamán, hogy már az őszti kampany előtt olykép alakul ki a helyzet, hogy a békés kibontakozás lehetősége előtérbe léphet.

Jól informált politikai körökben úgy tudják, hogy a kormány is nagyon hajlandó a

békére, mert Bécs békét akar. *Khuen-Héderváry* Károly gróf fogja közvetíteni a békét, bár itt nagy akadályokat jelent az az antagonizmus, ami közte és *Andrássy* Gyula gróf között van. A béke ára az ellenzék szerint csak egy lehet: *Lukács és Tisza távozása*. Akik jól tudnak, azt mondják, hogy a béke így is fog létrejönni: *Khuen-Héderváry lesz a miniszterelnök, a Ház elnöke pedig Berzeviczy Albert*. Valószínű az is, hogy a béke-kabinetben helyet foglal majd *Návay* Lajos is.

Egy lengyeli nyelvű újság állítólag beavatott bécsi helyről azt jelenti, hogy ősszel a távozó gróf *Stürgkh* helyére a király lovag *Bilinski* Leó közös pénzügyminiszter fogja kinevezni *osztrák miniszterelnökké*. Ezzel egyidejűleg fontos változások lesznek az osztrák és a közös miniszterek sorában. Az osztrák belügyminiszter *Bleyleben* bukovinai tartományi elnök lesz, igazságügyminiszter pedig marad *Hohenburger*. Ugyanez a hírforrás szerint *Bilinski* utódja a közös pénzügyminiszteri állásban gróf *Tisza István, a magyar képviselőház elnöke lesz*.

A ki nem zártak és a házelnök.

A szövetkezett ellenzék vezérő-bizottsága ma délelőtt a néppárti körben ülést tartott, amelyen a parlamenti helyzetet beszélték meg. Válaszul gróf *Tisza Istvánnak, a Ház elnöki székében tett* ama kijelentésére, hogy az ellenzék egy tekintélyes része a Ház ülésein való részvételben akadályozva nincsen, így tehát csak önszántukból maradnak távol, a következő nyilatkozatot teszi közzé:

Minthogy a Ház elnöke és a miniszterelnök, korábbi nyilatkozataink dacára ismételtén hivatkoznak arra, hogy a képviselőház körül felállított karhatalom csak a szabályszerűen kitiltott képviselőket gátolja a Házba való belépésben, holott a többi ellenzéki képviselő akadálytalanul bemehetnének és így csak saját jószántukból tartózkodnak képviselői jogaik gyakorlásától, a magunk részéről ismételtén kijelentjük a következőket:

1. Nem ismerjük el szabályszerűnek a június 4-ike óta történt kizárásokat, mert ezen a napon a házszabályok uralma megszűnt és annak helyébe az önkény szeszélye lépett;

2. nem az határoz, hogy egyes képviselők bemehetnének a Házba, hanem az, hogy karhatalom veszi körül a parlamentet, mely egyáltalán csak egy egérutat nyit az ösezes belépni kívánó képviselőknek és a más uton járókat kivétel nélkül visszautasítja, hogy rendőri tisztviselők eszközölnék kiválasztást a képviselők közt és osztályozzák őket bebecsültandók és be nem becésítendőkké. Ilyen körülmények között a képviselőház egyáltalán nem tanácskozhat és az a képviselő, aki rendőri engedély alapján lépne be a Házba, ezzel a cselekményével elismerné a karhatalom garázdálkodásának jogosultságát, részesevé válnék a képviselői *salvus conductus* megsértésének és az önkény azon rendszerének, amely június 4-ike óta a jogrend uralmát a képviselőházban felváltotta.

A ki nem tiltott ellenzéki képviselők nevében:

Apponyi Albert gróf, Földes Béla,
Károlyi Mihály gróf, Putnoki Móricz,
Zichy Aladár gróf.

A munkapárt értekezlete.

Az országgyűlési nemzeti munkapárt vasárnap este báró *Vojnits* István elnöklésével ülést tartott. Báró *Solymossy* Ödön előadó behatóan ismerteti az ujonctörvényjavaslatot, amelynek számszerű rendelkezései már a legutóbbi népszámlálás értelmében helyesbítvek és amely felhatalmazást kér a honvédelmi miniszter részére, hogy a fősorozási időt a folyó évre rendezet utján állapítsa meg. Ismerteti továbbá a honvédelmi miniszter három rendbeli jelentését az 1910-11. évben előfordult öngyilkosságokról és öngyilkossági kísérletekről, az önkéntesi vizsgák eredményéről és a közös hadseregben szolgáló honvédtisztek számáról és beosztásáról.

Az előadó ismertetése alapján az értekezlet egyhangulag elfogadja, valamint a jelentéseket egyhangulag elfogadja. Végül az elnök báró *Vojnits* István megragadja a nyári szünet előtt előreláthatólag utolsó értekezlet alkalmát arra, hogy a pártvezetőség halálját fejezze ki a párt tagjainak kitartásukért.

A megtámadott újságírók.

Az *Otthon* írók és hírlapírók köre vasárnap délelőtt *Rákosi* Jenő elnöklésével rendkívüli közgyűlést tartott, hogy állást foglaljon ama támadás dolgában, amelyet a képviselőház június 7-iki ülésén intéztek képviselő újságírók ellen. Az ülésen az elnök bemutatta az országgyűlési tudósítók szindikátusa egyik tagjának, *Schiller* Henrik doktornak jelentését, mely szerint a házelnökség kielégítő nyilatkozatot tett és a szindikátus a dolgon napirendre tért. A gyűlés ezt nem találta kielégítő elégtételnek és a felszólalók: *Nádas* Sándor, *Fényes* László, *Halász* Lajos, *Szakács* Andor és *Farkasházy* Zsigmond az *Otthon* külön állásfoglalását is kívánták. A vita után az elnök a következő határozati javaslatot terjesztette elő:

„Tudomásul véve az országgyűlési tudósítók szindikátusának a június 7-iki képviselőházi ülésen történekről való jelentését, az *Otthon* írók és hírlapírók köre kijelenti, hogy megütközéssel, sőt megbotránkozással látta a képviselő urak durva és méltatlan támadását az újságírók ellen. Súlyosabbá teszi ezt az esetet, hogy a támadásban *Pekár* Gyula újságíró-kollegánk is részt vett. A közgyűlés megütközését fejezi ki ezen és idején valónak látja a megfontolást, hogy milyen intézkedéseket tegyen hasonló esetek megelőzésére.”

A közgyűlés az indítványt tapssal és eljennel fogadta s mikor az elnök a határozatot ebben az értelemben kimondta, az újságírók ovációt rendeztek az elnöknek.

A választójogi szövetségből.

Az általános, egyenlő, titkos választójog országos szövetségének végrehajtó és intéző bizottsága hétfőn este hét órakor a Reform-klubban *Justh* Gyula elnökle alatt ülést tartott, melyen a tagok igen nagy számmal vettek részt. A bizottság sajnálattal vette tudomásul *Bókay* Árpád egyet. tanár lemondását az alelnökségről. Ezután *Evkonyi* Samu országgyűlési képviselő indítványára az elnökség kiegészítésére a következők választották meg a szövetség alelnökeivé: dr. *Apáthy* István kolozsvári egyetemi tanár, *Barabás* Béla országos képviselő, *Garami* Ernő szerkesztő, *Jászi* Oszkár, a Huszadik Század szerkesztője, *Kernstock* Károly festőművész, *Egry* Béla országos képviselő, *Lovász* Márton országos képviselő. Az országos agitáció fokozása céljából a Liga végrehajtó-bizottságát új tagokkal egészítették ki.

A lemondások tudomásulvétele után *Szende* Pál elítélte azt a tendenciát, melyvel a szövetséget működésében akadályozni akarják és hangsúlyozta, hogy a szövetség jelenleg csakis oly elemekből áll, akik a kormánytól nem várnak semmit és a kormánytól nem félnek.

A szövetség munkaprogramjának megbeszélése kapcsán *Apáthy* István alelnök beszédet mondott, amelyben leszögezte, hogy a u. n. parlamenti többséget ma csak szuronyos védelem oltalmazza meg a nép haragjától. Megvan arról győződve, hogy a nemzeti függetlenség és a népjogok ügye elválaszthatatlanul össze van kapcsolva. Ezen érzéstől áthatva terjesztette elő a következő határozati javaslatot:

„Az általános, egyenlő, titkos választójog országos szövetségének végrehajtó és intéző bizottsága kimondja, hogy a szövetség a mai politikai helyzetben még fokozottabb erővel folytatja a harcát az általános választójogért. A parlamentarizmus és az alkotmányos élet minden biztosítékának lerombolása az összevásárolt parlamenti többség fegyveres erőszaka által csak megerősítette a szövetséget, mely meg van győződve arról, hogy a mai osztályparlament egyáltalában mindenre kész eszköze az abszolutizmusnak és az oligarchia népmilliókat elnyomó politikájának. Ennélfogva az alkotmányos rend biztosítása egyedül az általános, egyenlő, titkos választójog alapján képzelhető el. Ezen okokból az általános választójog országos szövetsége lelkesen támogatja a szövetkezett ellenzék az alkotmány helyreállítására érdekében folytatott küzdelmében ettől a meggyőződéstől áthatva, hogy a szövetkezett ellenzék férfiasan ragaszkodni fog választójogi tervezetéhez, melyet az általános választójog országos szövetsége programja, a demokratikus haladás elfogadható minimumának tart. Eme választójogi minimum nélkül a magyar parlamentarizmus erőtlen és értéktelen felabszolutizmus, mely sem nemzeti, sem szociális haladásunk biztosítására

nem képes. Az általános választójog országos szövetsége a propaganda minden lehető eszközével igyekezn fog a nép legzölésebb köreit felvilágosítani arról, hogy minden olyan kibontakozási terv, mely nem az általános választójog alapján akarná alkotmányos életünket biztosítani, veszedelmes kísérlet, a mai abszolutizmus fenntartására.”

A bizottság egyhangú lelkesedéssel fogadta *Apáthy* javaslatát.

Pogány József író a szövetséget a kormány lapvásárlására figyelmeztette s felhívta a liga szónokait, hogy a vidéki népgyűlések alkalmával név szerint bélyegezzék meg a meggyőződést eladó sajtóorganumokat.

A liga propaganda alapjának biztosítása érdekében nagyarányú akciót indítottak meg. Többek között *Kernstock* Károly egyik nagyértékű festményét bocsátotta a liga rendelkezésére, *Nagy* Endre pedig a vidéken több matiné fog a liga javára tartani.

Ezután *Justh* Gyula elnök zajos ováció közben lelkes szavakkal zárta be az ülést.

Ügyvédi kamarák a kormány ellen.

A *temesvári ügyvédi kamara* a panaszosai, *lugosi és temesvári ügyvédek* indítványára vasárnap délelőtt közgyűlést tartott a városi Vigadóban, amelyen 58 szavazattal 7 ellen állást foglaltak a parlamenti erőszak s gróf *Tisza István* ellen. A választmány által már előzetesen elfogadott indítványt *Muth* Gáspár olvasta föl s ezzel szemben *Kornis* Géza ellenindítványt nyújtott be. A két indítvány nyomán rendkívül viharos vita indult meg. A többi között dr. *Fáy* Ignácot, aki a *Kornis* ellenindítványát pártolta, ki akarták dobni az ülésteremből. A felszólalók többsége a *Muth* elítélő javaslata mellett foglalt állást s a *Kornis* indítványát hazafiatlannak bélyegezte.

A *pécsi ügyvédi kamara*, mely rendkívüli közgyűlésen állást foglalt a parlamenti események ellen s határozatban elítélte, megküldvén határozatát a társ kamaráknak, ma vette az igazságügyminiszter erre vonatkozó rendeletét, amely a határozat megsemmisítését tartalmazza, azzal a megokolással, hogy a határozat meghozatalára a kamara nincs jogosítva.

Törvényhatóságok állásfoglalása.

Debreczenből jelentik: *Hajdu vármegye* állandó választmánya *Domahidy* Elemér főispán elnökle alatt ülést tartott, amelyen tárgyalták az e hónap 27-én tartandó közgyűlés elő *Veszprém* István orsz. képviselő által benyújtott politikai indítványt. Az állandó választmánynak azt volt a véleménye, hogy *Veszprém* indítványa elfogadhatatlan, mert tulszigoru a kormány és a parlamenti többség iránt, valamint azért is, mert nemzeti ellenállást akar kimondani *Hajdumegyében*. Ezért az állandó választmány mellözte az indítványt és az következő javaslatot terjeszti a közgyűlés elé:

„Bár törvényhatósági közgyűlésünk nem akarja védelmezni azt a magatartást, melyet a kihuzozott képviselők a tanácskozással szemben tanusítottak, s amelynek a képviselő élete elleni merénylet is folyamánvá vált, mégis a képviselőház akként való kezelését, hogy a népképviselők az elnök intézkedésére a tanácskozással kirekesztettek és karhatalom alkalmazása mellett erőszakkal kihuzoztattak, megengedhetőnek nem tartja. Ezen aggodalma és meggyőződéséből kifolyólag tiltakozását jelenti ki törvényhatósági bizottságunk az alkalmazott erőszak és a törvényjavaslatoknak ilyen erőszak mellett történt keresztülhajtása ellen s azok reparálásáért feltétlenül szükségesnek tartja; de mert az elkövetett alkotmányos sértések orvoslását a jelen kormánytól annál kevésbé várhatja; mivel ennek támogatása mellett lettek végrehajtva, a kormánnyal szemben bizalmatlanságának ad kifejezést, s feliratban kéri az országgyűlés képviselőházát, hogy a nemzet és alkotmányunk érdekében sürgősen találja meg a módját annak, hogy a tárgyalás normális rendje az országgyűlés tekintélye és méltóságának megfelelően késedelem nélkül helyreállíttassék és a keresztülérőszakolt törvények alkotmányos uton is elismertessenek. Végül, mivel a mindkét oldalról használt erőszak újabb bizonyítéka annak, hogy ez a parlament és a mostani választási jog megérett a kimúlásra, törvényhatósági bizottságunk ismételtén sürgeti az általános, egyenlő, titkos és községenként való választójog behozatalát, mert a leggyorsabb kibontakozást ennek a választójog megalkotásában látja.”

Temesvár város törvényhatósági bizottsága

ma délután tartott közgyűlésén számos törvényhatósági bizottsági tag indítványára érési többséggel elhatározta, hogy üdvözli *Lukács* László miniszterelnököt és *Tisza* István gróf házelnököt. Ezzel kapcsolatban a közgyűlés teljes szolidaritását fejezte ki azzal az eljárással, amelylyel a kormány helyreállította a parlament tanácskozási képességét. *Joanovich* Sándor főispán a közgyűlés előtt levelet kapott *Szabolcska* Mihály költő-lelkész-től, melyben csatlakozását jelenti bc az obstrukciót eltiltató határozathoz. Mint értesülünk, *Szabolcska* legközelebb ki is lép a függetlenségi pártból.

A véderőreform a Reichsrathban.

A bécsi Reichsrathban a véderőjavaslatok folytatódó tárgyalása során *Schuhmayer* kisebbségi előadó panaszkodik amiatt, hogy a két éves szolgálati idő a képviselőház és a delegáció követeléseivel, valamint a hadügyi vezetőségnek annak idején tett nyilatkozataival ellentétben csak korlátozásokkal léptetett életbe. Felszólítja a házat, mondja ki a két éves szolgálati idő az összes szolgálati ágakra és erről névszerinti szavazást kér. Bejelenti kisebbségi indítványát a 13-ik szakaszhoz, melyben azt kívánja, hogy az ujonczkontingenst évenként állapítsa meg, míg a javaslat 12 évre kívánja a kontingenst megállapítani. Szólv így fejezi be szavait: A törvény ellen fogok szavazni, mert véleményünk szerint az család, amelyet a népen elkövetnek.

Ezután *Georgi* landwehrminiszter emelkedik színpadra s hosszan reflektál a vitában elhangzott összes szakaszról kérdésekre. Majd összefoglalja a bizottságban tett nyilatkozatait a katonák rokantsági ellátásáról és a kérdés sürgős novellaris rendezését igéri, mert valósággal kínos és megszégyenítő érzés támad benne, ha interpelláció válaszoknál az e célra fordított összeget keli közzélnie, amely az illetőknek megélhetésre kevés, meghalásra sok, egy kulturáramhoz azonban semmiképp sem méltó. Végül kijelenti, hogy ha a véderőtörvény végrehajtásánál ki fog derülni, hogy túlszigorú intézkedések vannak, ezeket sem ő, sem a hadügyminiszter és bizonyára a magyar honvédelmi miniszter sem fogják minden körülmények között és hosszú időre fentartani. Kéri a javaslat elfogadását. (Hosszantartó általános tetszés és taps. A minisztert számosan üdvözik.)

A részletes vita további során *Abram* kifejti, hogy ha csak Ausztria védelméről volna szó, a jól kiképzett milícia jobban megállaná helyét, mint az állandó hadsereg.

Wassilko szerint ő felsége üzenete kifejezésre juttatta azt, hogy Ausztria ukrainiai népét a korona és a dinasztia nem felejtette el. A rutének a többi polgári pártokkal egyetemben szavazni fognak az osztrák államiság érdekében álló javaslatok mellett. A rutének további taktikáját illetőleg az addig nem változik, míg a kormány nem változtat magatartásán velük szemben.

Lukacsevics kifejti, hogy abban a feltevésben, hogy az állam, mely eddig a rutének legvitálisabb érdekeit ignorálta, most oda fog törekedni, hogy ez érdekeket kielégítse, kész a javaslatok mellett állást foglalni.

Faidultli képviselő kifejti, hogy sem ő, sem az olasz néppárt nem akar az állami, dinasztikus és katonai érdekek ellen állást foglalni.

Goll (pro vezérszónok) kifejti, hogy a lakosságban az a meggyőződés él, hogy a véderőnek az állam szempontjából egyenesen szükséges feltétele, hogy a kor igényeinek megfelelőleg kifejlesztessék.

Filipínszki (szociáldemokrata, kontra vezérszónok) az utolsó perczben felszólítja a cseh polgári pártokat, akiknek kezében a döntés lehetősége áll, amennyiben csak velük kaphatja meg a kormány a szükséges kétharmadtöbbséget, — hogy szavazzanak a javaslatok ellen.

Tresics-Paricsics, a kisebbségi vélemény előadója kifejti, hogy az a tanácskozás, amely kizárja azt, hogy valamely törvény csak részben is módosítható volna, szemfényvesztés. *Tisza* diktatúrája, amely a magyar parlamentet meggyalálta, hatással volt az osztrák képviselőháza is. Tiltakozik a magyar felfogás ellen, amely szerint Horvátország, Szlavónia és Dalmácia Magyarországnak csak mellékországnak volnának. Indokolja kisebbségi véleményét, amely szerint a fegyveres erő választások idején nem szabad felhasználni. A hadsereg nem arra való, hogy a horvátországi választásokat arra kényszerítse, hogy a magyarokra adják szavazataikat. Végül felháborodással tiltakozik a horvátországi és a délszlávok lakta vidékeken fenálló barbár viszonyok ellen. Szükségtelennek tartja kijelenteni, hogy a horvátok a javaslatok ellen foglalnak állást. (Helyeslés a horvátoknál.)

Legközelebbi ülés holnap.

A csehek és a magyar események.

Mint Prágából jelentik, a közjogi párt ma tiltakozó gyűlést tart a véderőjavaslatok ellen és

fekete-sárga plakátokon hívja tiltakozásra a népet. A plakátok azt hirdetik, hogy a véderőjavaslatok a magyar parlamentben törvénytelen erőszak árán emelkedtek országos határozattá. A plakátokat a hatóság nem engedte kifüggeszteni azzal a megokolással, hogy a népgyűlést rendezők a birodalom színeit kigunyolták. A fekete-sárga plakátok miatt a közjogi pártnak a törvényszéken fog meggyülni a baja.

Tiltakozik az ország.

Apponyi, Désy, Károlyi a kormány ellen.

A vasárnapi népgyűlések.

Budapest, június 24.

Nem kevesebb, mint huszonkét helyen tartott tiltakozó népgyűlést vasárnap az ország lakossága a parlamenti erőszak és Tiszák garázdálkodása ellen. A népgyűlések közül a legnagyobb jelentőségeiek voltak:

A *Jászberényi*, ahol gróf *Apponyi* Albert és gróf *Zichy* Aladár, az *esztergomi*, ahol *Désy* Zoltán, a *zombori*, ahol gróf *Károlyi* Mihály szözltek a néphez nagy hatást és lelkesedést keltő beszédekben.

Gróf *Apponyi* Albert *Jászberényi* beszéde egyike volt a legkeményebb kritikáknak, amivel eddig a kormány jogtiporlásairól nyilatkoztak. Ritkán hallottunk gróf *Apponyi* Albert ajkáról olyan erősen megbélyegző kifejezéseket, mint aminőkkel a június 4-iki államsziny elkövetőit illette. *Tisza* István politikai csinytevéseit *perverz politikai hajlamok kielégülésének* nevezte, míg *Lukács* László miniszterelnökről ugy nyilatkozott, mint Magyarország *leggyűlöletesebb* politikusról. A több ezer főnyi hallgatóság tomboló lelkesedéssel fogadta e jellemző kitételeket, amelyek a jövő politikai küzdelmekben arra vannak hivatva, hogy szállóigékké válva, bejárják az egész országot. Szólt *Apponyi* a kibontakozásról is, amelyet csak úgy tud elképzelni, ha a megsértett jogrend helyreállítatik.

Désy Zoltán *Esztergomban* még keményebb szavakkal bélyegezte meg a *Lukács-Tisza*-szövetség cselekedeteit, mint *Jászberényben* *Apponyi*. Különösen a népgyűlés utáni pohárköszöntője volt jelentős, ahol bejelentette a jogtiprást pártoló, önmagukról megfélemlített magyar polgároknak azt, hogy az ellenzék, ha a nép akarata újból a kormányra juttatná, *vaskézrel fogja megbüntetni* mindazokat, akik a június 4-iki alkotmány-sértésben közreműködtek, vagy annak részesei és támogatói voltak.

Gróf *Károlyi* Mihály *zombori* beszédének a legérdekesebb része kétségkívül az volt, amelyben a magyar arisztokrácia és főpapság vezető szerepéről nyilatkozott a politikában. Gróf *Károlyi* határozottan és nyíltan megmondotta, hogy az arisztokráciát csak addig tartja a vezérszerepre hivatottnak, amíg a nemzet érdekében dolgozik és nem a nemzet jogainak ellenére. Például hozta fel itt a nagyvenyolezadiki magyar arisztokratákat, akiknek a legnagyobb érdemük az volt, hogy nem álltak az útjába a nemzet megerősödésére szolgáló népjogok kiterjesztésének. *Károlyi*-nak ezek a kijelentései mély benyomást fogtak kelteni az egész országban és az arisztokráciának az a része, amely aulikus, paha gerinczével hajlong a bécsi udvari körök előtt, szintén meg fogja találni bennük azt a komoly intést, amelyet épp a tizenkettedik órában intézett hozzájuk az ország helyes főurainak egyike: gróf *Károlyi* Mihály.

A vasárnapi népgyűlések azonban nem

mindenütt voltak sima lefolyásuk. A kormányhatalom közegei itt-ott brutális módon beleszóltak a polgárság békés tüntetésébe és erőszakkal iparkodtak megakadályozni azt, hogy a polgárság kifejezetten is állást foglalhasson a *Lukács-Tisza* klikk érzelmei ellen. *Hódmezővásárhelyen*, ahol *Holló* Lajos szólt a néphez, rendőrtettek és lovasroham szorította a felvonuló polgárságot a mellékutczákba és a hirtelenül bekövetkezett utczai harcoknak több sebesültje is van. *Abonyban* a főszolgabíró megtiltotta a választójogi szövetség és a szociáldemokrata-párt szónokainak, hogy beszéljenek és a *szalcsi* kerületben *Szluha* Pál Koesuth-párti képviselőnek tiltották be beszámoló beszéde megtartását. A legdurvább volt azonban a kormányközvegek fellépése *Zomborban*, ahol a nemzeti lobogó ellen intézett a rendőrség durva merényletet és csak *Fernbach* Károly zentai képviselő bátor fellépése mentette meg a nemzeti zászlót attól a gyaláztattól, hogy rendőrelgények a sárba tiporják.

Jellemző azonban, hogy a népgyűléseket a kormányközvegek terrorisztikus fellépése dacára mégis mindenütt megtartották és a polgárság állásfoglalása csak energikusabb és határozottabb volt, a kormány ellen, mint lett volna a hatósági beavatkozás nélkül.

Igen érdekes jelensége még a vasárnapi népgyűléseknek, az a két bizalmatlansági szavazat is, amely két munkapárti képviselőt hív fel mandátuma letevésére. Az egyik bizalmatlansági votum *Losonczon* hangzott el, ahol *Hazai* Samu honvédelmi miniszter a képviselő, a másik *Jákóhalmán*, ahol annak idején — és pedig függetlenségi programmal — a renegát *Okolicsányi* Lászlót választották meg. Különösen súlyos volt a választóközönség ítélete *Okolicsányi* fölött, akit már másodszer szólítanak fel arra, hogy adja vissza mandátumát, amelyet szeplőtlen zászló alatt és a Koesuth-párt programjával nyert el. *Okolicsányi* azonban a kétszeri felszólításról sem vesz tudomást, sőt nem átalja, hogy a munkapárt parlamenti ülésén részt vegyen és felszólaljon.

A vasárnapi népgyűlésekről szóló részletes tudósításaink egyébként itt következnek:

Apponyi Jászberényben.

Gróf *Apponyi* Albert vasárnap reggel számos, a szövetség ellenzékéhez tartozó képviselő kíséretében *Jászberénybe* utazott, hogy választói előtt beszámoljon a politikai helyzetéről. A választóközönség és a nagyszámban egybegyűltek lelkes ünnepségben részesítették és a szeretet és ragaszkodás minden jelével elhalmozták. Gróf *Apponyi* Albert reggel 7 óra 20 perczkor indult el Budapestről gróf *Zichy* Aladár, gróf *Károlyi* József, *Tóth* János, *Szentiványi* Árpád, *Sághy* Gyula, *Bottlik* István, *Gál* Sándor, *Jármy* István, *Hammersberg* László, *Haller* István, *Pajzs* Gyula, *Palugyay* Móricz, *Putnoky* Móricz, *Siposs* Orbán, *Szalay* László és *Urmánczy* Nándor országgyűlési képviselők, *Falussy* Árpád és *Smialovszky* Valér nyug. főispánok, *Hevessy* Bertalan, *Szatmári* Mór, *Hódy* Gyula volt képviselők kíséretében.

A megye határán, a hatvani állomáson, a *Jászberényi* mintegy 50 tagu küldöttsége, a *Jászberényi* állomáson pedig ezekre menő lelkes közönség fogadta. *Konczek* István polgármester üdvözölő beszéde és *Apponyi* válasza után megindult a városba a végtelen hosszú menet. Diadalut volt a bevonulás, amerre csak elment *Apponyi* kocsija, kitárultak az ablakok, zsebkendő és kalapforgatással üdvözölték, a nők pedig virágokat szórtak feléje. A menetet az *Apponyi*-téren állt meg, ahol körülbelül hétezer főnyi közönség szorongott. *Bathó* János királyi közjegyző üdvözölte *Apponyit*, aki nyomban elmondotta beszámolóját.

Apponyi a következőket mondotta:

— A beszámoló természetéből az folya — mondotta Apponyi, — hogy a lefolyt két esztendőnek összes eseményeit soroljam fel önök előtt. De a jelenlegi pillanatban ki tudna másról beszélni, ki tudna másra gondolni, mint arra a súlyos sérelemre, amely az imént esett alkotmányunkon s amely zárt soru szövetségre indította az összes ellenzéki pártokat. Apponyi ezután elmondotta a technikai obstrukció okát és czéljait. Mondta, hogy az ellenzéki pártok mindent elkövettek arra nézve, hogy a parlamenti tárgyalások visszaterelődjenek a maguk rendes medrébe. Ismertette, hogy mit tett külön a Justh-párt és külön a Kossuth-párt a béke érdekében. Amikor ezek az akciók eredménytelenül végződtek, az egész ellenzék szövetségelt, hogy egy demokratikus, de egyszersmind nemzeti választójogi törvényt követeljen. A kormány a legridegebben elutasította választójogi tervezetünket, de még erre se következett a technikai obstrukció, hanem folytattuk tovább a rendes vitát. És erőszakkal, törvénytelenül mégis letörték bennünket. Nem a végszükség, nem a többségi uralom, hanem az udvari körök akarata előtt való föltétlen meghajlása érdekében történt az államesély, nem a végszükségből, hanem bizonyos perverz politikai hajlamoknak kiélégítése végett. Hiszen aki maga eldicsekszik arról, hogy 1898. óta lesi az alkalmat, hogy letörhesse az ellenzék ellenállását, az önmagának állította ki a bizonyítványt, hogy bizonyos politikai tekintetben monomaniakus, aki minden ürügyet föl fog használni arra, hogy tizennégy esztendő óta dédelgetett kedvenc hajlamainak eleget tehessen. Talán még az elnökül is gyűlöletesebb, de mindenesetre származásos szerepet játszik az egész szomorú ügyben a kormány. Az a ravasz politikus, aki föl tudta magát küzdeni a miniszterelnöki székbe, aki egy pár esztendő óta mindenkiel párttal, mindenkit becsapni készül, akinek egész államférfiúi képessége és hivatottsága abban áll, hogy erre a műveletre nálánál senki az országban alkalmatosabbnak nem mutatkozik, ez a ravasz politikus bekerült egy, az övénél erősebb akarat gépkerekeibe és az az erősebb akarat szétverte az ő célszövényeinek pókhálót és most magával vonzolja őt akaratnélküli bábként, kölcsönbe követelve tőle a karhatalmat, amelyet törvényes czélokra a kormánynak rendelkezésére bocsát a törvény. (Felkiáltások: Abezug Lukács!)

Később a választói reformról beszélt Apponyi, aki idevágó fejtegetésben a többi közt ezt mondta: Mi ellenzékiek megoldottuk egymás közt a választójognak kérdését, megoldottuk úgy, hogy meg legyenek elégedve mindazok, akik kívánják, hogy azokat, akik az állam terheit viselik, az állam jogaiban is részesítse, megoldottuk, úgy, hogy mindenki, aki az értelmiségnek és erkölcsi megbízhatóságnak lényegesen megkivántató fokán áll, politikai jogokban részesüljön, megoldottuk úgy, hogy a sokféleképpen magyarázható s azért aggodalmat keltő jelszavaknak közből átvittük bizonyos pozitív alapokra a kérdést és azt mondtuk, vagyoni cenzus ne legyen, de legyen komolyan vett érlelmi és erkölcsi cenzus és aki ennek megfelel és a nemzeti létnek hű támasza akar lenni, az birjon választójoggal. (Élénk helyeslés és éljenzés.) Tudom, hogy ezért engem is, elvárataimat is, akiket félreértettek előbb, mert a meg nem határozható tartalmú jelszavaktól tartottunk és tartunk ma is, ismét más oldalról támadtak ma meg, hogy mostan mi is a tulzók közé mentünk, mi is föladtuk a nemzeti létnek alapjait az alkotmány átalakításában, mi is szövetségünk azokkal, akikkel szemben állottunk és akik ellenünk néha bizony nem a legszeretettelőbb módon léptek föl. Ami ezt az utóbbit illeti, az nem szempont: a haza és az alkotmány megmentéséről van szó. Nem nézem, milyen viszonyban voltam előbb valakivel, mit tett velem, kenyérral dobált-e meg vagy követ. Ami pedig a lényeges nemzeti és társadalmi szempontok megóvását illeti, mondhatom, lelkiismeretes munkát végeztünk, mely egyes részleteiben talán helyesbítésre szorul, mert az 1904. évi adatok alapján dolgoztunk és 1910-ben ez talán módosult, de meggyőződésem szerint elmentünk addig a határig, amely határig mennünk kell, ha ebben az országban nyugalmat, az ország minden polgárai együttműködésének lehetőségét akarjuk biztosítani, az alkotmány mellett, a nemzeti ügy mellett. (Zajos helyeslés.)

Beszédét így fejezte be: A tény maga, amely elkövetkezett, semmivel se több és semmivel se kevesebb, mint az alkotmányos jogrendnek teljes megsemmisítése. Egy örvény nyílik meg előttünk, melybe beleeshetnek összes szabadságaink, beleeshet egész alkotmányunk, összes reményeink, beleeshet egész nemzeti jövőnk. Ezzel szemben szabad-e nekünk, ellenzékieknek azok tanácsát elfogadni, akik minket békétűrésre intenek? Szabad-e hallgatnunk, szabad-e tőrniük, hogy precedenssé váljon az, ha meg nem torlatatik, ha ki nem törültetik a törvénykönyvből, ha ki nem törültetik a szíveklől, ha utálat tárgyává nem tétetik a nemzetben, arra mu-

tat, hogy mindenre kész, csak egy lelkiismeretlen elnök ön hozzá egy ilyen lelkiismeretlen kormány kell. — Ebben a súlyos helyzetben fogtunk össze mi. *Mi nem akarunk forradalmat, mi jogrendet akarunk.* Mielőtt az építés munkájához hozzáfognánk, a megsebzett alkotmányt kell meggyógyítanunk, a jogrendet kell visszahelyeznünk és ezen a szilárd alapon fogjuk hosszú küzdelem után fölépíteni a szebb jövőt. (Hosszantartó zajos éljenzés és taps.)

Apponyi után gróf Zichy Aladár beszélt, aki a többi közt így nyilatkozott: Azt mondják Bécsben, hogy Magyarországon mindig akad politikus, aki vállalkozik szállítani azt, ami nekik kell. Ne legyen ez így a jövőben, álljunk talpra, mert arról van szó, hogy ezt az ezredéves alkotmányt utódaink örökre hagyjuk-e, arról van szó, hogy ez az alkotmányos forma még forma se legyen, csak országos becsapás, arról van szó, hogy Magyarországot tartományvá akarják lesüllyeszteni. Ezt nem tűrhetjük és nem is fogjuk tűrni. *Inkább legyen igazi abszolútizmus,* mintsem ilyen meghazudtolás az országos képviselőnek. Ismertette ezután a kormányval való tárgyalásokat és azt mondta, hogy szerencse, hogy a kormány oly törvényt akar létesíteni, mint a mandátumfosztó javaslat, mert ezek észterítik a nemzetet. (Éljenzés.)

Gróf Zichy után gróf Károlyi József szólalt fel, majd Bathó János felolvasta a sürgönyöket és ezzel a népgyűlés véget ért.

Egyes kormánypárti lapok gróf Apponyi Albert jászberényi beszédéről azt a tendenciózus hirt terjesztették, hogy a beszédet a szociáldemokrata munkásság megzavarta. Felkérteünk illetékes helyről annak kijelentésére, hogy ez a hiresztelés egyáltalában nem felel meg a valóságnak és legből kapott koholmány. A függetlenségi Kossuth-pártkörben is nagy megbotránkozással beszéltek ma este erről a rosszakaratu hiresztelésről és a jászberényi gyűlésen résztvevő Kossuth-párti képviselők is kijelentették, hogy ez a hír szemeszédett hazugság és abból egyetlen szó sem igaz. Mesterséges hangulatkeltésre szánt fogás az egész, amely a munkapárti sajtó-organumok próbálják leontani a gyűlés országgraszoló hatását.

Gróf Károlyi Mihály Zomborban.

A zombori polgárság vasárnap nagyszabású tiltakozó népgyűlést tartott, amelyen a szövetségelt ellenzék részéről gróf Károlyi Mihály, Lovász Márton, Szemcsányi György és Fernbach Károly országgyűlési képviselők jelentek meg. A rendőrség megadta ugyan az engedélyt a nyilvános gyűlés megtartására, a felvonulást azonban nem engedte meg. A polgárság, elejét veendő egy esetleges összeütközésnek, mellőzte is a felvonulást, mégis körülbelül 50 ember kísért a képviselőket a függetlenségi kör helyiségéből a gyűlés színhelyére. E kis tömeg a Függetlenségi Kör zászlóját vitték s alig indult el a tömeg, hihetetlen botrány következett. Egy rendőrfelügyelő a zászló elé állott és követelte, hogy a zászlót távolítsák el. Erre maga Fernbach képviselő vette kezébe a zászlót és hivatkozván képviselői minőségére, tiltakozott az ellen, hogy a rendőrfelügyelő hozzá közeledjék. A felügyelő erre megfújta a vészszípöt és egész csapat rendőr jelent meg, hogy a zászlót erőszakkal kiragadják Fernbach kezéből. Már-már arra került a sor, hogy a zászlót a porba tiporják a rendőrök, amikor Fernbach Károly, hogy a zászló meggyalázását elkerülje, átadta a kör zászlótartójának, aki azt visszavitte a kör helyiségébe.

A gyűlést Szilágy Péter, a zombori függetlenségi kör elnöke nyitotta meg, akit a közgyűlés is elnökül választott. Társelnökül megválasztották Maglits István szerb radikális és Jurisics Antal szociálistát.

Előnek gróf Károlyi Mihály szólott. T. polgártársak! Én azért jöttem ide, hogy lefessem élénk színekkel, hogy milyen rémuralom, milyen politikai rémuralom folyik odafenn Pesten. Én azzal a szándékkal jöttem ide, hogy önöknek itten ezt megmagyarázzam és hogy önöket összetartásra, kitartásra és ellenszögülésre lelkesítem. (Éljenzés.) Hanem én úgy látom, hogy ez mind felesleges, mert ami most történt öt percetel előtt, az fenyegetja az önök szejmet. Megtiltották azt, hogy a magyar zászlóval, a vörös-fehér-zöld zászlóval felvonuljunk! (Gyalázat! Le vele! Halljuk!) Minden nemzetnek, minden népnek a leg-szentebb szimboluma a zászlaja. (Ugy van!) Minden nép, minden nemzet ha csatába megy, a zász-

laját viszi elől. Minden országban azok, akik megsértik a zászlót, büntetve lesznek, azokat bezárják, mint hazaárulókat. (Ugy van! Igaz!) Ebben az országban a hatóságok szegülnek ellen és hatóságok tiltják el, hogy a zászlóval, a szent magyar zászlóval vonuljanak fel a magyar emberek. (Abezug Vojnics!) Tisztelt polgártársaim! Kell-e ehhez hozzátenni, kell-e ezután még magyaráznom azt, hogy gróf Tisza István milyen hazaáruló politikát folytat. Kell-e ezt magyarázni azok után, amelyek itt történnek és azok után, amelyeket a lapokban olvastunk? Tisztelt polgártársaim, Gróf Tisza István november 18-ikán és azután is mindig azt magyarázza, hogy a födolog a törvényben a lényeg, nem pedig a forma. Hát, t. polgártársaim, nézzük csak, hogy gróf Tisza István és a munkapárt vajjon tiszteletben tartják-e az alkotmány lényegét? November 18-ikán a formákat támadták meg, most az alkotmánynak a lényegét. Hát, t. uraim, mi az alkotmány lényege, ha nem az, hogy először is az emberek, a polgárok szabadon választáshassanak képviselőket, és másodsor az, hogy a képviselő szabadon kimondhassa nézetét. Ez azonban, t. uraim, t. polgártársaim, itten Magyarországon ma már lehetetlen. Mert azok a képviselők, akik szabadon akarják nézetüket megmondani, akik tiltakozni akarnak az ellen, hogy az elnöki önkény lábba tiporja a házszabályokat, azokat a képviselőket csendőrszuronyok közt hurezolja.

Sajnos, t. uraim! Még tovább megyek és azt mondom, hogy ha Lukács Lászlónak legujabb törvényjavaslatából törvény lesz, akkor igazán többé alkotmányról, többé az alkotmány lényeges garanciairól beszélni nem lehet. Mert megtörténhetik az, hogy a többség egyszerűen megfosztja a képviselőket ezen újabb törvényjavaslat alapján, a képviselői mandátumtól. A legrövidebb idő alatt nem lesz más a parlamentben, mint kizárólag munkapárti képviselő. (Le velük!) És most kérdezem az uraktól, kérdezem egész Európától, hogy ez hát parlamentarizmus; ez hát alkotmány? T. uraim! Ma, hogy ilyen gyalázatosan, rutul megátámadták alkotmányunkat, az ma kétszeresen szembetűnő és még kétszeresen vétkesebb akkor, mikor egész Európában, az egész művelt világon a jogkiterjesztést látjuk mindenütt. Minden országban, még Törökországban, Oroszországban, Perzsiában, Kínában, is mindenütt a jogok kiterjesztését látjuk és csak mi legyünk az a hitvány ország, amely nem tudja jogait megvédeni, csak minélkünn nem adják meg jogainkat. (Taps és éljenzés.) Csak mi volnánk azok a hitvány, gyáva emberek, akik nem tudunk ellentállni és hagyjuk, hogy a mi szerzett jogainktól minket megfosszanak. T. uraim, hogyha ez bekövetkeznék, akkor igazán elmondhatnók mi is, hogy vége Magyarországnak, hogy beolvadunk Ausztriába és akkor aztán leshetik azt, hogy gazdaságunk fejlődjék. Akkor minket lealacsonyítanak egy kolóniává, amelyet csak kiszípolozni, amelyből csak pénzt kizsarolni lehet és szabad. T. uraim! Midőn Tisza István (Abezug! Le vele!) állampénzen társaival összetáborozta azt a tábor, amely ma az uralmon van (Halljuk!), akkor ő egy díjat tűzött ki annak, aki a legalkalmasabb nevet találja ennek a tábornak. Soká gondolkodtak a bölcsek, míg végre rájöttek, hogy a „nemzeti munkapárt” a legalkalmasabb cím és ennek osztotta ki gróf Tisza István az ő díjat. Hát, tisztelt uraim, én is azt mondom, hogy nagyon jól tette, hogy éppen annak adta meg a díjat, aki a „nemzeti munkapárt” nevet találta ki. Mert két szóba ennyi hazugságot (Éljenzés, Zaj.) még sohasem tudtak összehozni. (Éljenzés, Közbeszólások: Igy beszél egy hazafias magyar nágnás. Szünni nem akaró éljenzés.) A nemzeti munkapárt igen munkálkodik azon, hogy a nemzetet jogaitól megfossza. Ez nemzeti munkapárt, csak hogy azzal a különbséggel, hogy nem magyar nemzeti munkapárt, hanem osztrák. De, tisztelt uraim, hogyha gróf Tisza István (Abezug! Gazember!) érdemeinek elismerése fejében majd a hercegi címet fogja kapni, ami bizonyára nem fog elmaradni. (Zaj.) és hogy ha akkor ő ismét pályázatot fog hirdetni, hogy ki fog neki egy alkalmas, egy új mottót a hercegi címhez találni, akkor én is leszek olyan bátor és a pályázók közé fogok állani (Halljuk!) s azt hiszem, hogy a pályadíjat el fogom nyerni, mert egy stilszerű, igen természetesen német mottót fogok neki találni, mert hiszen magyar mottót nem kaphat gróf Tisza István. Elmondom németül, aztán magyar fordításban adom: „Immer tiefer bücken, bis der Rücken tiefer bücken kann.” Mindig melyében hajolni, míg a hátgerincz már többé nem tud hajolni, ameddig be nem török. (Éljenzés! Szolga! Zsarnok!) Ez a mottója, ez jellemzi az egész munkapártot, ez jellemzi az urakat, akik mostan elkebezzák a magyar alkotmányt azért, hogy itten tovább basáskodhassanak, hogy itt tovább nyuzzák a népet és azért nem kell nekik az általános, egyenlő, titkos választójog.

Azért nem, mert tudják, hogy ha egyszer a magyar nép kap szavazati jogot, akkor elsőpri-

Éret, az egész munkapártot és akkor munkapárti képviselőről többé szó nem lehet. (Élénk éljenek!) Közbeküldések: Ez egy magyar mágnás! Nem fél a néptől!) Hát tisztelt uraim, minékünk először is két kötelességünk van, amelyeket ha összetartunk és kitarunk, meg fogunk valósítani. Az első kötelesség az, hogy (Halljuk!) a sérelmeket, amelyeket az alkotmányon most ejtettek, hogy azokat visszaesimljük, hogy azokat orvosoljuk. És ezért minden magyar embernek szövetkeznie kell, aki tiszteli azt a szent zászlót, amelyet itt a sárba akartak tiporni. Ezt először! És mikor ez megvan, csak akkor lehet az új Magyarország, az új Magyarország megalkotásán gondolkodni. Csak akkor fog lehetni és lépést előre tenni, hogy az új Magyarországot megalkossuk. Előbb jogainkat kell visszahódítani, amelyet elkoboztak. De hogy ha ez meglesz — és ennek meg kell lennie (Ugy van!), mert az igazságnak győznie kell — hogyha tehát ez meglesz, akkor azután igenis gondoskodnunk kell arról, hogy ilyen gaz maffia banda többé ne zuzza azt össze. Erre, tisztelt uraim, aztán kell, hogy a választói jogot kiszélesítsük és az egyenlő, általános választói jogot olyan alapon hozzuk. Hiszen ezért egyesült az egész ellenzék. (Bravó! Éljen az egyesült ellenzék!) hogy a választói kérdésben is egy közös programot állapítsanak meg. Ezen közös programot elfogadtuk és bárki is, legyen az szegény vagy gazdag, aki ezt a programot elfogadja, azt örömmel üdvözljük, azt tárt karokkal fogjuk üdvözölni, mert tudjuk, hogy csatát csak akkor lehet megnyerni, ha egyesülnek egy célért. (Bravó! Éljen!) T. uraim, ez a mi kötelességünk, ezt kell nekünk előmozdítanunk. És ha felkel az új nap és az új Magyarország felébred, akkor igenis erőse, nagygyá fogjuk tudni tenni ezt a hazát, akkor igenis minden ember egyesülni fog azért, hogy ezt a szent országot nagygyá, erőssé boldoggá tegye. (Hosszantartó lelkes éljenés és taps.)

Ezután a szerb radikálisok nevében *Hadzsi Koszta* beszélt nagy hatással. *Szmracsányi* azt fejtegette, hogy négyszáz év alatt Ausztria mindig osztrák generalisokkal verette le a magyarokat, most ezt elvégezte egy magyar ember. *Fazekas István*, a szociáldemokrata párt, *Vámos Henrik* a Választói Liga nevében szólalt föl, majd *Lovász Márton* képviselő bélyegezte meg a szuronyuralmat, melyben a kormány rossz lelkiismerete van megtestesítve. Végül *Mihalgyits István* szerb radikális és *Fernbach Károly* beszéltek. *Prókópy Imre* tanár határozati javaslatot terjesztett elő, melyben *Szmracsányi György* indítványára hozzáfűzték a zombori rendőrség zászlóközbő merénylő ellen való tiltakozását.

A népgyűlés után az Elefántszálló nagytermében társasbéd volt, amelyen gróf *Károlyi Mihály* nagyjelentőségű felkösöntőt mondott. Ebben a magyar arisztokrácia szerepéről beszélt, melynek csak akkor van ahhoz vezető szerepre jogosultsága, ha előbb bátorsága van ahhoz, hogy befolyását, tekintélyét a nemzeti érdek előmozdítására érvényesítse. Mielőtt a tekintélyt és befolyást Bécs szolgálatába adja és nincs bátorsága ahhoz, hogy egyenes gerincszel nézzen szembe az idegen törekvésekkel, létjogosultsága a vezető szerepre megszűnt. A főuraknak a főrendiházban tanúsított magatartásából nem akar a magyar katolikusokra hátrányos következtetést levonni, mert a katolikusok legnagyobb része mindenkor a nemzeti ügy szolgálatában állott.

Felkösöntőket mondtak még: dr. *Hadzsi Koszta*, *Szmracsányi György*, *Lovász Márton* és *Fernbach Károly*.

Désy Zoltán Esztergomban.

Négyezer függetlenségi polgár jelent meg vasárnap délelőtt az esztergomi tiltakozó népgyűlésen: az esztergomi, a dorogi és a köbölkúti választókerület polgárai. Nagyszámú csendőrséget rendelték ki a népgyűlésre, a kaszárnyában egy zászlóalj katona állt készenlétben, de a gyűlés minden incidens nélkül mult el. Fél tízenegykor nyitotta meg a gyűlést *Brutsy János* pártelnök, akinek beszéde után *Désy Zoltán* képviselő lépett az emelvényre. Perczekig ünnepelték *Désyt*, a szónoklatát is sűrűen szakította meg a gyülekezet zúgó helyeslése.

Désy Zoltán a következőket mondta:

Tény az, hogy a főváros katonailag van megszállva, tény, hogy a képviselőházat katonai népgyűlés veszi körül és tartja vissza az ellenzéki képviselőket a képviselőházban való megjelenéstől, azokat a képviselőket, akiket előbb a tanácskozó teremből karhatalommal távolított el. Hasonló jelenségek csak a távolmúltban merültek fel. Franciaországban XVI. Lajos kergette ki szuronyokkal a törvényhozókat: ennek során hangzott fel nemsokára a Marseillaise s dőlt romokba a francia trón. Angliában II. Károly járt el hasonló módon, de a pillanatnyi sikert a vérpad, a Stuart-ház

trónvesztése követte. Ezek távoli, eljjesztő példák és a mai helyzetre nem találunk. Nemesak azért nem, mert ott nemzet és abszolút hatalomra törekvő uralkodók állottak szemben, de nem találunk főképpen azért, mert az alkotmányos, parlamentáris kormányforma kiforrása előtt jelentkeztek. Ami ma nálunk van, az nem a nemzet és a korona küzdelme. Ez, sajnos, magyar pártoknak küzdelme, olyan küzdelem, amelynek eredménye az alkotmány sérelme és elbukása lehet és ezt a halálos sebet nem idegen nemzet, nem az uralkodó, ezt magyar akarja ütni a magyar alkotmányon. Különbben is nekünk, akik az alkotmány tisztelői vagyunk, sohasem szabad felednünk a magyar alkotmány első rendelkezését, azt, hogy a király személye szent és sérthetetlen, de nem szabad felednünk a rögtön utána következő parancsot sem, hogy minden tettért, rendeletért a magyar kormány tagjai, a magyar miniszterek felelősek. A magyar kormánnyal, a háta mögött ülő többséggel és elsősorban a képviselőház mostani elnökével, *Tisza István* gróffal szemben folyik az alkotmányvédelmi harc. Majd azt fejtegette, hogy a véderőjavaslat ellen az obstrukció fegyverrel azért kellett igénybe venni, hogy a nemzet terheit esőkentsék. Vázolta a zeroluczió körüli harcot és a Khuen-kormány bukását. Jött *Lukács*, a „békeminiszterelnök” s az ellenzék által felajánlott meg egyeztetés ultimátummal visszautasította, tehát harcot kezdett, amikor arra nem volt szükség. Ez után ismertette a véderőjavaslat alkotmányellenes megszavaztatását s az utána bekövetkezett jog sérelmeket. A június 4-ike óta hozott képviselőházi határozatok érvénytelenek és semmiek. Érvénytelen a megszavazott házszabályrevízió is. Az obstrukció nincs letörve, de föl van forgatva az alkotmányos rend. A mandátumfosztó javaslat kizsájtítani akarja a nemzet jogait. A multak tapasztalatai után a nemzet egyeteméhez kell fordulni és politikai jogokban kell részesíteni mind azokat, akik e jogok gyakorlására képesek és alkalmasak. Kijelenti, hogy a további harcban lankadni nem fogunk. (Zajos éljenés és taps.)

Ezután *Kernstock Károly* festőművész a Választói Liga nevében beszélt nagy hatással. Dr. *Katona Sándor* határozati javaslatot terjesztett be, amely *hazaárulónak minősíti Tisza István grófot és a többséget*, újást emel a törvénysértés ellen, követeli a kormány és a házelnök eltávolítását és köszönetet mond az ellenzéki pártoknak. A határozati javaslatot egyhangulag elfogadták *Prickel Márián* benecsestanár hozzászólása után. A népgyűlés után banket volt, amelyen *Désy Zoltán* mondta az első pohárköszöntőt, amelyben a következőket mondotta:

— A koalíció idején, valljuk be, rosszul kormányoztunk, hiszen először kerülünk kormányra. Nem tudunk jutalmazni, nem tudunk bünteni. Megtanultuk mindkettőt. Egyet ígérhetek: ha megint kormányra jutunk, a multból megtartunk egyet: önzetlen hazaszeretetünket, becsületünket, mert mi nem ismerünk kétféle becsületet. Csak egyféle becsület van, egy erkölcsi alap van, s az, aki a politikában az erkölcsi alapról letéved, nem lehet becsületes ember a társadalomban sem. De megtanultuk tőlük, hogy a politikában feledni nem szabad. Nem feledjük el ezeket a bűnöket, amelyek most történtek. Büntetni fogunk vaskézrel. De nem feledjük el, hogy jutalmazni kell a nemzet érdekében, jutalmazni kell a becsületes, önzetlen embereket.

Losoncz a honvédelmi miniszter ellen.

A losonczy választókerület polgársága népgyűlést hívott össze vasárnap délelőttre, hogy amíg egyrészt tiltakozzanak a parlamentben elkövetett törvény- és alkotmánytiprások ellen és üdvözlőjk a küzdő ellenzék, másrészt bizalmatlanságot szavazzanak a kerület országgyűlési képviselőjének, *Hazai Samu* honvédelmi miniszternek. Már kora délelőtt valóságos népvándorlás indult meg a pályaudvar felé, hogy az érkező vendégeket fogadják. Az első gyorsvonattal érkeztek meg a fővárosból a szövetkezett ellenzék képviselőiben *Barabás Béla* és gróf *Esterházy Mihály* országgyűlési képviselők, dr. *Szende Pál* a Választói Liga részéről és dr. *Györi Sándor* a szociáldemokrata párt részéről.

A népgyűlést *Beniczky Árpád* nyitotta meg, lelkes szavakkal üdvözölte a szövetkezett ellenzék kiküldötteit, valamint a megjelenteket. Utána *Barabás Béla* országgyűlési képviselő mondott nagy hatású beszédet, vázolta a lefolyt politikai eseményeket és rámutatva azokra a törvény- és alkotmány tiprásokra, amelyeket gróf *Tisza István* és *Lukács*

László elkövettek. Beszédét több ízben megszakította a hallgatóság kitörő tiltakozása. Perczekig tartó éljenés követte *Barabás* szavait, amely után gróf *Esterházy Mihály* lépett az emelvényre és kifejtette, hogy ebből az áldatlan helyzetből csak a becsületes választójog vezetheti ki az országot. A választójogi liga részéről dr. *Györi Sándor* szólalt meg fel, azután határozati javaslatot fogadtak el, amely szerint a népgyűlés a legelősebben elítéli a parlamenti törvénytelenségeket, követeli a választójogot és bizalmatlanságát fejezi ki a miniszterelnök valamint a kerület képviselője, *Hazai Samu* honvédelmi miniszterrel szemben.

Bizalmatlanság Okolicsányinak.

Nasárnap délután a jákóhalmi kerület választói Jászárokszálláson gyűltek össze, *Jászdózsa, Jákóhalma, Jászapáti, Jászszentandrás és Jászfényszaru* községek közönsége jelent meg nagy számban a népgyűlésen, ahol mintegy 5000 főnyi közönség vett részt a népgyűlésen.

A szövetkezett ellenzék részéről gróf *Zichy Aladár*, gróf *Károlyi József*, *Palugyay Móricz*, *Bottlik István*, *Jármy István* és *Haller István* országgyűlési képviselők, *Hódy Gyula* volt képviselő jelentek meg, akiket lelkes fogadtatásban részesítették. A Választói Liga részéről dr. *Kalmár Antal* volt jelen.

Sipos Géza plébános nyitotta meg a gyűlést és üdvözölte a megjelent képviselőket. Különösen kiemelte, mennyire rosszul esik a kerületnek, hogy képviselője, *Okolicsányi László*, azt a zászlót, amelyet reá bíztak, elhagyta és oda csatlakozott azokhoz, akik az alkotmány ellen törnek mostan.

Ezután gróf *Zichy Aladár* nagy figyelem között intézett beszédet az egybegyűltekhöz. Ismertette a képviselőházban történeteket. Az ellenzéki képviselők nem türték, hogy ilyen megszegyvenítő törvénysértés történjen és mikor erre válaszoltak, elémították őket, sőt még a házszabályt is változtatták módosították. De még tovább is mentek, rendőrökkel, csendőrökkel és katonákkal látták körül a képviselőházat, hát szabadság ez? A magyar becsületérzés az ellenzéki képviselőket az alkotmány védelmére összehozta, sajnos az önképviseletje nincs ezek között. (Felkiáltások: Abozug Okolicsányi! De nem is mer idejönni!) de azért mi önnel szemben is érezzük azt a kötelességünket, mint minden magyar emberrel szemben, hogy megvédjük a jogokat. Azon megbecsületlenítés, az arezulitése az ellenzéki és függetlenségi képviselőknek, ami történt, az ország választó közönségének megsértése. A fegyverekkel szembeállani önzetlen dolog volna, de a joggal élni kötelesség, mert az igazságnak nagy ereje van. Amik történtek, azok azt bizonyítják, hogy a nép kezébe kell letenni az erőt ebben az országban. Olyan választási törvényt kell csinálni, amely az értelmiség és munka alapján juttatja jogokhoz a polgárokat. Ez által magyar is lesz az a választójog és az kell, hogy legyen, mert a magyar nemzet jellegét, a magyar államiságot csakis a magyarság által tudjuk biztosítani. (Élénk éljenés.) Akik az új választási törvény alapján fognak bejutni a képviselőházba, nem lesznek mindenre kapható politikusok, mert igazi képviselői lesznek a nemzetnek. Mert nem a nemzeti akarat az, hogy valaki lefelé ígérgeessen, felfelé pedig meghajoljon.

Hosszas, lelkes éljenés után *Hódy Gyula* a Kossuth-párt nevében üdvözölte a kerületet.

Ezután gróf *Károlyi József* szólott. Az elvűségnek városából jön, az elvű polgárok közé. De amilyen mintaképei a kerület választópolgárai az elvűségnek, épp olyan mintaképei az árulásnak a kerület képviselője. Az önképviselet az a zászlót hagyta cserben, amelyikhez becsületét köthette. A magyar alkotmány a népnek mindig legtisztelhetőbb, legbecsesebb kincse volt, ezért kések vagyunk bármit is elviselni, de sem a bécsi hatalom előtt, sem annak itteni képviselői előtt meghajolni nem fogunk soha. (Lelkes éljenés.)

Haller István orsz. képviselő, majd *Miklós Ferencz* beszéltek, végül határozati javaslatot fogadtak el, melyben kimondják, hogy az országgyűlésen elkövetett erőszakosságot elítélik, az ellenzék küzdelmét helyeslik, a legteljesebb rokonszennyel kísérik és annak vezéreit, gróf *Apponyi Abertot*, *Justh Gyulát* és gróf *Zichy Aladárt* üdvözlök.

Egyben felszólítják a kerület képviselőjét *Okolicsányi Lászlót* most már másodízben, hogy függetlenségi programmal megszerzett mandátumát tegye le, mert ez a függetlenségi érzelmi választókerület öt képviselőjének úgy sem tekintheti.

Erőszakosságok.

A vasárnap tartott népgyűléseken és beszámolókon nem egy helyen léptek fel a kormány közgei erőszakosan, hogy megakadályozzák a polgárság til-

takozását Tiszák alkotmánytiprása ellen. Az erőszakosságokról érkezett tudósításaink a következők:

Hódmezővásárhely: A vasárnapi népgyűlésre nagy előkészületeket tett Hódmezővásárhely ellenzéki polgársága. Szombat este oly nagy tömegek indultak a pályaudvarra, hogy a főkapitány betiltotta a fáklyásmenetet, melylyel az érkező képviselőket, *Holló Lajost, Vertán Etelét, Kun Bélát,* továbbá a szociálista párt szónokát, *Garbai Sándort* akarták fogadni. A rendőrkapitány katonaságot, lovas és gyalogos csendőrséget koncentrált a pályaudvarra vezető utvonalakra és ezek a felvonuló polgárságot leszorították a mellékutczákba, majd mikor ott sem akartak szétszórni, a *rendőrök kardot rántva neki támadtak a tömegnek és nagy harmincz embert többé-kevésbé súlyosan megsebesítettek.* Ennek dacára több ezer ember fogadta az érkező képviselőket, akik este a főkapitány kérésére néhány megnyugtató szóval csillapítani igyekeztek a rendőrség eljárása miatt felizgatott lakosságot. Vasárnap népgyűlés volt, melyen *Holló Lajos, Kun Béla, Vertán Etel, Garbai Sándor* és *Szathmáry I. Károly* mondtak lelkesítő beszédeket.

Abony: A szövetkezett ellenzék népgyűlést tartott Abonyban, amelyen *Lévay Mihály, Förster Aurél* képviselők és *Ambrozovics Lajos* nyug. főispán, a Választójog Országos Szövetsége részéről dr. *Kósa Miklós,* a szociáldemokrata párt részéről *Darvas Ferenc* mérnök vett részt. *Lévay Mihály, Ambrozovics és Förster Aurél* beszéde után a Választójogi Szövetség és a szociáldemokrata párt szónokaira került volna a sor. Dr. *Madarász Adorján* főszolgabíró azonban a kiküldöttök és a hallgatóság zajos tiltakozása ellenére nem engedte őket szólani.

Szakacs: Szluha Pál, a szakcsi kerület Kossuth-párti képviselője, a mai napra beszámolóbeszédet hirdetett kerülete egyik nagy községében, Kónyba. A főszolgabíró a tegnapi napon értesítette a képviselőt, hogy a beszámolót nem veszi tudomásul és annak megtartását betiltja.

Tiltakozás mindenfelé.

Kaposvár: Vasárnap délelőtt az egyesült ellenzéki pártok a színházi téren népgyűlést rendeztek körülbelül 10.000 résztvevővel. A gyűlés első szónoka *Szabó István* nagyatádi képviselő volt. Élesen elítélte Tisza István hallatlan önkénykedését, melyet a magyar nemzet képviselőházában a legutóbbi hetekben véghezvitt. Utána *Hegyi Árpád,* a somogyvári kerület képviselője emelkedett szólásra. Dr. *Csurgó György* kaposvári ügyvéd a kaposvári demokráta kör nevében, *Szabados Zádor* a szociáldemokrata párt részéről beszélt. Felszólt *Zboray Miklós* orsz. képviselő is. Dr. *Bóly Zoltán* Lajos kaposvári ügyvéd indítványára határozati javaslatban halás köszönetét fejezte ki a népgyűlés az ellenzéknek.

Oroszáza: Az orosházi egyesült ellenzék népgyűlést rendezett vasárnap Orosházán. A népgyűlésen *Bikádi Antal, Benedek János* képviselők szóltak fel. Dr. *Czöbel Ernő* a Választójog Országos Szövetsége részéről támadta a kormányt, *Nyisztor Sándor,* a szociáldemokrata-párt szónoka pedig kijelentette, hogy addig nem lesz béke, míg az alkotmány sáncaiba a jog nélküli népet be nem viszik. *Czabán Samu* tanító a tanítószáz küzdelméről beszélt, majd *Rencsiszky Ferenc* terjesztette elő a határozati javaslatot, amely élesen elítéli Tisza István és Lukács László szereplését, bizalmat szavaz az egyesült ellenzéknek és *Bikádi Antalnak.*

Pancsova: A függetlenségi párt, a szociáldemokrata-párt és a Választójog Országos Szövetsége a polgárság óriási részvételével népgyűlést rendezett Pancsován. Elsőnek dr. *Gráber László* ügyvéd beszélt, utána a szerb radikális pártból *Miloradovics Péter,* városi képviselő, a szociáldemokrata pártból *Mayer Ferenc* és *Tusanovics Dusán.* Egyhangú lelkesedéssel elfogadták a határozati javaslatot, amely megbélyegzi Tisza István és Lukács László alkotmányrombolását, követeli az általános, titkos választójogot és *Justh Gyulát,* a magyar hazafiság és becsületes kitarítás mintaképét, valamint a szövetkezett ellenzékét üdvözli.

Jánoshalma: A csendőrség és a katonaság által megszállt jánoshalmi vasúti állomáson vasárnap négyezer főnyi tömeg várta a népgyűlésre érkező szónokokat. Lelekesítő beszédeket tartottak: *Mukics Simon, Pletikoszics András,* továbbá *Varga György* szabadkai ügyvéd. A népgyűlés valamennyi helyén a parlamentti erőszakot elítélő és a szövetkezett ellenzéknek további kitartó harcra buzdító határozati javaslatot fogadtak el. A határozati javaslatot még a kath. kör is egyhangúan fogadta el, dacára annak, hogy e körben nagy számmal vannak munkapárti tagok is.

Munkács: A munkácsi népgyűlésre a központ részéről *Jármy Istvánt, Csúha Istvánt* és *Horváth Józsefet* várták. A gyűlésen *Máté László* ismertette a politikai helyzetet, kíméletlen szavakkal kritizálta Tisza István grófot, a kormányt és *Várady*

Gyulát a kerület képviselőjét. — *Elmann János* dr. ügyvéd rutén nyelven beszélt, utána *Hirtenstein Lajos,* a mezőkaszonyi kerület volt képviselője felolvasta a határozati javaslatot, melyben a burkolt abszolutizmus megtámadásáért a felelős magyar kormány vád alá helyezését kéri. A javaslat Tisza Istvánt az ország császárbi biztosának bélyegzi, azokat pedig, akik neki engedelmességek és törvénytelenkedésekben segédkeztek, esküszegőknek és hazárulóknak bélyegzi.

Esküsgyűlés: Ötezer főnyi tömeg előtt beszéltek *Bikádi Antal, Kovács Kálmán,* és *Beszkid Antal* képviselők. A népgyűlés határozati javaslata megbélyegzi a kormány eljárását és fölír a képviselőházhoz az általános választójogot.

Karczag: A karczagi kerület tiltakozó gyűlésén *Bakonyi Samu* mondtott nagy beszédet a kormány és Tisza eljárásáról. *Nadányi Gyula* képviselő, *Weisz Károly* szociáldemokrata párti kiküldött és dr. *Friedl Ödön,* a választójogi szövetség képviselője után *P. Ábrahám Dezső* mondta el beszámolóját s dr. *Nyitrai Pál* betérjesztette a kormánybélyegző határozati javaslatot, amelyet egyhangúan elfogadtak.

Kiskunhalas: Vasárnap délelőtt ötezer főnyi tömeg részvételével nagyszabású és rendkívül lelkes hangulatú tiltakozó népgyűlés volt Kiskunhalason. *Báthory Gábor* pártelnök megnyitja után *Horváth Mihály* országgyűlési képviselő indokolta a szövetkezett ellenzéki pártok magatartását és ismertette a közelmúlt eseményeit. Utána *Vertán Endre* országgyűlési képviselő beszélt, majd dr. *Lénárt Albert,* a Választójogi Liga és *Kondor Bernát* a szociáldemokrata párt nevében szólaltak fel. A népgyűlés határozati javaslatot fogadott el, amelyben megbélyegzik a parlamentti erőszakot és bizalmat nyilvánítanak a küzdő ellenzéknek.

Szigetvár: A város polgársága és a szigetvári kerület választópolgársága vasárnap délután 2 óra körül tiltakozó népgyűlést tartottak. A népgyűlésen a szövetkezett ellenzék részéről *Eernáth Béla* és *Herczegh Sándor* tartotta meg beszámolóját. Beszédében vázolta a politikai helyzetet, a parlamentben történt eseményeket, az ellenzéknek a küzdelmet. Beszédét a választó polgárság nagy figyelemmel hallgatta végig és többször szakította meg a tetszés zajával. Utána *Bernáth Béla* országgyűlési képviselő mondtott nagyhatású beszédet, majd dr. *Hajdu Gyula* fejtette ki az általános és titkos választójog halaszthatatlan szükségességét. Végül *Kriszt Béla* pártelnök határozati javaslatot terjesztett elő, amelyet elfogadtak.

Zalaszentgróth. A szövetkezett ellenzék vasárnap délelőtt népgyűlést rendezett Zalaszentgróthon is. A gyűlésen körülbelül 6000 ember jelent meg. A gyűlésen megjelent gróf *Batthyány Pál.* Zalamegye volt főispánja is. A gyűlés elnökevé közfelkiáltással gróf *Batthyány Ernőt* választották meg. *Eitner Zsigmond* beszámoló beszédét nagy tetszéssel fogadta a hallgatóság. Beszéltek még *Huszár Károly* néppárti, *Jármy Béla* és *Ostffy Lajos* Kossuth-párti, továbbá *Bosnyák Géza* Justh-párti képviselők, akiknek beszédeit zajos helyeslésekkel szakították félbe a hallgatók. Gróf *Batthyány Ernő* indítványára a következő határozatot fogadta el a népgyűlés: „hazafias érzésének mélyeséges fölháborodásával utasítja vissza az országgyűlési többségnek Tisza István és Lukács László vezetése alatt az alkotmány sérthetetlen sége ellen elkövetett galád merényletét. Az 1912. június 4. óta a képviselőházban egyoldalúan, mesterséges egyhangúsággal hozott határozatokat semmisnek tekinti, azok hatályosságát el nem ismeri és törvényteleneknek bélyegzi.”

Baranyaszentlőrinc: A szövetkezett ellenzék vasárnap tartotta meg Baranyaszentlőrincen a meghirdetett népgyűlést. A gyűlést dr. *Narancsik József* ügyvéd nyitotta meg tüzes beszéddel, *Egry Béla* ismertette elsőnek az eseményeket. Azt hirdetik, ugymond, a hazaárulás felé hajlít, hogy le-törték az ellenzékét. De ez csak önámítás, mert a nemzet másként vélekedik. Éles szavakkal ítéli el Lukács miniszterelnököt és jellemli fogatékosságának tudja be, hogy Lukács nemrégiben még a saját miniszterelnöke, kormánya és pártja ellen bujtogatta a függetlenségiakat — amint kitűnt — csak azért, hogy ő ülhesen be a miniszterelnöki székbe. Most ugyanaz a Lukács követi el az alkotmánytiprásokat Tiszával. Utána *Kutka Miklós* tartott temperamentumos beszédet. *Szluha Pál,* dr. *Toldy Béla* pécsi kir. közjegyző és *Ruttkay István* után *Jeszenszky Ferenc,* a kerület képviselője köszönte meg azt a ragaszkodást és bizalmat, melylyel 30 év óta viseltetnek személye iránt. A népgyűlés egyhangú lelkesedéssel fogadott el egy határozati javaslatot, mely szerint a munkapárti határozatokat törvényeknek el nem ismeri. A szövetkezett ellenzék vezetőit táviratilag üdvözölték.

Tata: A tatabi kerület székhelyén, Tatán háromezer ember jelenlétében impozáns és méltóságos népgyűlést rendezett az ellenzék. *Mihályi*

Béla pártelnök beszéde után *Beck Lajos* képviselő mondtott hatásos beszédet a jogtiprások ellen. Ezután *Világhy Gyula, Szántó Béla* és *Balla Aladár* nyugalmazott főispán tartottak tüzes beszédet.

Nyiregyháza: A nyiregyházi függetlenségi és 48-as párt a szociáldemokrata párttal karöltve impozáns népgyűlést tartott vasárnap délután. A rendőrség a népgyűlést csak a nagyvendéglő nagy udvarára engedélyezte, nem pedig arra a nyílt tere, ahol eddig tartattak a népgyűlések és ahová az összehívók az engedélyt kérték. Feltűnő nagy számban vonultak fel gyalogos és lovas csendőrök, rendőrök, bár semmi szükség sem volt rájuk. A gyűlésen a függetlenségi és 48-as párt részéről a város országgyűlési képviselője: *Meskó László,* a függetlenségi párt tiszteletbeli elnöke jelent meg, a Választójog Országos Szövetségét dr. *Hajós Dezső,* a szociáldemokrata pártot pedig dr. *Lefkóvits Sándor,* a debreczeni szociáldemokrata párt titkára képviselte. A népgyűlés résztvevői lelkes ovációban részesítették *Meskó Lászlót,* aki gyönyörű beszédben fejtette ki a függetlenségi és 48-as párt álláspontját. A népgyűlésen mintegy 5000 ember vett részt.

Rákoskeresztúr: Rákoskeresztúr munkássága és polgársága vasárnap nagy tiltakozó népgyűlést tartott, amelyre a környékből is sokan jelentek meg. A szociáldemokraták részéről *Pelczéder Ágoston* tartott másfél órási, nagy tetszéssel fogadott beszédet, amelyben éles szavakkal támadta a kormányt. A gyűlés megbízta az elnökséget, hogy üdvözölje az országgyűlési ellenzéki pártokat, *Justh Gyulát* és *Kovács Gyulát.*

Hajdúszoboszló: A rendőrkapitány betiltotta a Boeska-téren bejelentett gyűlést oly indoklással, hogy vasárnap az istentisztelet után a téren szokták kidoboltatni a hatóságok és a magánosok, ha valami adni vagy venni való van s ezt a népgyűlés tartása által megakadályozni nem lehet.

Budapest: A székesfővárosi tiltakozó népgyűlés előkészítő bizottsága elhatározta, hogy miután a főkapitány a 30-ára tervezett népgyűlést betiltotta, más alkalommal fog módot találni arra, hogy a főváros tiltakozását kifejezésre juttassa. Ennek kifejezésére számos terv, eszme merült fel, melyek megbeszélése végett, az előkészítő bizottság a társadalmi egyesületek, körök bevonásával e hó 28-án, este fél nyolcz óra körül értekezletet tart *Lányi Mór* elnökletével a VII. kerületi függetlenségi párt körhelyiségében, VII. Wesselényi-utca 41. sz. alatt.

Szarvason e hó 30-án, délután három órakor a szövetkezett ellenzéki pártok népgyűlést tartanak, melyre a szövetkezett ellenzék több képviselőtagja is le fog utazni.

Ellenzéki beszámolók.

Kapuvár: Vasárnap délután *Molnár János,* az eszterházi kerület orsz. képviselője, beszámolót tartott Kapuvárott, a kerület központján. *Füzi András* választópolgár nyitotta meg a gyűlést, üdvözölve a képviselőt. Erre a képviselő ötnegyed órási beszédet tartott, amelyben feltárta nemcsak a mostani politikai helyzetet, hanem vázolta annak előzményeit is, a Széll Kálmán kormánya alatt benyújtott katonai törvényjavaslatok óta. A nép a legnagyobb figyelemmel hallgatta beszédét, de többször a bezugyikáltásban tört ki, midőn vagy Tisza nevére, vagy más egyéb igazolt mozzanatról, amely a legutóbbi hetekben felmerült, hallott. De nemcsak a jelenlegi események gyászos szereplőit, Tiszát és Lukácsot ítélte el a nép, hanem azokat a gyenge jellemű választópolgárokat is, akik pénzért, eszeizomért és egyéb anyagi hasznokért eladták magukat és lehetővé tették azoknak a képviselőknak a parlamentbe való bejutását, akik hátvédet képeztek Tisza és Lukács erőszakoskodásának. A gyűlés után *Német Gábor,* az eszterházi kerület néppárti pártelnöke, mondtott köszönetet a képviselőnek, akinek lelkes elterése után véget ért a népgyűlés.

Sümege: Vasárnap délután 4 órakor tartotta beszámolóját Sümegeen *Eitner Zsigmond* és egy órási beszédében ismertette a parlamentti helyzetet, utána *Ostffy Lajos, Jármy Béla, Bosnyák Géza* és *Huszár Károly* orsz. képviselők mondtottak nagy tetszéssel fogadott beszédeket. A népgyűlés egyhangúan bizalmat szavazott a kerület képviselőjének s határozati javaslatot fogadott el, amelyben a Tisza István és Lukács László nemzetellenes szövetkezéséből eredt példátlan és galád parlamentti erőszakot a magyar történelem szégyenfoltjának tekinti.

Szatmár: Vasárnap tartotta a beszámolóját *Kelemen Samu,* a kerület képviselője. Kelemen beszámoló beszédében fejtette álláspontját az obstrukció kérdésében, majd ismertette a választói reform körül lefolyt harcot és tárgyalásokat. A sivat helyzetből nem az a kivezető út, amelyre a kormány lépett. Az erőszak újabb erőszakot fog szülni. Azt mondják: minden párton, hogy most már nem lehet megállni a féluton. Szólv pedig azt kiáltja oda minden pártnak: meg kell állni ezen a ponton, mert vannak erkölcsi értékek, amelyek

felette állnak minden pártérdeknek és párttekintetnek. A magyar nemzet alkotmányáról, fejlődéséről és jövődjéről van szó. Meg kell találni a kiegyenlítés módját, nevezük azt akár in integrum restituciónak, akár reparációnak. Meg kell találni azután a módot a házszabályok módosításának revíziójára s meg kell alkotni végre az általános választójogot, őszintén és becsületesen. Biztosítani kell a választások tisztaságát, mert a törvényhozásnak igazi erkölcsi alapját is ez adja meg. A beszédet a választók hesszantartó helyesléssel és eljenzéssel fogadták, majd *Timár* Zsigmond fejezte ki a választók helyeslést dr. Kelemen Samu politikai magatartásáért. Dr. Weisz Sándor hozzászólása után a gyűlés egyhangulag bizalmat szavazott a képviselőnek.

Kezel: A kezeletti népgyűlésen *Pozsgai* Miklós képviselő mondott beszámolót. Utána *Ivánka* Imre Kossuth-párti képviselő mondott lelkes beszédet, fejtegetve az alkotmány ellen intézett támadásokat és hangsúlyozva ezzel szemben az ellenzék kötelességeit. Dr. *Nagy* Béla a néppárt nevében szólalt fel. A gyűlés lelkesen ünnepelte a képviselőket.

Ujabb népgyűlések.

Szabadka. A szabadkai függetlenségi párt a parlamenti események alkalmából *e hónap 30-án tiltakozó népgyűlést rendez.* A népgyűlést délután 4 órakor tartják meg s arra gróf *Apponyi* Albert és kísérete is átjön Szegedről, ahol délelőtt tartanak tiltakozó népgyűlést. Résztvételét megígérte gróf *Károlyi* Mihály is.

Somogysszill: A Somogysszill községben vasárnap délutánra hirdetett nagy ellenzéki népgyűlést hirtelen el kellett halasztani, mivel a kerület képviselője, *Hegyi* Árpád kivételével, a többi odaigérkezett képviselő más elfoglaltság miatt nem jelenhetett meg. *Hegyi* Árpád ezért a mintegy 15.000 főnyi összegyűlt község előtt kijelentette, hogy a népgyűlést július 7-én fogják megtartani, amikor is több ellenzéki képviselő vesz részt. A népszerű képviselőt egész útján minden községben virágok-rétákkal üdvözölték, Somogysszillban pedig a községi zenekarral mentek eléje a község határáig.

Budapest, június 24.

Béke a boszniai tartománygyűlésen. Szerajevéből jelentik: A politikai helyzet tegnap óta nagyot változott és most minden remény megvan a békes kibontakozásra. A most összeállított munkatöbbség hajlandó *Bilinski* pénzügyminiszterrel új alapon tárgyalni, ami azt jelenti hogy a tartománygyűlés már a jövő héten ismét megkezdheti ülését. Erre való tekintettel *Bilinski* pénzügyminiszter, aki már holnap el akart utazni, csak egy-két nap múlva utazik el. *Bilinski* pénzügyminiszter tegnap fogadta a vasutasok küldöttségét, amely az annak idején átnyújtott, a vasutasok anyagi helyzetének megjavítására vonatkozó memorandum dolgában jelent meg a miniszter előtt. *Lovag* *Bilinski* kijelentette a küldöttség előtt, hogy kivánalmak egy részét máris teljesítették, másrésztől megígérte, hogy a vasutasok érdekeit az illetékes tényezők mindenkor szívesen istápolni fogják. A miniszter válasza a vasutasok körében nagy örömet okozott. A miniszter jóakarátának meghálálására ma este *Ilidzében* a vasutasok fátylármenetet rendeztek, amely után a szerajevói énekharangversenyt adott. A miniszter neje ma délután a muzulmán hölgyek tiszteletére fogadást rendezett. Minthogy a tartománygyűlés munkaképességének helyreállítása ügyében folyt tárgyalások még niucsenek befejezve, a miniszter szerdára halasztotta mostárai útját.

KÜLFÖLD.

A csár és Vilmos császár. Párisból jelentik: Pétervárról táviratozzák a Tempsnek, hogy az udvarnál szárnyra kelt hírek szerint a csár és a német császár találkozása elhalasztódott. Csak miután Vilmos császár visszatér északitengeri útjáról és *Poincaré* miniszterelnök tisztelegése, tehát augusztus 10-ike után fog a finn vizeken a csár és a német császár találkozni.

Az új londoni német nagykövet. Londonból jelentik: Báró *Marschall* német nagykövet ma kihallgatáson jelent meg a király előtt, mely alkalommal átadta megbízó-levelét. A formális audienzia előtt a király külön kihallgatáson fogadta a nagykövetet.

A dán bizottság Bécsben. Bécsből jelentik: A dán trónváltás notifikálására kiküldött külön bizottság tagjai ma ideérkeztek és mint a király vendégei, a Hofburgban szállottak meg. A misszió tagjai holnap jelennek meg külön kihallgatáson az uralkodó előtt.

A pápa panaszkodik. A jövő évben lesz Konstantin császár milánói ediktumának hat évszázados ünnepe és a pápa erre a nagy alkalomra enciklikát készít elő a kereszténység felszabadulásáról. A katolikus egyház világhódítása 1313-ban kezdődött a hat évszázad múlva több katolikus állam hűtlen lett az anyaszentegyházhoz. Az enciklika panaszos szóval fejtegeti a keresztény szellem megromlását s arra a végső eredményre jut, hogy sok protestáns államban nagyobb szabadságot élvez a katolika egyház, mint az ősi katolikus államokban.

A szkupstinából. Belgrádból jelentik: A szkupstinát július 8-án királyi ukázzal berekesztik. Addig a már betervezett törvényjavaslatokat a ház el fogja intézni.

A török alkotmány módosítása. Konstantinápolyból jelentik: A kamara a nagyvezér beszéde után rövid vita után elfogadta az alkotmány 35. cikkének módosítására vonatkozó javaslatot. A kormány javaslata mellett 212, ellene 15 szavazat volt.

Az angol flotta fejlesztése. Londonból jelentik: Az alsóház mai ülésén *Lloyd George* kincstári kancellár bejelentette, hogy a 6 milliárdnyi feltelegből 1 milliárd a flottakiegészítés költségvetésénél kíván felhasználni. E költségvetést legközelebb a ház elé terjesztik.

Taft és Roosevelt.

— 561 : 107. —

Soha érdekesebb goaljátékot, mint amelyet *Taft* és *Roosevelt* produkálnak az Egyesült Államok elnöki székéért. *Roosevelt* jó kortesei dacára kisebbségben maradt s most mint önálló jelölt küzd hívei élén. Az izgalmas párvíadláról a következő ujabb távirataink érkeztek:

Csikágó, június 24.

A republikánus nemzeti konvent *Taftot* jelölte az elnöki állásra. *Taft* 561 szavazatot kapott, *Roosevelt* 107-et, *Lafollette* 41-et, *Gummins* 17-et és *Hughes* 2 szavazatot kapott, 344 delegátus nem szavazott.

Roosevelt hívei még azt elmúlt éjjel *Roosevelt* önálló elnökjelöltté proklamálták. *Roosevelt* egyelőre elfogadta a független jelölést és kijelentette, hogy mindazok, akik a közérkölesbe vetett hitüket nem veszítették el, most csatlakozhatnak egy új mozgalomhoz. A republikánus delegátusok térjenek vissza hazájukba és tudják meg honfitársaik hangulatát, később pedig tartanak konventet, amelyen formálisan megtörténhetik a jelölés. Megígérte, hogy akkor bármilyen nominált jelöltet támogatni fog. A rendes republikánus konvent áldatlan czélok és a politika bosszainak szolgálatába szegődött, akik már nem is ismerik a köztársaságiak 50 év előtti szellemét és eszményeit. Barátai, akik mellette maradtak, *Lincoln* *Ábrahám* szellemi örökösei, akiket a mult bilincsei már nem nyugöznék le, hanem az új fejlődést új szellemben, a kor kívánalmainak megfelelően tartják szem előtt. Az új mozgalomnak jelszava legyen:

— Ne lopjál!

Taft híveinek ujjongását nagyon lehitötte az ellenpárt kivonulása. *Roosevelt* 450 embere némán hagyta el az oszlopos termet s átment a szomszédos *Orchestra House*-ba, új konventet tartani. Megszámlálhatatlan sokaság várta a kivonulást. A hatalmas csarnok alig ötezer embert képes befogadni, legalább kétszerennyien szorultak ki s tomboló lelkesedéssel üdvözölték a *Coliseum*-ból jövő *Roosevelt*-párti delegátusokat.

Éjfél is elmúlt már, mikor maga *Roosevelt* megérkezett. Odakünn az utcán tízezer torok üvöltötte:

— *Hurrá Teddy! Roosevelt kell nekünk! Pusztuljanak a tolvajok!*

Az exelnök úgy ment az új konventbe, mint a diadalmas hadvezér. Jobbra-balra nyujtogatta kezét, boldog volt, aki megszerithatta s a tömeg lelkesedése nem ismert határt. Vállra akarták emelni *Roosevelt*-et, hogy úgy vigyék be az *Orchestra House*-ba, de *Roosevelt* szabadkozott és kaczagva figyelmeztette a vállalkozókat, hogy megbánják, mert sulya közel egy mázsa lett.

Taft gyözelme a jelölésen a reakciós elemek gyözelme volt, éppen ezért *Taft* kilátása a tulaj-

donképeni elnökválasztáson nem nagyon kedvező. Valószínűleg kompromisszumot fognak kötni, de az elnökválasztásig még nagy meglepetések várhatók. A *Wallstreet* (tőzsde) érdekeit *Gaynorral*, *Newyork* haladóipárti polgármesterével szemben *Tammann* és *Parker* képviselik. A demokraták táborában is nagy a forrongás és előrelátható, hogy a jelölés körül a konventben ott is erős harcok lesznek.

Vasárnapi krónika.

— Kölcsönös emberirtás. —

Budapest, június 24.

Az elfojtott emberi temperamentum vasárnaponként elemi erővel tör ki a mulatózókból, akik egyáltalában nem állanak olyan rendőri ellenőrzés alatt, mint a melyet a tapaszlatat megkövetelne. Miután az elcsigázott rendőröknek a esendőröket kell őrizni, nehogy levegyék a szuronyokat a puskaikról, nem jut elegendő rendőr a közrend és a polgárok életének a megvédelmezésére.

Szurkálások és gyilkolások egymást érték tegnap, sőt valóságos csata is volt lengyel és magyar munkások között.

A dolog úgy történt, hogy vasárnap déltől kezdve egy soroksári-uti korcsmában mulattak a jéggyár munkásai, lengyelek és magyarok. Amikor már hangos volt a jókedv, odaérkezett a jéggyárnak a munkavezetője és látva, hogy könnyen verekedés származhatik a mulatságból, ráparancsolt a munkásokra, hogy menjenek haza. Ezek meg is indultak, s amikor a *Soroksári-ut* és *Földváry-utca* sarkára értek, a jéggyár közelében összeveszttek, hamarosan előkerültek a bicskák és egymásra rontottak a lengyel és magyar munkások. A magyarok győzték jobban és három lengyel munkást összeszurkáltak. Az egyiket, *Zapolovits* *Vince* huszonegy éves napszámot a kés a szívére érte, s a szerencsétlen ember nyomban meghalt. *Jezsek* *József* huszonhárom éves napszámot halálosan megsebesítették. Ezt a mentők az *István-kórház*-ba vitték, ahol ma reggelre meghalt. *Pacsurek* *József* tizenkilenc éves napszámot könnyebben sebesült meg.

A detektívek a főkapitányságra kísérték azokat a magyar munkásokat, akik a lengyeleket megkéselték. Ezek *Gabai* *Sándor* huszonegy éves kocsis, *Cser* *József* tizenkilenc éves, *Szecsák* *István* huszonegy éves és *Bencsö* *Bálint* huszonegy éves gyári munkások. *Gabai* *Sándor* zsebében véres kést találtak. Mind a négyet letartóztatták.

A *Hungária-uton* a *Bathesda* kórház mögött két részeg társaság összeveszett. Hamarosan bicskával rontottak egymásra. A verekedésben részt vettek: *Békés* *Károly* és *Békés* *Mihály* vendéglősök, *Mátyás* *Mihály* gyári munkás, *Grém* *István* bűtormunkás, *Grém* *Nándor* első honvédegyalogezredbeli közlegény, *Steiermann* *József* tánczmester, *Szoka* *János* gyári munkás. Verekedés közben *Grém* *Nándor* mellén megszurkált. Halálos sérüléseket szenvedett. A honvédegyorségi kórházba vitték. Könnyebben sebeztek meg *Békés* *Károlyt* és *Békés* *Mihályt*.

A *Kartács-utca* 2. szám alatt *Kricska* *Károly* lakatossegéd kétszer rálétt sógorára, *Szekeres* *Lajosra*, azért mert kétszer arculütötte. A golyók nem találtak. *Kricska* elfutott, de üldözöbe vették. A *Gömb-utczában* az üldöző rendőrré is rálétt, de sikerült lefegyverezni. Bovítették a főkapitányságra, ahol letartóztatták.

Az éjszaka az *Röppentyű-utca* 12. szám alatt levő korcsmában *Füzér* *István* huszonkétéves mázoló hasbaszurta *Kossák* *András* tizenkilenc éves mázolót, aki haldoklott, amikor a *Rókuskórház*-ba vitték. *Füzér* a rendőrség letartóztatta.

A *Boráros-téren* *Grüll* *Zoltán* tizennyolc éves borbélyinas összeszurkálta *Zumtz* *Ágoston* ételherdó pinczért. *Zumtz* a lakásán ápolják. *Grünn* ellen a rendőrség megindította a vizsgálatot.

Pálos *Lajos* 29 éves postakocsis a *Vig-utca* 8. szám alatt összeveszett *Gálik* *Viktória* utcazi nővel. Verekedés közben a postakocsis kést rántott elő és hatszor megszurta a lányt, aki halálosan megsebesült. A *Rókus-kórház*-ba vitték. A postakocsist a rendőrség letartóztatta.

TÁVIRATOK.

A háború.

Athén, június 24. Sok olasz hadihajó és szállítóhajó, amelyen huszezer katona van, Sampalia mellett csirkál. Az olaszok hadműveletet terveznek Kiosz és Mitiléné ellen.

Konstantinápoly, június 24. A kormány utasította a külföldi török nagyköveteket, jelentsék ki a kormányoknak, hogy a porta semmi szín alatt sem hajlandó az olaszok által megszállott szigetek lakosságának autonómiára irányuló kívánságát teljesíteni. Konstantinápolyban napok óta az a hír van forgalomban, hogy a flotta tisztjeinek és legénységének zendülése miatt, amelyre okot egy az olaszok ellen parancs ellenére megkísérelt támadás adott, 10 tisztet halálra ítélték. Ez a hír igaznak látszik. Mivel az ítéletet nem terjesztették szentesítés végett a szultán elé, azt hiszik, hogy a porta visszariadt annak végrehajtásától.

Konstantinápoly, június 24. A lapok jelentik, hogy a dardanellai flotta tegnap ideérkezett és tanácskozott Rustem basa tengerészeti államtitkárral és Lympus tengernaggyal a Dardanellák védelméről.

Pallavicini őrnagy osztrák-magyar nagykövet visszaérkezése alkalmából a szultántól kihaltatásban részesült.

Egy török lap jelentése szerint az olasz és a török kormány között titkos tárgyalások indultak meg a háború befejezése érdekében. Állítólag egy ismert és tekintélyes olasz pénzkapacitás már napok óta Konstantinápolyban van és a kormány megbízásából tárgyal a béke érdekében.

Az „Iktiham“ értesülése szerint a hatalmak között eszmecsere indult meg, hogy elhatározzák, vajjon a háborúnak a konferenciával vagy kollektív lépéssel vessenek-e véget.

Róma, június 24. A „Popolo Romano“, vonatkozóssal a török és törökbarát lapoknak a lybiai török haderők ellentálló erejéről és az olasz csapatokra váró nehézségekről szóló hírekre, kifejti, hogy mindezek alaptalanok. A törökök és barátai elfeledkeznek egyről, ami a legfontosabb a háborúban: ez pedig a szinte hihetetlenül lelkes néphangulat, amely az olasz nép minden társadalmi rétegében uralkodik. A Lybia szuverenitása kérdésében nemcsak Giolitti intranszignens. Mert minden olasz ember azt mondja, hogy e tekintetben semminő engedelmének helye nincsen. Eltekintve az eddigi pénzadózatoktól és a sok kiuntott vértől, nem akadna oly kormány, amely a feltétlen szuverenitás kérdésében engedne. Ez nem intranszignens álláspont és az összes hatalmak együttvéve, ha csak erőszakkal nem, nem bírhatják rá Olaszországot arra, hogy a feltétlen szuverenitástól lemondjon.

A francia—spanyol konfliktus.

Madrid, június 24. A képviselő-kamara tegnapi ülésén Pietro Garzia külügyminiszter egy hozzá intézett kérdésre válaszolva koncedálta, hogy április havában súlyos nehézségek állottak elő a francia—spanyol tárgyalásokban, amelyek arra adtak okot, hogy egy barátságos állam közvetítő szerepre vállalkozott. A halasztásnak ez az oka. A továbbiakban kifejtette a miniszter, hogy Tangert internacionalizálják és tiltakozott a francia lapok támadásai ellen. Az egyezmény mihamarábbi aláírása nem Spanyolországtól függ. Spanyolország nem a maga örmére halasztgatta a tárgyalásokat, de nem is hajlandó azokat könnyelműen, az ország érdekeinek kárára siettetni.

Fez, június 24. Az e hó 23-ára virradó éjjel a Beni Mitir, Aid Jussi és Csegrus törzsek megtámadták Dalbiez tábornok táborát Ifan Sijiben és Abdeszalanban, de visszaverték őket. Elestetük holttestét a harcmezőre hagyták. A francziák részén négy ember elesett, hat megsebesült.

Zendülés Kinában.

Mukden, június 24. A zendülő csapatok okozta károk csakis az északi városnegyede szorítottak. Ott nagy kereskedőházakat és bankokat fosztottak

ki, 300-nál több házat felgyújtottak. A külváros és a város középpontja között megszakadt az összeköttetés. A zendülés elején a japánok felajánlották szolgálataikat a rend helyreállítására. A kínai hatóságok azonban ezt az ajánlatot nem fogadták el. Híre jár, hogy a zendülés vezetői megkísérelték mozgalmuknak más városokba való áttérjesztését. A csapatok többsége márczius óta nem kapott zsoldot.

UJDONSÁGOK.

Balesetek főpróbája.

* * *

Két mentőkészüléket próbáltak ki ma. A főváros meglegte a sok villamos balesetet és szerencsétlenséget s elhatározta, hogy valamelyes mentőkészülékkel csökkenteni ezeknek a számát, ha egyáltalában lehetséges ez. A két készülék sorsáról más helyen számolunk be. Itt csak annyit említek meg, hogy a kísérleti bábu mindkét próbán szerencsétlenül járt. Az egyik, mialatt baj esett vele, összezúzta még a kocsi ablakait is.

De sikerülhetett volna jobban is a próba, a szerencsétlenségek száma még sem szállna alá, amíg más természetű kísérletekkel nem tesznek próbát. Hogy az elején kezdjem, igen üdvös kísérlet volna, ha csupa értelmes és szakképzett kocsivezetőket alkalmaznának a kocsik vezetésére, akik a kocsikészülék minden csinját-binját, a fékek természetét, azoknak szerkezetét és ellentámasztási képességét szakszerűen ismerik. S ha csupa lelkiismeretes ember állna a kocsi élén, aki kritikus pillanatokban sem veszti el a fejét.

De ez nem elég. Akármilyen lelkiismeretes is a kocsivezető, bármilyen nagy a lélekjelenléte, a baj meg nem szűnik, sőt napról-napra ismétlődni fog, ha más nyavalyák nem segítenek.

Tessék csak alaposan körülnézni a megállóhelyeken. Számtalan megállóhely van, amely — minthogy más kifejezésem erre nincs — „nem szabad“. Ez azt jelenti, hogy a megállóhelyek előtt minden skrupulus nélkül megállnak minden néven nevezendő járművek. Jól megrakott teherkocsik csak olyan kényelmesen álldogálják el a megállóhelyeket, mint egy- és kétfogatú bérkocsik, vagy éppenséggel automobilon. Aki föl akar kapni a kocsi, vagy le akar szállni, az imádkozhatik a jó istenhez, nehogy abban a pillanatban induljon el a jármű, amikor ő föl száll, vagy leszáll. S ügyvel-bajjal, óvatossággal és ügyességgel kerüli el a járművet, ha elhagyja a villamoskocsit, vagy föl száll.

Már pedig az a hely legalább tiz-tizenöt lépésig egészen és kizárólagosan a villamos-társaságoké, már a hely természeténél fogva. Az ő kisajátított helyük ez. A rendőrségnek kellene ügyelnie arra, hogy semmiféle jármű ne állja el a helyet és ne nehezítse meg a föl- és leszállást. Sőt büntetéssel kell sújtani azokat a kocsisokat a tulajdonosokkal együtt, akik a föl- és leszállási forgalmat ily módon nemcsak megnehezítik, de veszélyessé is teszik.

Azonban, ha rendőrnek szól valaki, ha ilyen dolgot lát, az szokott módon vállat von és még jó, ha nem gorombáskodik. No bizony! Még arra is vigyázzon, hogy a megállóhelyet el ne állják a járművek. Elég, ha a csirkefogókat futni hagyja.

S ha elgondoljuk, hogy a föl- és leszállásnál történik a legtöbb baleset és szerencsétlenség, bizony próbát kellene tenni ezzel is. Sokkal többet érne minden bizonynyal, mint a mentőkészülékkel való kísérletezés.

De maga a publikum is tehetne valamely kísérletet abban a dologban, amit önfegyelméznek neveznek. Akárhogyan figyeljük is a balesetek és szerencsétlenségek természetét, számtalanszor látjuk, hogy azokat bizony egyesek vakmerősége, vigyázatlansága, vagy indolenciája okozza. Oly kényelmesen sétálnak át a vágányokon a közeledő villamosok előtt, mintha a száguldó kocsi nem is a testi épség veszélyeztetését, vagy éppensé-

gél a halált jelentené. Szépen s biztonságban megvárhatná minden halandó, amíg a villamoskocsi elhalad előtte, de nagyon sok ember inkább kiteszi magát a veszélynek, sem hogy kis türelemre és óvatosságra fegyelmézze magát.

Ilyen és ehhez hasonló dolgokkal tennék kísérletet hatóságok és egyesek egyaránt. És akkor, ha még egy megfelelő, jól funkcionáló mentőkészülék is találnamak fel, reményünk lehetne, hogy a balesetek és szerencsétlenségek száma lényegesen meg fog csappanni. (t.)

NAPIREND: Naptár. Kedd, június 25. Róm. kath.: Vilmos hv. — Prot.: Vilmos. — Görög-orosz: június 12. Onutrius. — Zsidó: Thamus 10. — A nap két reggel 4 óra 4 perczkor, nyugszik este 8 órakor. — A hold két délután 4 óra 28 perczkor, nyugszik éjjel 12 óra 59 perczkor.

Némethy Károly belügyi államtitkár fogad délben 12—2-ig.

A posta- és távirda vezérigazgatója fogad délben 12—2-ig.

A képviselőház ülése délelőtt 10 órakor.

Japánkiállítás a Teréz-körút 7. szám alatt lévő földszinti termekben. Nyitva egész nap. Belépődíj nincsen. — Petőfi-ház (Bajza-utca 21.) Nyitva 10—2-ig. Belépődíj nincsen.

Nyitvalevő múzeumok: Nemzeti Múzeum régiségára 9—2-ig. — Erzsébet Múzeum 9—4-ig. — Fővárosi Múzeum 3—6-ig. — Iparművészeti Múzeum 9—1-ig. — Mezőgazdasági Múzeum 10—1-ig. — Ráth Múzeum 10—4-ig. — Széchenyi Múzeum 10—12-ig. — Tanszer-múzeum 3—7-ig.

Nyitvalevő könyvtárak: Akadémiai Könyvtár 3—7 óráig. — Egyetemi Könyvtár 9—6-ig. — Fővárosi Könyvtár 9—2-ig. — Iparművészeti Múzeum Könyvtára 9—12-ig és 6—8-ig. — Kereskedelmi Múzeum Könyvtára 9—2-ig. — Pedagógiai Könyvtár 3—7-ig. — Statisztikai Könyvtár 10—1-ig.

Nyitvalevő képtárak: Vegyes kiállítás a Könyves Kálmán művészeti szalonjában (Nagymező-utca 37—39.) Nyitva 9—7-ig. Belépődíj nincsen. — A Művészeti kiállítás (Krisztof-tér 2.) Nyitva 10—6-ig. Belépődíj 1 korona. — Történelmi Képesarnok. Nyitva 10—2-ig. — A Szépművészeti Múzeum régi képtára. Nyitva 10—2-ig.

— **József főherceg szemleutja.** Pécsről jelentik: József főherceg, mint a 81. hadosztály parancsnoka, ma kora reggel automobilon Budapest-ről Kaposvárra érkezett, ahol a 44. gyalogezred ott állomásozó zászlóalja fölött tartott szemlét. Kaposvárról este félhét órakor Pécsre érkezett automobilon. Tiszteletére a Nádorban tiszti összejövetelt rendeztek az este. Holnap a főherceg az 52. és 69. gyalogezredet itteni zászlóaljai felett tart szemlét, amelynek befejezte után visszatér Budapestre.

— **A bolgár király üdülése.** Pöstyénből jelentik: *Ferdinánd* bolgár király, aki üdülés céljából most Pöstyénben tartózkodik, térdizületi csúszban szenved. Tükröföldöt és iszapfürdőt használ. A király reggel öt órakor fel föl és automobilon reggeli 9 óráig bejárja a regényes Vágvolgyet. Szombaton Nyitra, Bers és Trencsénmegyét járta be autóján, tegnap Trencsénben volt, ma reggel pedig Nyitrára ment. A király a Thermai Palacében szállott meg és több alkalommal a legnagyobb meglepedésének adott kifejezést annak mintaszerű berendezése fölött. A király a szálló éttermében veszi a dinert és a supert s csak reggelire terített szobájában. Tegnap reggel pedig mi-sét hallgatott a fürdő kápolnájában, azután rövid sétát tett a városban, elgyalogolt a piacra, ahol hosszasan elnézte az alkudozó tótokat. Ott tartózkodása idejére külön posta-, távirda- és telefonszolgálatot rendeztek be úgy, hogy a király lakosztályából közvetlenül beszélhet Béccsel és Budapesttel. A király állandóan *Sztojanov* alezredes, szárnysegéd és *Weich* és *Fürth* titkárral kísérik. A király orvosaival állandóan magyarul beszél. Automobilkirándulásai közül különösen a Nyitra-megye tetszett, amelynek története iránt élénken érdeklődött. A vármegye tudomást szerzett erről és beszerezte a vármegye monografiáját.

— **Egy millomos miss a sztrájkolókért.** Londonból jelentik, hogy miss Fray gazdag amerikai hölgy elhatározta, hogy a sztrájkoló dokkmunkások közül hétezeret, addig, míg a sztrájk tart, saját költségén fog élelmezni.

— **Nagy sikkasztás Berlinben.** Zebell 29 éves pénztári szolga 120.000 márka közpénzt, melyet a birodalmi bankba kellett volna befizetnie, elcsikkasztott és megszökött. Eddig nem sikerült kézrekeríteni.

— Boris trónörökös szerelme. Bukarestből jelentik: „Egy herceg szerelmi regénye“ ezim az ottani Diminieaca mai száma a következőket közli: Boris bolgár trónörökös mindjárt nagykorúsítása után bevallotta atyjának, hogy szerelm *Erzsébet* hercegnőbe, a román trónörökös pár legidősebb leányába és ha őt nem veheti feleségül, soha sem fog megnősülni. *Ferdinánd* király azután *Eleonóra* királyné útján, aki meleg barátságban van *Erzsébet* román királynéval, megtudta, hogy a trónörökös pár szívesen látná Boris trónörökösöt kérőül, de *Károly* király politikai okokból ellenzi ezt a frigyet. Mikor a bolgár király legutóbb Bécsben volt, a meleg fogadtatás felbátorította és arra kérte *Ferencz József* királyt, hogy járjon közbe a házasság létrejötte érdekében *Károly* királynál. A vendéglátó *Ferencz József* király szívesen meg is ígerte és ennek az intervenczióknak köszönhető Boris trónörökös, hogy *Károly* király többé nem ellenzi az eljegyzést, amely már legközelebb meglesz Bukarestben.

— A custozai esata emléke. Veronából táviratozzák: A custozai esata mai emléknappján a templomban emlékünnepe és ünnepi istentisztelet volt. Ünnepek folytak le ezenkívül Solferinóban és a csatatéren, amelyeken a hatóságok fejei, a diplomáciai kar több tagja, a katonaság küldöttsége és nagyszámú közönség volt jelen. Az ünnepélyt követő reggelin több beszédet mondtak. Arriva Bene szenátor Ausztria-Magyarország és Franciaország megjelent főkonzulainak mondott köszönetet megjelenésükért.

— Összeesküvés egy főherceg ellen. A bécsi rendőrség erőlesen nyomoz annak a tervezett, de meghiúsult merényletnek ügyében, melyet az alpesi automobilversenyben résztvevő *József Ferdinánd* főherceg ellen készítettek elő. Görzből most azt jelentik, hogy az olasz határ közelében lévő Ronzinában letartóztattak egy *Ipavics* nevű embert kinek házában bombákat találtak. *Ipavics* a letartóztatáskor így kiáltott fel: Ne engem fogjanak el, hanem a frednei papot, aki ötszáz koronát adott nekem, hogy öljem meg a főherceget. A rendőrség azonnal táviratozott *Fredné*be, ahol letartóztatták *Cantinaro* olasz származású római katolikus lelkészt. A pap állandóan összeköttetésben volt olasz katonákkal és anarchistákkal és az olasz hadsereg fizetett kémje volt.

— Ellopott ágyuk. Mint Berlinből jelentik, *Gostenvic* orosz kapitányt és feleségét kémkedés gyanúja miatt letartóztatták. Már régen figyelték az orosz házaspárt a detektívek, mert a katonai hatóság a rendőrség támogatását kérte, hogy kiűtassa a spandaui tüzérségi szertárban történt betörés tetteseit, amikor is eltűntek az újrendszerű ágyuk alkatrészei. A jelek arra vallanak, hogy *Gostenvic* lopatta el a német hadsereg új ágyúinak legfontosabb részeit.

— *Ladysmith* védője meghalt. Rövid hír jelent Londonból, hogy *Sir Georg White* tábornagy, aki a bur háborúban hősiességgel védelmezte *Ladysmith* várát, ma meghalt. Hova-tova már feledésbe merült *White* tábornagy neve, kinek emlékét most ez a rövid híradás feleleveníti, pedig tizenhárom évvel ezelőtt alig volt újságot olvasó ember, aki napjában többször is ne foglalkozott volna az egyszerű gyarmati katonából hirtelen nemzeti hőssé lett hadvezérrel, akinek ténykedéseit akkoriban az egész világ oly nagy érdeklődéssel kísérte, mint például mostanában *Roosevelt* agitációját. — *White* tábornagy a natáli hadseregnek volt a bur háború kitörésekor, amikor a burok 1899. október havának közepén betörték *Natál*ba. A betörés hírére *White* tábornagy, a *Ladysmith* helyőrséggel a burok elé ment, a bur csapatok azonban több ütközetben megverték az angolokat és végül is visszavonulásra kényszerítették őket. *White* seregével *Ladysmith* várában vonult meg, melyet a burok körülzártak és heves ostrom alá fogták. Öt hosszú hónapig, bámulatos szívóssággal tartott az ostrom; az angolok *White* tábornaggyal élükön hősiességgel tartották magukat, míg végül a legkritikusabb időben, óriási haderővel megérkezett *Roberts* tábornok és megszabadította szorongatott helyzetükből *Ladysmith* védőit. A bur háború befejezése után *White* tábornagy Londonban élt, ahol most utolérte a hadvezéreként is mindig legyőző halál.

Az „Egyetértés“ olvasóihoz.

Julius elsejével negyvennyolcadik évfolyamának második felébe lép az Egyetértés, amely immár csaknem félszázados multtal jelenik meg olvasói előtt. Csaknem egy félszáz esztendő óta zászlóhordozója a magyar függetlenségi politikának s a hamisítatlan, megalkuvást nem tűrő szabadelvűségnek. Hasábjairól szólott bujdosásából, száműzetéséből történelmünk legdicsőségeiből, ragyogó alakja: *Kossuth Lajos* az irott szó legcsodálatosabb hatalmával népünkhez s hasábjairól érintkezik népünkkel Magyarország egykori kormányzójának ragyogó nevű fia: *Kossuth Ferencz*, a függetlenségi politika illusztris vezére is. És csaknem egy félszázadon keresztül soha nem szűnő elvűséggel volt szószólója az Egyetértés mindannak, ami a magyar nemzeti államot erősítheti, mindannak, ami függetlenségi törekvéseinket előbbre viheti, mindannak, ami a liberális törekvéseket és reformeszközöket győzelemre juttatja.

A küzdelmekből érdemeket nem vindikál magának az Egyetértés. Azt azonban nyugodt önértéssel elmondhatja, hogy a tüzet állandóan öbren tartotta, s ha kihunyóban volt, élesztette népünk szívében a függetlenségi törekvések és vágyódások parazsát.

A negyvennyolcadik évfolyamát élő „Egyetértés“ nagy

JUBILEUMI EMLÉKALBUMMAL

lép a magyar közönség elé.

Ez az emlékalbum tükre lesz a mai irodalomnak és művészetnek. Mert benne lesz a világ ma élő minden művészenek és művésznőjének, írójának, festőjének, szobrászának, színpadi nagyságának arcképe, még pedig mindegyiknek autogrammos ajánlásával. Lesznek azonkívül az emlékalbumban színes műmelléletek és zeneműmelléletek a világ legnagyobb élő mestereitől. Olyan munka lesz ez, amely gazdagságban, művészi kivitelben párját ritkító. Ezzel az „Egyetértés“ kárpótlást kíván nyújtani az „Egyetértés Vasárnapja“ című melléklet elmaradásáért, olyan kárpótlást, amely az „Egyetértés“ előfizetőit a legnagyobb mértékben fogja kielégíteni.

Az album bolti ára 60 korona.

A gyönyörű albumot összes előfizetőinknek teljesen ingyen küldjük.

Az album első lapján az illető előfizető neve lesz benyomtatva.

Kérjük azokat a tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetése lejárt, hogy előfizetésüket az illető postahivatalnál minél előbb ujtsák meg, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne legyen.

Az „Egyetértés“ előfizetési ára

Egész évre	28 kor. — fill.
Félévre	14 „ — „
Negyedévre	7 „ — „
Egy hónapra	2 „ 40 „

— Az elégett „Erzsébet királyné.“ A Magyar Királyi Folyam és Tengerhajózási Rézvénytársaság „Erzsébet Királyné“ nevű hajójának katasztrófája ügyében a román állami révkapitányság a constanza, osztrák-magyar konzul és dr. *Domony Mór*icz a társaság igazgatója végezte a vizsgálatot. A vizsgálat során még nem sikerült megállapítani a katasztrófa okát, nincs azonban kizárva, hogy gyújtogatás okozta a katasztrófát. Néhány tanu vallomása erre a rettenetes gyanura enged következtetni. A katasztrófának, mint eddig megállapították, hét utasa eltűnt s a társaság kára fél millió korona. A katasztrófa áldozatai: A galaczi sörgyár utazója, a cernavodai erdőfelügyelő, egy bolgár kadett, aki Odesszából jött haza, egy orosz tanuló és annak nővére, akik Kiewből jöttek, *Strodzka* gépész. Egy hajópinczér. Többen sebesülést is szenvedtek, így a hajó kapitánya, aki a mentési munkálatok következtében a kezén szenvedett könnyebb sérüléseket. A hajó utasai között volt egy bolgár generális is, aki III. Sándor orosz czár szobrának leleplezéséről jött vissza Oroszországból, ahol a bolgár hadsereget képviselte. Nagyon fontos állami okmányok voltak nála egy kis kézitáskában, melyet csak nagy nehézen sikerült a lángok közül megmenteni. — A tűz keletkezésének okát határozottan megállapítani nem lehet, azonban abból a körülményből, hogy a tűz rendkívül gyorsan terjedt, nagyon valószínűnek látszik, hogy valami gyúlékony anyag segítette azt elő. A tanúk mind nagyobb határozottsággal és bizonyossággal azt állítják, hogy a tűznek oka gyújtogatás volt.

— Szolgálati jubileum. *Lantos Vilmos* máv. főellenőrt, a máv. igazgatóság B. III. d. ügyosztályának (nemzetközi áruforgalom) főnökét lelkes és bensőségteljes ünnepeltetésben részesítették tisztviselői abból az alkalomból, hogy az intézet szolgálatában 25 éve áll. Az ünnepelt érdemeit *Fiala* felügyelő méltatta szép szavakkal, kiemelve *Lantos*nak kiváló érdemeit és ama szeretetteljes kollégialis érzését, amelyet tisztviselőivel szemben mindenkor tanusított. Az ünnepelt meghatottan mondott köszönetet és egyben kiemelte, hogy úgy a magyar névnek, mint a máv. jó hírnevének a külföldi értekezleteken ezután is teljes igyekezéssel érvényt szerezni. Az ünnepély lakoma követte, amely lelkes hangulatban folyt le.

— Motorcsónak és gőzhajó. Berlinből jelentik: A Wannseen szombat éjjel egy társaság a Páva-szigetre ment kirándulásra motorcsónakon. Vigan volt a kirándulótársaság, — összesen harminczeten — énekeltek, amikor egy gőzhajó nekiment a motorcsónaknak és felborította. Egy matróz és a társaság egy hölgytagja a vízbe fullt, harminczhat kirándulót kimentett a gőzös.

— A hazafias pesti lányok. Egerből írják, hogy a budapesti Csokonai-utcai polgári leányiskola növendékei, akik legutóbb az *Uránia* színházban rendeztek nagyszerű Dobó-ünnepélyt, szombaton délután *Erdődy* Imre igazgató és a tanárok vezetése mellett odaérkeztek és vasárnap délután óriási közönség jelenlétében, hazafias dalok és szónoklatok kíséretében megkoszorúzták *Dobó* Istvánnak, Eger Lős védelmezőjének szobrát; a hétfői napot a tanulók tanáraikkal a szarvaskői kies völgyében töltik el, azután visszatérnek Budapestre.

— Állir a német császár fiáról. Berlinből jelentik, hogy ott szombaton az a hír terjedt el, hogy *Frigyas Károly* porosz herceget és *Oszkár* herceget, a német császár legfiatalabb fiát súlyos automobilbaleset érte, amikor automobilon együtt a hamburgi poloversenyre mentek. Később kitért, hogy a riasztó hír nem felel meg a valóságnak, hanem egy másik automobilszerensétlenség történt, amelynél a hercegek a szerencsétlenül járt automobilistáknak segítségére siettek. Egy *Lindenschmidt* nevű berlini ember automobiljával neki ment egy fának és kifordult a kocsiból. Éppen arra felé haladt a hercegek automobila is, akik megállították kocsijukat és a legközelebbi mentőállomásig magukkal vitték *Lindenschmidt*et.

— Házasság. *Relle Pál* hírlapíró-kollégánknak tegnap kötött házasságot *Cooke Fanny*val.

Székelly Imre biztosító-társasági igazgató vasárnap délelőtt tartotta esküvőjét *Vermes* Mariskával, *Vermes* József rendőrtanácsos leányával.

Dr. Elek Tibor fővárosi ügyvéd, eljegyezte *Hoffmann* Irént, *Hoffmann* Simon leányát, Budapesten.

Erdő Csillát eljegyezte dr. *Mandics* ügyvéd *Técső*n, *Sommer* M. Marcell e hónap 30-án délután 5 órakor vezeti oltárhoz a dohány-utcai templomba Ungár Etelkát.

— **Alpezin tengerészek sztrájkja.** Párisból táviratoznak: A Havas-ügynökség kommunikéje szerint a kereskedelmi miniszter a lajstromozott tengerészek nemzeti szövetségének választát ma délután közölte a nagy hajózási vállalatok képviselőivel. A válaszból kitűnik, hogy a döntőbíró-ságot nem fogadták el, mivel fentartják maguknak azt a jogot, hogy a döntést ne kelljen elfogadni. A hajózási vállalatok szintén nem fogadták el a döntőbíró-ságot. A tengerészetügyi miniszter úgy szervezte a középtengeri hajózási szolgálatot, hogy három postahajó Algirba, egy-egy Oránba, Bonéba és Marokkóba és kettő-kettő Tunizba és Korzikába megy hetenkint. E hajók ceupán a levél- és postacsomagokat és könnyen romló anyagokat szállítanak. Természetesen elsősorban utasok szállítása lesz e hajók feladata. A Tirailleur torpedóuzó vasárnap délután a postával Marseillából Oránba indult. Molinari, a deklpunkások szövetségének titkára a marseillei rendőrség foglya, mert az a vád merült fel ellene, hogy megakadályozta a dolgozni akarókat. Későbbi hírek szerint kihallgatása után szabadon bocsátották.

— **Garázdálkodó cigányok.** Hetey Zoltáné, nyárszegi földbirtokosnő, mint Szatmárról jelentik, a napokban Margitka és Mariska leányaival Hosszuszózból kocsin igyekezett haza. A püspöki erdőszélen nyolcz, doronggal felfegyverkezett cigánylegény ugrott elő, egy közülük megragadta a kantárszart, a többiek pedig körülvették a kocsit s Heteynével pénzt követeltek. Az egyik cigány felugrott a bakra s a kezében levő doronggal a kocsist fejbevágtá, aki vérző fejjel bukott le a bakról. A feldühödött cigányok a véresfejű kocsist felnyalábolták és az erdő sűrűjébe vitték s ott egy fához kötötték, szután otthagyták. Pár pillanatra mulva a cigányok visszatértek, felugrártak a kocsira s ismét felszóltatták Heteyné, hogy adja át ékszereit. A megtámadott urinő eleinte könyörgésre fogta a dolgot, majd mikor látta, hogy könyörgése hiábavaló, átadta ékszereit. A cigányok már befejezték a rablást, mikor észrevették, hogy Hosszuszó felől három szénásszeker jön. A cigányok ettől megrémültek, s nagy kiabálás közepette bemenekültek az erdőbe. A szénásszekerben ülő emberek erre figyelmessé lettek, gyors hajtással igyekeztek a zaj irányába. Mikor odaértek, éleszgetni próbálták az eszméletlen nőket, majd egyikük lóra kapott, bement Hosszuszóba, s jelentést tett az az esetről a csendőrségen, ahonnan rögtön kimentek a rablás színhelyére. A csendőrök átkutatták az erdő egy részét, s sikerült nekik több cigányasszonyt elfogni, akiket lekísértek Hosszuszóba s megmotozták őket. A cigányasszonyoknál 50—60.000 korona értékű aranyérmék s több ezer kor. készpénzt találtak. A cigányasszonyokat a csendőrség kihallgatás után letartóztatta.

— **Rálőtt a játékbíróra.** Szabadkáról jelentik: Ma mérkőzött Szabadkán a Hungaria footballklub a Munkás football-csapatával. Tumbász Pál bíró a játékosok egy részének véleménye szerint nem volt igazságos, amiért egyik játékos, Vukovics János rá is lőtt. Tumbász sérülése nem jelentékeny. A merénylőt leartóztatták.

— **Postásokat keresnek.** A posta, távirda és távbeszélő kezelési szolgálatban való kiképzés céljából a m. kir. posta-, távirda és távbeszélő hivatalokhoz 64 növendéket vesznek fel. Felvételért magyar honos ifjak pályázhatnak, kik a magyar nyelvet (horvát-szlavonországi illetőségűek a horvát nyelvet) szóban és írásban bírják; továbbá a középiskola IV. vagy ezzel egyenlő rangu más iskola megfelelő osztályát hazai tanítványként sikerrel végezték, 14 évesnél nem fiatalabbak és 16 évesnél nem idősebbek; az iskola bevégezése és növendékké felvétele között azonban egy évi megszakítás lehet, mely esetben hitelesen igazolni kell, hogy ezen egy év alatt az illető hol tartózkodott és mivel foglalkozott. A felvételért sajátkezűleg írt, ívenként egy koronás bélyeggel ellátott és igazoló okmányval felszerelt kérvénnyel 1912. évi július hó 15-ig lehet folyamodni. A kérvény az illető posta- és távirdaigazgatóságához czimezve, azon posta- és távirдахивatalnál nyújtandó be, hová folyamodó felvételét óhajtja.

— **Sztrájkoló üveg munkások.** A főváros területén dolgozó épület- és raktárüveg-munkások sztrájkba léptek, bár az összes mesterek megadták az egész vonalon a béremelésre vonatkozó követeléseket. A sztrájkbalépés kizárólagos oka, hogy a segédnek a napi munkaidőnek félórával való megrövidítését is követelték s csak délután 5 óráig hajlandók dolgozni. Ez utóbbi követelést azonban a mesterek nem tartják teljesíthetőnek.

— **A Pontini házaspár tragédiája.** Bécs városát még mindig izgalomban tartja a Pontini házaspár tragédiája. Tudósítónk jelentése szerint Pontininé pénteken este, mialatt az ura távol volt hazulról, főbe lőtte magát. A mítsem sejtő férj kétségbeesetten borult neje holttestére, elvette mellőle a revolvért és főbe lőtte magát. Pontini Frigyes, a harmincznyolcz éves festőművészt úgy a művészársaságok, mint a felsőbb körök szívesen látott alakja volt. Néhány évvel ezelőtt vette nőül a nála egy évvel idősebb Schachner Gusztit, Schachner városi főmérnök leányát, akivel boldog egyetértésben éltek. Mint minden nyáron, úgy most is utazni készültek és látogatába Márienbadba, a férfi szüleihez. Már minden előkészületet megtettek az elutazásra. A lakást nyári szünetre készítették elő, a ládákat becsomagolták, még csak bucsuzni akartak az asszony édes anyjától, aki a nyarat Mária-Enzensdorfbán töltötte. Pénteken délből jelentéktelen összezőrdülés támadt a házaspár között. Pontini elment hazulról, de nem sokára egy csomaggal tért vissza. Cseresznyét hozott a feleségnek. Amint a műtermébe lépett, megaludt vér közepette, holtan feküdt a felesége. Az asztalon pedig ez a levél:

„Kedves Fritz! Nagyon beteg vagyok és téged övni akarlak magamtól. Nem tehetek róla. Sok köszönet.“

Mikor a férj az irást meglátta, a földön heverő revolverral agyonlőtte magát. De előbb a felesége sorai mellé ezt írta:

„Feleségem megölte magát, mialatt én látgatóban voltam. Nem hagyhatom egyedül. Azonnal táviratozzanak szüleimnek Franzensbadba. Nem tudok nélküle élni. Guszti, Guszti mért tetted ezt velem!“

A rendőri vizsgálat kétségtelenül megállapította a kettős öngyilkosságot. A házaspár holttestét Franzensbadba viszik. A műteremben az ajtónál egy kép függött, amely Pontininét ábrázolja. Ezt a rendőrség összekaszabolva találta. Hogy ki követte el a vandalizmust, a férj-e vagy a feleség, azt nem tudni. Az ismerősök azt beszélik, hogy Pontininé súlyos ideggyengeséget szenvedett.

— **Féltékenységi dráma.** Az Erzsébet-terem ma délután Schneider Lajosné leöntötte sósavval Quitt Elza hivatalnoknőt, akit súlyos sérüléssel a Rökuskórházba vittek. Schneidernét a rendőrség letartóztatta. Tettét féltékenységből követte el.

— **Csaló gyógyszerészyakornok.** Marosújvárról jelentik: Török Lajos itteni gyógyszerészyakornak a napokban elutazott szülővárosába, Komlóra, ahol édesatyja mint postamester működik. Az volt a szándéka, hogy valami módon pénzt szerez adósságainak kifizetésére. Elutazása előtt megkérte marosújvári kollégáját, Sikó Andor gyógyszerészyakornokot, hogy vegye fel majd azt a pénzt, amit ő hazulról, Komlóról fog poste restante küldeni a saját címére. Török Lajos azután otthon a többi utalvány közé csempesztett és bélyegzővel ellátott három utalványt adott fel és pedig 2000 koronát Marosillyére, egy 2000 koronát Székelykocsárdra és 700 koronát Marosújvárra Sikó Andor címére. Sikó föl is vette a pénzt, de a kocsárdi és marosillyei hivatalnoknak feltűnt, hogy Török Lajos a saját címére ad föl olyan nagy összeget. Kérdést intéztek a komlói postahivatalhoz, ahol azután rájöttek a csalásra. Török mindent beismer és elmondotta, hogy tettét azért követte el, mert Amerikába akart vándorolni, de nem volt pénze hozzá. Nem a postakincstárt, hanem édesatyját akarta megkárosítani. Török Lajost az ügyészség fogházába szállították.

— **Zendülő sztrájkolók.** Lisszabonból jelentik: Sztrájkolókból álló kisebb csoportok tegnap több közuti kocsit megtámadtak, de kárt nem okoztak. A tüntetők kövekkel dobálták meg a rendőröket, amelynek emberei végül szétszórták a tüntetőket. Közben néhány revolverlövés dördült el, amelyek több embert megsebesítettek. Többeket letartóztatták. A közuti forgalom ninesen akadályozva. A szindikátusi helyiségek bezáratása és több szocialista letartóztatása miatt több munkásszövetség elvben elhatározta a sztrájkot. A rendőrség nagy apparátussal gondoskodik a rend és nyugalom biztonságáról.

— **Napszurás.** Vasárnap délután a Döbrentey-terem napszurás következtében összeesett Mészáros Sándorné, Bezák Teréz hatvanhárom éves napszámosnő. A Halom-utca 9. számú lakására vitték.

— **Kétszáz kiránduló halála a zuhatagban.** Newyorkból borzasztó szerencsétlenség hírért hozza a kábeltáviró. A Niagara-zuhatag fölött Eagle-Pannál egy nagy hid van, onnan szoktak gyönyörködni a kirándulók a természet eme csodátünetében. Tegnap 1200 kiránduló érkezett a Niagarához, rámentek a hidra, amely beszakadt a szokatlan súly alatt. Embergomolyag hullott a szakadékba és a Niagara sebes vizébe. Kiáltozó és kétségbeesetten menekülő emberektől feketélt a víz. Körülbelül nyocszázán a sziklákon szenvedett kisebb sérülések árán menekültek meg, a többit elsodorta a heves áradat. Eddigelé nyolcz holttestet halásztak ki, a többit elvitte a zuhatag. A kiránduló társaság a buffalói szabadkőműves páholy kötelékébe tartozott. A szerencsétlenség híre minden kulturállamban fájdalmas visszhangot keltett.

— **Ifj. dr. Zsilinszky Endre szolgabíró.** Az Achim-féle szenzációs bűnpörnek egyik volt vádlottját, ifj. Zsilinszky Endre dr.-t, akit az esküdtbírók két ízben is felmentett, Árvavármegye törvényhatósági bizottsága legutóbb tartott közgyűlésén, nagy szótöbbséggel szolgabírónak választotta meg.

— **Garázda legény.** Szabadkáról jelentik: Kovács Sándor királyhalmi vasuti ör doronggal akarta a vasuti töltésről elkergetni Torma Máttyás királyhalmi legényt. Torma kést rántott és életveszélyesen megsebesítette Kovácsot, akit hal-dokolva szállítottak a kórházba.

— **Botrány a római köztutatónál.** A római községtanács szombati ülésén Ferrari városi képviselő, aki az olasz szabadkőművesek nagymestere, leleplezte a római közuti vasutársaság öt hivatalnokát, akiket a társaság azért fizet, hogy a személyzet körében sztrájkokat rendezzenek és ezáltal a társaságnak megadják a lehetőséget arra, hogy a várostól engedményeket csikarjon ki. Az öt megvádelet hivatalnok a római munkáskamarának is tagja és Ferrarinak a kollégáik jelentették fel őket. Az eset a községtanácsban óriási feltűnést keltett.

— **Kirakodó munkások sztrájkja.** Londonból jelentik: Tegnap a Hydeparkban a sztrájkoló dokkmunkások tüntettek. Az egyik vezér közölte, hogy a király beleegyezett abba, hogy a kirakodó munkások petícióját átveszi. A felirat a kirakodó munkások monopóliumának megtartását kívánja.

— **Az Eötvös-utcai gyilkosság.** A múlt héten az Eötvös-utczában a betörőhajtsza alkalmával meggyilkolt cselédleányt, Hornyitk Katalint szombaton délután temették a törvényszéki bonczatani intézetből. Szombaton reggel bonczolták a holttestet és a bonczolás eredményeként megállapították, hogy a szerencsétlen teremtés halálát agyrongcsolás okozta, amelyeket a gyilkos baltaütésekkel idézett elő. Délután folyt le a temetés teljesen csendben, amelyen csak az elhunyt hozzátartozói jelentek meg.

— **Vasuti sztrájk Sardinia szigetén.** Rómából írják, hogy Sardinia-szigetén kitört a vasuti sztrájk és szombat óta egyetlen vonat se indul. A vasuti személyzet azt követeli, hogy államosítsák a vasutakat, amelyek magánkezekben vannak.

— **Iskolatársak találkozója.** Dr. Herczeg Ferencz miniszteri osztálytanácsos (Budapest, V., Akadémia-utca 1.) ezen az uton felhívja volt osztálytársait, akik vele együtt 1887-ben Hódmezővásárhelyen a főgimnáziumban tettek érettségit, hogy a 25 éves találkozó, f. hó 29-én. szombaton Hódmezővásárhelyen megjelenni szíveskedjenek.

— **Szökés a kráteren át.** Párisból jelentik: hogy egy geológus, aki az auvergnei fensíkon lévő Parion tűzhányó kráterében kutatásokat végzett, ott egy közkatona teljesen megszenesedett holttestét találta. Az egyenruha szövetéből csak néhány megüszkösödött foszlány maradt meg, a fegyverek pedig megozsdásodtak. Az illető katona az eredetől megszökött és a Pariou vulkán barlangjaiba menekült üldözői elől. A kráterben aztán valószínűleg eleszszott és olyan mélyre zuhant, ahol a hőség megölte.

— **Villamos összeütközés.** Vasárnap délelőtt a Sorokszári-uton az 501-es számú közuti villamoskocsi összeütközött egy kétfogatu teherkocsival, amelyen Kajtár István negyvenhárom éves kocsiült. Az összeütközés következtében a kocsi lecsúszott a bakról és súlyos sérüléseket szenvedett. A klinikára vitték.

— **Letartóztatott kuruzslónő.** Szegedről jelentik: Nagy Mária kuruzslónő egy szegedi fiatal leányon műtétet végzett, amelynek a leány áldozatul esett. A kuruzslónőt letartóztatták.

— Mikor a baka politizál. Ma déli egy óra tájban két baka dülöngött végig a Nádor-utcán: Hoffmann Henrik tizedes és Jeszenovics Lajos közkatona. Magyar és oláh nyelven szólították föl a járókelőket, hogy szavazzanak a függetlenségiekre, azután éltették Justh Gyulát és a titkos választójogot, közbe kisebb-nagyobb botrányt csináltak. Éppen akkor ment végig a Nádor-utcán Lafori Lajos 26. gyalogezredbeli főhadnagy, akinek utasítására egy csendőrorjárat vasraverve kísérte be a renitenskedő két közvitét a főkapitányságra. Rövidesen ezután egy nyolcz tagu katonai őrzőjártat jött értük s a kaszárnnyába kísérte a politizáló hadfiakat.

— Letartóztatott csótolvajok. Hasenörl Ede vascsőnagykereskedő, akinek a Csengeri-utca 53. szám alatt van az üzlete, észrevette már régebben, hogy lopkodják a raktárt. Feljelentést tett a rendőrségen és a detektívek megállapították, hogy a tolvaj Strasser Mór raktáros, aki Hasenörlnek öt esztendeje az alkalmazottja. Konstatálták, hogy a vascsőveket Tausz Béla Dalnok-utca 10. szám alatt lévő vasbutorgyárosnak adja el. Strasser beismerte, hogy harmincznyolcz esetben körülbelül harminczezer koronával károsította meg Hasenörlt. Strassert és Tauszt letartóztatták.

— Leégett malmok. Orosházáról írják, hogy pénteken este kigyuladt a Gémes-féle gőzmalom, amelyik Orosháza legnagyobb malma volt és egymillió koronába került. A tűz a harmadik emeleten lévő asztalosműhelyben keletkezett és olyan gyorsan terjedt, hogy a tüzoltók alig férközhettek a közelébe. A malom este kilencz órától reggelig égett és teljesen elpusztult. — Gyomárról írják nekünk, hogy szombaton reggel eddig ismeretlen okból kigyuladt a Kató—A. J. — Szilágyi-féle malom és fürdőépület és porig leégett. A kár körülbelül százezer korona.

— Szerelmi dráma falun. Siófokról jelentik: Örtilos községben Focs János legény hosszabb idő óta szerelmes volt Glogács Mária: a leány szülei mit sem akartak tudni a legényről. Tegnapelőtt a legény ismét elment a leány szüleihez, hogy adják neki a leányt, mert ha nem adták neki feleségül, nem jó vége lesz a dolognak. A szülők elutasították, mire a szerelmesek elhatározták, hogy együtt meghalnak. A szerelmesek kimentek az erdőbe és a legény előbb a leányt szívenlőtte és azután maga ellen fordította a fegyvert. A leány rögtön meghalt, a legény sebei halálosak.

— Vadlovak garázdálkodása. Pécsről jelentik: A pécsi 8. honvédszázadrezd istállójában az egyik lovat megcsipte egy darázs. Ettől a csípéstől a ló megvadult és berontva a többi mintegy száznál több ló közé, olyan féktelen kapálódzást vitt véghez, hogy valamennyi ló megvadult s vadrohamban száguldott a város felé. Utközben felfordítottak egy parasztkocsit, agyontiportak egy hetven éves temetőt és súlyosan megsebesítették a felfordított parasztkocsi tulajdonosát. A városban óriási ribilliót okoztak, de itt szinte csodás módon nem történt nagyobb baj. Tizenöt ló elesett az aszfalton és több-kevésbé súlyosan összezúzta magát. Nagynehezen sikerült csak a lovakat kocszas hajsza után megfékezni és összefogdosni. Az ezredparancsnokság elrendelte a vizsgálatot és megállapítást nyert, hogy senkit sem terhel a felelősség.

— Életuntak. Vasárnap reggel a Baross-téren lévő Aranyas-szállóban Gál Sándor ügynök föbelőtte magát és meghalt. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték. — Holub József huszonöt éves díjnok vasárnap a Nagykovácsi-uton lévő fővárosi erdőben föbelőtte magát és nyomban meghalt. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték.

— Tüzek. A Margit-híd pesti oldalán, a Palatinus házépítő társaság telkén épületfarakások gyuladtak meg. Nagyrészüik leégett. A tüzet az V. kerületi tűzörség oltotta el. — A Váci-ut 136. szám alatt Wieser Mátyás vasuti őr udvarán egy szénaboglya gyuladt meg és leégett.

— Halálozás. Özer Zsigmond, az országos izr. tanítóképzőintézet nyug. tanára, az arany érdemkereszt tulajdonosa, szombaton 51 éves korában ötven évi eredményes munkásság után elhunyt. Temetése ma délelőtt 11 órakor folyt le nagy részvét mellett a rákoskereszturi izr. temetőben.

Tegnap délután Kispesten nagy részvéttel temették Soper Kajetánt, a Kispesztzentlőrinczi Lapok szerkesztőjét és tulajdonosát. Ott volt a temetésen Kispest apraja-nagyja. Eljűttek összes ismerősei, barátai, még azok is, akik ellen hosszú időn át küzdött lapjában.

— A részeg ember halála. Vasárnap reggel Pusztaszentlőrinc mellett a ceglédi vonalon a sinek mentén holtan találták Gonczler János harminczöt éves kőművessegédet. Valamelyik vonat gázolta el. A bizottság megállapította, hogy Gonczler részegen botorkált a sinek között és így kapta el valamelyik vonat. Holttestét a törvényszéki intézetbe vitték.

— Dunából kifogott halott. Vasárnap reggel a Hengermalom közelében egy nyolcz-tíz évesnek látszó fiu holttestét fogták ki a Dunából. Nem tudták megállapítani, hogy kicsoda. A halottat a törvényszéki orvostani intézetbe vitték.

— A munka minden napja rombolja az idegerőt. Az idegek erősítése, vagyis az elhasznált idegerő pótlása tehát minden, bármely életpályán levő emberre elodázhatatlan életkérdés és a legkomolyabb feladat. Egyetlen szer, amely itt tekintetbe jöhet, a tudományosan is igazolt és orvosoktól kipróbált *Sanatogen*, mely edzi és erősíti a kimerült idegeket, amennyiben ismét hozzájuttatja azokat a tevékenység közben felhasznált alkatrészekhez. Ennek természetes következménye aztán az egész organizmus újja éledése s az életerély szerencsés emelkedése. Nagyon sokan újja szülötteknek éreznek magukat, ha a Sanatogénnel egy kísérletet tennének. Egyebekben utalunk a Sanatogen-műveknek lapunk összes mai példányához mellékelt prospektusára.

x Fodor-féle vívóterem a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.

x A grammophon hatása. A Nemzeti Színház közelében a József-körút 9. számú ház előtt csoportosul a járókelő közönség, hogy gyönyörködjen a messzire tisztán hallható eredeti *Klingsor-beszélőgépben*, mely naponta délelőtt és este hangversenyez. Felülmúlja az eddig forgalomban lévő összes grammophonokat minőség tekintetében. Ezen újrendszerű szerkezettel ellátott grammophon az érdeklődőknek a „*Hangscrotthou*” készséggel bemutatja.

**Yes
Porcellán
Poudre**

a világ legjobb pudere. Mindenütt kapható. 3 és 5 korona.

A jókedv városa.

— Marseillei levél. —

Marseille, június havában.

Nagyságos asszonyom! A posta kedves levelet hozott Budapestről. Aladár barátom tudatja velem, hogy a közelgő vakációt arra használja föl, hogy az ő aranyos Ancsurkájának megmutassa Marseille-t. Nagyot ugrottam örömben! Jöjjenek, jöjjenek, hogy a magyarok istene megáldja! Nagyobb gyönyörűséget nem képzelek, mint egy olyan szép és vig, okos és minden szépért rajongó asszonyt végigkálauzolni ebben a csodálatos városban.

Engedje meg, hogy izelítőül — és csalogatóul — előre is kifecsegyek egyetmást. Mindenekelőtt nagy lesz a meglepetése, ha e francia városban egy második Páris-t vél találni. El se képzelhető nagyobb ellentét, mint e két város és lakossága közt. Szinte hihetetlen, hogy néhány órányira egymástól, ugyanazon nemzet fiai közt ekkora különbség az izlésnek, a temperamentumnak, a szokásoknak és a milieunek fejlődésük ki.

Marseilleben semmi sem emlékeztet az elegancia, az előkelőség, a tulfinomodottság empóriumára. Oh nem; a tulfinomodottság és az előkelőség fitogtatásának vádjával nem lehet illetni a derék marseille-iakat. A Délvidék perzselő nap sugarai bearanyozzák az utcákat, a házakat az enbereket... bearanyozzák azt a sok piszkot és szemetet is, ami mindenütt undort keltő lenne, itt ellenben, mint a helyi kolorithoz tartozó, emcui a pittoreszk hatást.

Az örökké jókedvű marseilleiek büszkék városukra és ennek költőjük adott legélénkebb kifejezést e mondásban:

— Ha Párisnak lenne Cannebiere-je, majdnem egy kis Marseillenek lenne mondható.

Mert hát a Cannebiereben összpontosul mind az, ami Marseillere jellegzetes. Ott fogjuk — nagyságos asszonyom kegyes engedelmevel — a híres *bouillabaisse-t* — megkóstolni, mely ugyan nem versenyezhet az ön remek halpaprikásával, de mindenesetre érdemes, hogy följegyezze a receptjét s a jövő télen bemutassa vendégeinek.

Ne ijedjen meg. Talál Marseillenben utca-hosszat daloló matrözcsoportokat, fésületlen, de észbódítóan kaczagó feketeszemű némbereken, létes hírű lebujojkból kiözönlő négereken, mulatokon, kinaiakon és egyéb méczióbeli csavargókon kívül mást is. Olyant, ami egy elkényeztetett budapesti uriaszony izléséhez közelebb áll.

A forgalom fővonalain, — a Cannebiéret is ideértve — a Rue du Paradis, St. Ferréd, de la Republique két-három kilométer hosszúságú ház-sorain végig fényesebbnél-fényesebb kereskedések kínálkoznak a megtekintésre, s a bevásárlásra. A kocsiforgalom szédítő és természetesen nem bonyolódik le zajtalanul. A járókelők tulhangoz „csvegésébe” beletrombitál, sipol, csenget, ordít a sokféle kocsivezető a rongyos öszvérhajcsártól a finom dresszes chauffeurig.

A vig marseillei dolgozni is tud, szeret is, szokott is. Talán azért olyan jókedvű, mert jól végzte a dolgát és mert érzi zsebében a pénz csörgését. Nehogy pedig a sok „louis”, „franc” és „centime” megpenészedjék nála, siet tudadni rajta. Ezért nevezhető Marseille a legmulatósabb francia városnak is. Van is bőven alkalmunk a szórakozásra, mert talán a világon sehol se rendeznek annyiféle ünnepséget, vigalmat, dárídót mint itt és sehol sem özlönlik össze annyiféle vendégszerplő művész a kínai búvészektől, Réjane-ig és Sarah Bernhardtig.

E napokban a Budapesten is jól ismert Suzanne Desprez járt itt, hogy a szabad ég alatt egy kis modernizált klasszikus műelvezetet nyújtson a féktelen marseilleieknek. De rossz időt választott. Fenyegető felhők tornyosodtak a különben olyan híres kék égbolton. Figyelmeztették a művésznőt, hogy halassza el a fellépését. De a kitünő Suzanne még az nap tovább akart utazni s nem volt hajlandó a már bezsebelt belépődíjakat visszafizetni.

Megtartotta hát a „Phaedra” előadásait... szakadó esőben. Hippolyte és Théráméne párbeszéde alatt már uszott a színpad.

— Hagyjanak békét a derék Racine-nak! kiáltotta egy jó kedvű marseillei feljűk. Amikor pedig Hippolyte e szavakkal bucsuzott:

— Théráméne, megyek az atyámért!

Egy karzatlatogató figyelmeztette:

— De ne feledkezzenek meg az esernyőről... szegény öreg náthát kaphat!

Ebből is látható, nagyságos asszonyom, hogy a marseilleiak semmit se vesznek tragikusan, még — Racine-t se.

Jöjjenek hát minél előbb s minél hosszabb időre, mert hogy megmutogathassak mindent a regényes Chateau d'If-től a kikötő ezernyi hajó-óriásai-ig s hogy kiélvezhesse Marseille minden örömeit, hetek sem elegendők.

A közeli viszontlátás reményében

tüdvözlő hódolója

Ifj. Tartarin.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) Növendékvizsga a Vigszínházban. A színészegyesület iskolája vasárnap délután mutatta be előhaladását a Vigszínházban. A színészképzés terén olyan tultermelés mutatkozik, hogy a színészegyesület meg akarja szüntetni az iskoláját; mint hírlík, jövőre már nem is vesznek fel elsőéveseket. És mintha csak a végzet akart volna beavatkozni, a vasárnap délutáni vizsgán néhány olyan tehetséget állított Balassa Jenő, az iskola igazgatója a lámpák elé, akikért bátran meg lehet kegyelmezni az intézetnek. *Vészi Margit, Zolnay Ida* és *Szomi Mária* egy-egy kuplét énekeltek vevvel, ügyességgel és készütséggel, *Raskó Ella* pedig

egy négytánczot járt oly ügyesen, hogy mint ar-
tista akár körötra indulhat. Vészinék és Zol-
naynak csinos szinpadai alakjuk és jól iskolázott
hangjuk is fetimést keltett és sok tapsot arattak.
A sikerült hangverseny során feltűnt még Róza
Mary is, aki az „Oroszlánvadász”-ból énekelt duet-
tet Molnár Annával, friss csengésű, hajlékony és
jól képzett hangon. Produkciójának zajos és meg-
érdemelt sikeréhez jelentékenyen hozzájárult finom
megjelenése és ügyes, rutinos előadómódja. Volt
három kis darab is, egy vigjáték: „Az én jó csilla-
gom, egy énekes jelenet: Pán és Dafnis és egy
operett: A pajkos grisettek. A két utóbbiban a
férfi növendékek közül különösen D'Arrigo-Kor-
nél tűnt ki tömör bariton hangjával. Előadás vé-
gével a közönség Balassa Jenő igazgatót hosszas
eljenzéssel ünnepelte.

(*) Az állam művészeti ösztöndíjai. A köz-
oktatásiügyi kormány által kitűzött állami művészeti
ösztöndíjak odaítélésében szombaton tartotta meg bíráló
ülését báró Forster Gyula titkos tanácsosnak az elnök-
lésevel, az Országos Képzőművészeti Tanács a város-
ligeti Szépművészeti Muzeumban. Ezután a tanács a
Strobl Alajos vezetés alatt álló állami szobrászati mes-
teriskolában ülésezett. Az ösztöndíjakat véglegesen gróf
Zichy János közoktatásiügyi miniszter ítéli oda.

(*) Vizsgálati hangverseny. Siposs Antal ze-
neakadémiajának felsőbb osztályos növendékei vasárnap
délután a Központi Katolikus Kör fehértérképében tar-
tották meg évvégi vizsgálati előadásukat. A hangverse-
nyen szép, előkelő közönség jelent meg, amely igen sok-
kat tapsolt a szereplőknek, akik közül Rosner Elvira,
Teschlovits Erzsike, Szücs Vilma, Kállay Margit, Drak-
sics Maresa, Seemann Anna, Szibelsz Jolán, Schmalz
Margit, Chri Ilona, Bosnyák Jolán tüntek ki az elő-
adott klasszikus zenedarabok kiváló interpretálásával.
A növendékek általában igen kiváló készségről és fej-
lett zenei tudásról tettek tanúságot és a jelenlévő köz-
önség lelkes óvácziókban részesítette az őz mestert is,
akinek lankadatlan buzgalma a szép eredmények fő-
fejtársa.

(*) Szeged szobrai. Szeged város közönsége
nagy lelkesedéssel határozta el, hogy II. Rákóczi Fer-
encznek, valamint Deák Ferencnek és gróf Széchenyi
Istvánnak szobrot emel. A szobrok közül legelőbbben
ifjabb Vastagh György készült el a fejedelem hatalmas
lovasszobrával s a közelben már szállítják Szegedre
Széchenyi márványszobrát, amely Strobl Alajosnak az
alkotása. Ugyanez a közelben meg lesz Deák Fer-
encznek a szobra is, amelynek mintázásával Zala
György immár teljesen elkészült.

(*) Beiratások a Somogyi Mór zongora-
művész konzervatóriumába. Somogyi Mór zongora-
művész konzervatóriumában tegnap fejezték be az év-
záró vizsgákat. A konzervatórium immár 13 év óta a
legkiválóbb kulturintézeteknek egyike, a lefolyt tané-
vben tizenegy nyilvános hangversenynyel adta elért tanu-
jelét nemes klasszikus művésza-paedagógiai irányzatának,
melylyel a legfényesebb eredményeket érte el a növendé-
kek előmenetelében. A beiratások a jövő tanévre jú-
nius elejéig és augusztus 15-éig naponta 9—3-ig eszko-
zülhetők az intézet titkári hivatalában (Erzsébet-körút
44.) Az újonnan jelentkező növendékek részére a fel-
vételi vizsgálatok június hó 29-én d. e. 11 órakor tar-
tának meg.

(*) Iparművészeti pályázat. Az Országos Ma-
gyar Iparművészeti Társulat általános nyilvános eszmei
pályázatot hirdet egy polgári esztétikájának berendezé-
sére. A szoba nagyságát, arányait, az ajtókat, ablakok
számát a tervező szabadon állapíthatja meg, mert nem
meghatározott épület részére kívánja a Társulat a szob-
aberendezés tervét. A buroratót, ugyanint asztalt,
irópolozót, székeket, padokat stb. a mesterséges világítá-
s és a falak, padló, mennyezet megoldásának módját,
az esetleg alkalmazandó képek nagyságát stb. a tervező
szintén egészen szabadon állapíthatja meg. A rajzo-
kat 1:20 arányban kell készíteni. A pályázat feltételei-
nek megfelelő és művészi színvonalon álló legjobb tervek
díjazására a Társulat egy 1-6 600 koronás és egy II-ik
400 koronás díjat tűz ki. Emellett fentartja magának a
jogot, hogy a két pályadíj kiadása esetén a többi pályá-
művek közül a megfelelőket 200—200 koronáért meg-
vásárolhassa. A pályázaton csak magyar állampolgár
vehet részt. A pályázat titkos. A pályaműveket f. évi
szeptember hó 30-ig kell beküldeni az Országos Magyar
Iparművészeti Társulat igazgatóságának (Budapest,
IX., Üllői-út 33—37.)

(*) Színházak hírei. A Vigszínházban holnap,
kedden a „Csitri”-t, Veber és De Gorsse kivételes si-
kerű vigjátékát ismétlik, amelynek ez lesz utolsó elő-
adása. A czimszerepet Varsányi Irén adja, aki ezt a
parádés szerepet ereálta és az eddigi összes — ötven-
három — előadásban játszotta. Holnapután, szerdán a
„Toto” és a „Golyó” kerül színre.

A Király Színház illusztris vendégprimadonnája,
Fedák Sári, ez évadban még háromszor lép fel a Ki-
rály Színház szinpadán és aztán hosszabb szabadságra
utazik. A művésznő három legkitünőbb szerepben bu-
eszük a közönségtől: holnap, kedden a Teányvásár-ban
eljárásza a Bessyt, szerdán Lehár népszerű operettje-
nek, a Cziganyszerelmek Kőrösházy Honkáját adja,
csütörtökön pedig leghíresebb szerepében, a János vitéz-
ben lesz a bűszülépe. Szombaton tartja a Király
Színház évadzáró előadását. Vasárnap, e hó 30-ától

kezdvé augusztus 16-áig bezárólag a színház zárva
marad.

A Budai Nyári Színházban kedden kezdi meg három
estére terjedő vendégjátékát K. Hegyi Lili, a kolozsvári
Nemzeti Színház primadonnája. A fővárosban is ismert
szubrett kedden a lengyel menyecske című operett
czimszerepében, szerdán Az erdészleány, csütörtökön is-
mét a lengyel menyecske előadásában lép föl.

A Budapesti Színházban az Asszonyfaló vasárnap
délutáni és esti előadása is az utolsó zugig telt ház
előtt folyt le. A páratlan sikerű operett kedden, jövő
hónap 2-án éri meg 50-ik jubiláris előadását. Szomba-
ton Péter és Pál napján és vasárnap délután „Tót legény
Amerikában” kacagató pompás énekes bohóság új be-
tanulással kerül színre.

REPÜLÉS ÉS LÉGHAJÓZÁS

Repülőverseny balesetekkel.

Három súlyos zuhanás.

— Saját tudósítónktól. —

Bécs, június 24.

Vasárnap délután kezdődött meg az asperni
mezőségen a nemzetközi repülőverseny, amelynek
gyönyörű idő kedvezett. A sokaságban bécsi és ide-
gen országbeli szép asszonyok serege, mesés to-
lettek keltenek feltűnést. Az udvart, a diplomá-
ciót és az arisztokráciát daczára a furdőszezon-
nak, igen szép számmal láttuk képviselve. Fehér
keztük kezük lelkesen tapsolt a magyar résztve-
vőknek, akik között, sajnos, nincsenek képviselve
a Rákosi mező repülőemberei. A Lipót Salvator
főherceg védnöksége alatt álló versenyen, mely-
nek részére a király is huszezer koronás díjat ad-
ományozott, belga, francia, német, olasz, osztrák,
román, orosz, svájci és amerikai pilóták vesznek
részt.

Mindjárt az első felszállásnál súlyos baleset
történt. Ehrmann francia pilóta Borel-monoplán-
jával versenyzett a magassági rekordért, de utja
elején motorja elromlott és a gép husz méter ma-
gasságból lezuhant. Ehrmann mindkét lábán su-
lyos csonttörést szenvedett, úgy hogy azonnal
amputálni kellett.

Ehrmann aviatikus állapota igen komoly.
Ezidőszent nem forog életveszedelembe, azonban
súlyosabb komplikációktól tartanak.

Könnyebben sérült meg Stanger Rudolf osz-
trák aviatikus, aki Etrich-rendszerű monoplánjával
zuhanat le. A gép belefuródott a földbe, telje-
sen használhatatlanná lett, de Stanger csak könny-
nyebb sérüléseket szenvedett.

Legsúlyosabban sebesült meg egy belga avia-
tikus, Villy de Roi, aki gépével siklórepülésben
akart leszállni, de közben a motor elromlott és a
gép lezuhant, maga alá temetve pilótáját. Villy
de Roi fején és lábán súlyosan megsebesült. A
szakértők szerint a sok balesetet az okozta, hogy a
repülőtér talaja még nem volt kellőképp előkészítve.

Garros, a világ első pilótája az emelkedési
versenyre indult. Hat perc alatt 1000 méter ma-
gasságot ért el és eltűnt a csillogóan fényes égben.
Tíz perc múlva egyszerre hajmeresztő meredeken
spirális pályán, dörgő Hoch-ok között csapott le
közvetlenül a hangárja mellett.

A levegőben most már csak 6—8 gép volt. Köz-
tük a viharadár alaku Breguet, rajta Moineau,
a francziák egyik csillogó talentuma. Az osztrákok
közül Sablatnig Bécsújhely felé elszállt, 2 Etrich
magasan körözött. A román, de magyar képzésű
Vlaicu vigan rőtta furesa gépén a köröket.

A sportbiztosok nagyban foglalatostkodtak egy
precíz gép körül. A 28. számú gép, pilótája Hans
von Csáky Lohner Pfeilflieger-gép. Ilyennel jött
Umlauff lovag tavaly Pestre. A gép nagy, 16 m.
széles szárnyakkal, 120 lóerős motorral. A pilótán
kívül még beszáll egy magyar főhadnagy, Reissner,
ki szintén katonai pilóta és még betécsnek 70 kiló
holtsúlyt, ami így egy pilóta és 2 utast jelent. E
géppel a pilótája világrekordot teremtett. Rövid
gurulás és 6—8 percznyi repülés után a gép eltűnt
a nézők szemei elől a magasban. A kedvező pilóta
miatt nagy volt a nyugtalanság. A közben megjött
Lipót Salvator főherceg két ízben kérdezősködik.
Jó félóra múlva egy csillogó fehér pont tűnt fel
az égen a hold halvány félholdja körül; mintegy

6—és fél 7 órakor. Tíz perc múlva már a földön
is volt. A sportbiztosok a barografhoz rohannak
és langosan kiáltják: 3500 méter két utassal
világrekord.

Schleyer tábornagy gratulált a sikerhez
és bemutatják neki a világrekorder menyasszonyát,
Csáky Jankát, a kitől a pilóta nevévette a nap
hőse, Blaschke főhadnagy.

Blaschke főhadnagy, ki a berlin—bécsi re-
pülést oly szépen végezte, Magyarországon szüle-
tett, hol atyja tábornoki rangban szolgált a közös
haderegben. Menyasszonya magyar eredetű, de
Bécsbe származott familiából való.

A verseny főbb eredményei a következők:
Magassági verseny: Roland Garros, Blériot-
gép, 3200 méter, Péter Mandelli egy utassal 2352
méter; Johann Csáky Blaschke főhadnaggyal
3500 méter.

Távolsági verseny: Moineau 107 kilométer,
Spladnik 1400 km.

Időtartam-verseny: Enrico Cobioni 1 óra 17
perc, 48 mp.; Bergmann 1 óra és 29 perc.

© Repülőgép Szegeden. Megirtuk a napok-
lan, hogy a nagytehetségű, szorgalmas Tóth test-
vérek a mult vasárnap megsérült ügyes konstruk-
ciójú monoplánjuk átjavítását vasárnapra már
be is fejezik. Tegnap rendbe is hozták a szép gé-
pet, melyen azonban még az elmúlt éjjelen az
utolsó simításokat végezték. Ma este ismét szép
repülésre van kilátás a rákosi repülőtéren, amely
rüntegy előjátéka lesz a szegedi látványos repü-
lésnek. Már megkapták ugyanis az engedélyt a
Tóth testvérek a repülés megtartására, amely Pé-
ter és Pál napján, szombaton lesz. A szegedi pol-
gármester készséggel engedte át a város löver-
senyterét és Szegeden nagy az érdeklődés a szép-
nek ígérkező, nagyszabású felszállás iránt, mely
délután hat órakor lesz.

© A rákosi repülőtérrel. A rákosi hangárök-
ban élénken folyik a munka, dolgoznak serényen
a derék aviatikusok érdekes konstrukcióikou. A
Létai testvérek alsóülékes gépe, melyről mi ad-
tunk először hírt, teljesen elkészült a nyolczas
számu hangárban. Az ügyes konstrukciójú gépet
legközelebb fogjuk bővebben ismertetni. A tizen-
négyes számu hangárban Lazarusz Antal mono-
plánja készül, melynek törzse már áll, sőt a Dar-
raque-motort is beleszerelték. A gép építésének
munkálatait Vallyon Ferenc szakavatott keze
vezeti. Kolbányi Géának egyszerre több gépe ké-
szül, az egyiken Surányi Ferenc dolgozik, a li-
nek saját monoplánja is épül. Ennek a gépnek is
áll már a törzse és pár nap alatt teljesen beféje-
ződik, kár azonban, hogy mindeddig nem tudott
motorhoz jutni.

FŐVÁROS.

(Kísérletek villamosvasuti mentőkészülé-
kekkel. A kereskedelmiügyi miniszter felhívására
ma a városi villamos vasut ferencvárosi kocsis-
szinében vegyes bizottság gyűlt össze, hogy két
életmentő-készüléket, — a Bécsben és Münchenben
használatban levőket — kipróbáljanak. A vegyes
bizottságban a vasuti- és hajózási főfelügyelőség, a
kereskedelmi miniszterium, a főváros, a rendőrség,
valamint a villamos vasutársaságok is képviseltet-
ték magukat. A próbákat megelőző értekezleten
Hürös Iván a Városi Villamos Vasut vezérigazga-
tója a társasága nevében kijelentette, hogy a leg-
nagyobb készséggel hajlandó a kereskedelmi mi-
niszterium által kívánt minden kísérletre s ha jó-
nak találunk valamely mentőkészüléket, akkor va-
lamennyi kocsira rászzerelteti. A közuti vasut igaz-
gatója hasonló kijelentést tett. A készülékekkel való
kísérleteknek azonban kudarcczal végződtek és a
kipróbált mentőkészülékek hasznavehetellenekeknek
bizonyultak. Ez a kudarc azonban nem azt jelenti,
hogy most már minden további kísérletezést szün-
tessenek be. Sőt ellenkezőleg. A vasutársaságok
előzékenysége lehetővé teszi, hogy olyan készülékek
is kipróbáltassanak, melyeknek nem konstruktorok,
hanem laikus emberek a szerzői. A szabadalmi hi-
vatál éppen a napokban mutatott be egy új mentő-
készüléket, melyről szakértők is bámullattal nyilat-
koznak. Tessék mindaddig kísérletezni, míg a meg-
felelő mentőkészüléket megtalálják, mert ki tudja
nem-e akad a sok-sok szabadalmazott készülék kö-
zött olyan, amely csak azért nincs még használat-
ban, mert még nem is kísérletezték vele.

(**Uzoda az Artézi-fürdőben.** Hűvös Iván bizottsági tag indítványt terjesztett a szerdai közgyűlés elé, amely szerint „hívja fel a közgyűlés a tanácsot, gondoskodjék most, amikor az artézi fürdő még építés alatt áll, sürgősen arról, hogy ez a fürdő modern berendezésű *téli-nyári uszodával* egészíttessék ki.“

(**A fővárosi gázművek munkásházai.** A gázbizottság mai ülésén terjesztették elő a fővárosi gázmű igazgatóságának azt a tervét, hogy a gázmű munkásai részére 240—250 munkásházat óhajtanak 1.200.000 koronáért építeni. *Platthy György* dr. a házak építésére fordított összegről fölteszi, hogy *jövedelmező beruházás lesz.* *Heltai* Ferenc gázműigazgató a házak építését a munkások állandósítása céljából igen sürgősnek mondotta. A legelső évek elmúltával a házakra 30—40 ezer koronát kell majd a fővárosnak évente ráfizetnie. *Neuschloss Kornél* azt a javaslatot tette, hogy a milliós építkezéssel egy vállalkozót bizzanak meg, ne többet. *Heltai* ezt megigérte. Bejelentette a vezérigazgató, hogy a kinstárral tárgyalást folytat a kispesti állami munkástelep 4000 lakásának gázzal való világítása ügyében. Gáz van szerinte elég, a sok új előfizető miatt sem lesz a gáz nyomása már kisebb Budapesten, mint eddig. Novemberre már a telep egy részét világítani fogják. *Négül Platthy György és Springer Ferenc* a gázműi bizottság sűrűbb összehívását sürgették.

(**Uj gáztartó.** A gázműi bizottság ma délelőtt *dr. Bódy Tivadar* alpolgármester elnöklésével ülést tartott. A gázművek igazgatósága előterjesztést tett, hogy a *józsefvárosi gázmű gáztartóját* helyett a *Tomesányi-utca* mentén 150.000 köbméter befogadása *uj gáztartót* építsenek. A józsefvárosi gázmű ugyanis az új gázmű elkészültével megszűnik és hogy a telek értékesíthető legyen, szükséges, hogy a gáztartókat is elvigyék onnan. A költségekre 2.485.000 koronát kérnek, az ezzel kapcsolatos esőfektetés pedig 1.643.000 koronába kerülne, úgy, hogy a gáztartó összes építési költsége 4.128.000 koronát tenne ki. *Dr. Heltai Ferenc* vezérigazgató kiegészítve az előadást, előadta, hogy a józsefvárosi gázműben levő gáztartó körülbelül 40.000 köbméter befogadási képességű, úgy, hogy az új nemcsak a lebontandó gáztartókat fogja pótolni, hanem *évekre előre gondoskodik a gázfogyasztás zavartalan menetéről.* Le kell bontani a józsefvárosi gázműben levő gáztartókat, már csak azért is, mert különben a józsefvárosi teleknek nem lehetne értékesíteni. Az új építés legalább két és fél évig tart, vagyis 1914. év végén, legrosszabb esetben 1915. tavaszán adják át az új gáztartót rendelkezésükre. Az igazgatóság most csak a költségek engedélyezését kéri, fedezetre nincs szükség, mert azt hiszi, hogy mire ezek a munkák kifizetésre kerülnek, már rendelkezésre fog állani a szükséges összeg. A bizottság bár *Herzog Péter* és *Feleki Béla* hozzászólása után egyhangulag hozzájárult az előterjesztéshez.

TANÜGY.

(**Uj egyetemi tanár.** Szatmárnémetiből jelentik: *dr. Wolkenberg* Alsójs szatmárnémeti pappnevelői igazgatót budapesti egyetemi tanárrá nevezték ki. A tudós tanár tiszteletére a város közönség bucsubankettet rendezett, amelyen felekezeti különbség nélkül melegen ünnepelték *Wolkenberget.*

(**Nyugalmozott tanítók egyesülete.** A nyugalmazott tanítók vasárnap délelőtt a Tanítók Házában megalakították a nyugalmazott tanítók országos egyesületét. Az alapszabályok megállapítása után a tisztkart választották meg. Elnök lett *dr. Kerékgyártó Elek.* Azután elhatározták, hogy a június hó elején megtartandó egyetemes tanítógyűlésre memorandumot küldenek melyben a nyugalmazott tanítók árvái és özvegyei részére a segítségük kivétel személyi pótlókat és lakáspénzpótlókat is kérnek. Továbbá azt is kívánják, hogy a kántori és az egyháztól nyert más illetmények is beleszámitassanak a nyugdíjba. Azonkívül a kereskedelmi miniszterhez felterjesztést intéznek, hogy kedvezményes vasuti jegyet kapjanak és végül elhatározták, hogy az egyetemes tanítógyűlésen küldöttéleg képviseltesk magukat.

(**A debreceni református főiskola igazgatója** az 1912—13. iskolai évre *dr. Lencz Lajos* teológiai tanár lett. Dékánok lettek az új tanárra *Osály Lajos* a teológiai, *dr. Jászai Oszkár* a jogi és *dr. Mitrovics Gyula* a bölcsészeti fakultásra.

EGYESÜLETEK.

(**Az Országos Tűzoltó-szövetség** elnöksége, mint Rimaszombatból jelentik, *dr. Óváry Ferenc* orsz. képviselő alelnök vezetésével tegnap ülést tartott Rimaszombatban. *Óváry Ferenc, Jászberényi Miklós, Apáti Vilmos* és *dr. Vass János* tűzrendészeti vonatkozású előadásokat tartottak. *Gróf Széchényi Viktor* táviratilag üdvözölte a nagygyűlést. A nagygyűléssel kapcsolatban megalakították *Gömör—Kishont vármegye tűzoltószövetségét*, melynek elnökévé *Lukács Géza* alispánt választották meg. Közgyűlés után fényes banket volt, amelyről táviratilag üdvözölték *gróf Széchényi Viktort.*

(**Előadás a nőtisztviselőknél.** Érdekes előadást tartott tegnap este a Nőtisztviselők Országos Egyesületének *Andrássy-uti* helyiségeiben *Willheim Szidónia* a németországi nőtisztviselők szerveződéseről. A felolvasó részletesen ismertette Németország egyik legnagyobb női szervezetének működését és eredményeit. Előadásának befejeztével ama reménynek adott kifejezést, hogy a nőtisztviselők magyarországi erős és czéltudatos szervezkedésnek is meglesz az az ereje, melynél fogva mindig hathatósan védheti és segítheti elő a tisztviselőknéket.

SPORT.

Magyar győzelem Norvégia felett.

Budapest, június 24.

A magyar válogatott labdarugó-csapat, amely Göteborgban eldöntetlen eredményt ért el a svéd válogatott tizenegy ellen, vasárnap este *Krisztian* niában a norvégok olimpiai csapatával mérkőzött. A matchen a magyar team óriási: 6:0 arányú győzelmet aratott és az olimpiáig lejátszotta összes mérkőzéseit — vereség nélkül. Az utazás fáradtsága és a szokatlan éghajlat megviselto ugyan a fiukat, de a technikai tudás és ügyesség mégis érvényesült. A szerencsétlen sorolás szerint Angliával kerülünk szembe az olimpiai tornán és így papírforma szerint semmi esélyünk nincs a mérkőzésen. Mi azonban mégis bízunk a legjobb magyar tizenegyben, amely teljes tudásával és határtalan lelkesedéssel fog küzdelembe menni a magyar színek becsületéért és ha a szerencse istenasszonya is velük lesz, úgy győztesként fognak kikerülni a nevezetes és fontos előmérkőzésből, mert valószínűség szerint a győztes a világbajnokságot fogja nyerni.

A mérkőzésről a következőket jelentik:

Eleinte a norvégok sikeresen védekeznek a cbben elősegíti őket a magyar csapatok üző játéka, mely miatt a csapatok az első huszonhárom perczben nem tud érvényesülni. Ekkor *Schlosser* hez kerül a labda, ki öt méterről éles lapos lövéssel a kapu balsarkába vágja a labdát. *Zajos* elismerés honorálja a magyarok első goalját. A norvégok iparkodnak kiegyenlíteni, de fáradásuk hiábavaló. Félórai játék után *Potya* a balszélen megkapja, a goal felé huz s tíz méterről éles lapos lövéssel a kapu felé küldi a labdát. Szünet után még állandóbb a magyarok fölénye, mert a csapatok jobb összjátékot produkál. Alig a kezdés után a norvégok ismét középre terelik a labdát, hol elveszik tőlük *Bodnár* kiszökkik s tizenkét méterről éles ivben közvetlen a kapus mellett a kapu jobb sarkába lö. Ugyancsak *Bodnár* szerzi meg a negyedik goalt is, mert a huszonharmadik perczben ismét szökkik s négy méterről éles lapos lövéssel a jobb sarokba lö. Egy perczre reá a kaputól tíz méternyre ismét *Bodnár*hoz jut a labda, aki ugyanugy, mint előbb, védhetetlen goalt rug. Az utolsó, a hatodik goalt *Schlosser* rugja. A magyar csapatban klasszis-játékot *Bodnár, Schlosser* és *Sebestyén* produkált.

A bíró kifogástalanul teljesítette tiszteit.

(**A Hungária és Pannónia mérkőzése.** Vasárnap délután 6 órakor dőlt el az olimpiai próba-verseny a *Hungária* és a *Pannónia* nyolcása között. A Beeskétől strokolt pannon-csapat a várakozás ellenére bámulatosan jól tartotta magát s olyan egyszerű és izgalmas versenyt evezett, amelyen még kevés folyt le a Dunán. Az élet-halál harcából a *Hungária* került ki fél hosszal győztesként s így a *Szebeny*-nyolcász startol a stockholmi regattán. Ideális start után szoroson egymás

mellett haladt a két hajó s ezer méternél sem volt közöttük különbség. A *Hungária*-csónakda előtt *Szebeny György* spurtot diktált s két méter előnyt szerzett. A Nemzetitől a Neptunig visszaesett a *Pannónia*. A Neptunál újra fölspurtoolt a *Hungária*hoz, de a finisben félhosszal lemaradt, mert a kellőleg össze nem evezett csapat végspurtjából hiányzott az összhang. A *Hungária*-nyolcász győnyörü munkát végzett s alaposan rászolgált arra a dícsőségre, hogy ő reprezentálja az olimpiáson a magyar evezős-sportot.

(**A FTC. kerékpárversenye.** A millenáris pályán vasárnap kitűnő rendezésben nyert lebonyolítást a *Ferencvárosi Torna Club* kerékpár-és motorversenye. A főbb eredmények a következők:

Meghívási verseny az FTC nagydíjért (3×1000 m.) 1. *Vass Antal* (MTC) 10 pont, 2. *Spitz* (Török-vés.) 3. *Pirity* (FTC.)

3×km motorverseny. 1. *Deutsch* (MTK) 15 pont,

Tandemverseny. 1. *Vass-Szamek.*

25 km-es handicap. 1. *Groger* (Török-vés.)

1000 m. handicap. 1. *Pirity* (FTC.)

(**A MAC. atletikai viadala.** A Magyar Atletikai Club vasárnap rendezte a *Margitszigeten* szokásos nemzetközi atletikai viadalát, amelynek eredményei a következők voltak:

Száz yardos síkfutás: 1. *Jankovich* (MAC.); 2. *Szobota* (KAC.); 3. *Péchy* (MAC.) Idő 10 mp.

Egygyed angol mértföld: 1. *Szerlemhegyi* (MAC.); 2. *Mezei* (BEAC.); 3. *Bakonyi* (Postás.) Idő 53.4 mp.

Egy angol junior: 1. *Hollaender* (Amateur); 2. *Kovács* (MC.); 3. *Hacfiner* (MAC.)

Két angol mértföldes síkfutás: 1. *Stoiber* (Nürnberg); 2. *Lovas* (MAC.); 3. *Ertl* (FTC.) Idő 10 percz 29.8 mp.

4×100 méteres staféta: 1. (MAC.) Idő 46.6.

Százhusz méter gát: 1. *Horner* (MAC.); 2. *Püspöky* (MAC.) Idő 16.6 mp.

Kétszázhusz méteres handicap: 1. *Szál* (MAC.); 2. *Bakonyi* (Postás); 3. *Vértes*. Idő 22.8 mp.

Fél angol handicap: 1. *Palotai*. 18 m. e. (FTC.); 2. *Fábián*, 30 m. e. (MAC.); 3. *Thienschmied*, 35 m. e. (FTC.) Idő 1 percz 59.6 mp.

Magasugrás: 1. *Báró Wardener* (MTK.) 182 cm.; 2. *Szabó* (MAC.) 178 cm.; 3. *Dr. Vadon* (MAC.) 178 cm.

Távolugrás: 1. *Kösa* (MAC.) 690 cm.; 2. *Péchy* (MAC.) 602 cm.

Rúdugrás: 1. *Szathmáry* (MAC.) 350 cm.

Kalapásvetés: 1. *Mudin István* (MAC.) 3600 cm.

Súlydobás: 1. *Mudin Imre* (MAC.) 1959 cm.

Díszkaszvetés: 1. *Kobulsky* (Postás) 4002 cm.

(**Horvát-magyar mérkőzés.** Tegnap két labdarugó-mérkőzés volt magyarok és horvátok között *Zágrábban*. A *Ferencvárosi Torna Club* küzdött a *Horvát Akadémiai Sport Club* ellen és az *Ékszerész Sport Club* a *Zágrábi Concordia* ellen. Mind a két küzdelem a magyarok győzelmével végződött és pedig a FTC. 5:0 arányban és az *Ékszerész* részek 1:0 arányban győztek. Az óriási közönség megjelenezte a magyarokat.

(**Királylövészet.** A Budapesti Polgári Lövészegyesület e hó 29-én és 30-án tartja meg évenként szokásos királylövészetét, amelyre többek között a földművelésügyi, a honvédelmi minisztériumok, *József* és *Frigyes* főherczegek, a székesfőváros tanácsa is adományoztak tiszteletdíjakat. A honvédelmi miniszter megengedte, hogy az idei királylövészetben a tényleges állományu honvéd- és esendőrtsztek, tisztviselők és tisztjelöltek részt vehessenek.

(**Díjlövészet.** A Budapesti Polgári Lövészegyesület vasárnap fényes sikerü díjlövészetet rendezett, amelynek részletes eredménye a következő: a 150 méter távolságu fegyverezéltáblán: az első díjat nyerte *Zintl János* (10/34 kör), a második díjat *Horváth Sándor*, a harmadik díjat *dr. Hammersberg Géza*. A 36 méter távolságu pisztolyezéltáblán: az első díjat *Iván János* (10/89 kör), második díjat *dr. Hammersberg Géza*, a harmadik díjat *Horváth Sándor*. A 75 méter távolságu vadászezéltáblán: az első díjat *dr. Hammersberg Géza* (10/31 kör), a második díjat *Iván János*, a harmadik díjat *Jellenek Antal*. A 150 méter távolságu czéltáblán: Haladók: az első díjat *Jancsó Vilmos* (10/67 kör), a második díjat *Haba László*, a harmadik díjat *Fecht Pál*. Kezdő: *Dragonits Rezső*.

Vigyázz!

Ne tévedj!

Márvány a neve

pillangó a jegye a habzó és illatos

Brázay márványszappannak.

(O) A német Derby. A Hamburg melletti horni pályán vasárnap zajlott le a német lóversenysport legkimagaslóbb eseménye, a német Derby. A Németország kék szalagjárt futott dusan dotált verseny sorsa beünneltetett annál is inkább érdekelt, mert három, a pályáinkon is futtató istálló vett részt abban. A verseny eredménye teljesen igazolta kombinációinkat. A német lovak általában sokkal silányabbak a mieinknél, amelyek különben, őszintén szólva, maguk sem képviselnek valami kiválóbb klasszist. Volt azonban a németeknek egy lovuk, a legutóbb is több nehéz versenyben nyertes *Gulliver II.*, amely viszont a mi lovainkat szárnyalja túl messzire. Az egész versenyben tulajdonképpen csakis ez a négy ló szerepelt. Legjobban a Springer-istálló által kiküldött *Jacquemart* ugrott el a starttól és vezetett a tömören együtt galoppozó rudel élén körülbelül a távoszlopig, amikor a Janek által jól lovagolt báró Üchtritz *Kokoroja* elhuzott mellette, nyomon követve Lubomirski herceg *Lomjától*. *Kokoro* már-már nyerőnek látszott, amikor kevéssel a cél előtt nagy könnyedséggel megelőzte a német császár graditzi ménesének *Gulliver II.*-je. A versenypályán óriás számban egybegyűlt nézőközönség természetesen egetverő *Heil!* és *Hurrá!* kiáltásokkal fogadta a császár lovának győzelmét. De az öröm éppen csak a győzelem tudatára szorítkozott, mert bizony azok, akik nemesak győzni, de nyerni is akartak, igen keserves arezezal jöttek el a totalizátorok kifizető pénztáraitól, mert tétjeiket igen kicsiny quotával honorálták. Hétfőn volt a meeting utolsó napja, mikor is a 20.000 márkával dotált *Renard-verseny* volt a nap főszáma, amelyre kötelezettséggel birt két Lubomirski-ló is: *Lira* és *Ksiáze Pan*, de egyik sem startolt, okulva az eddigi kudarcokon. A versenyben csak három ló startolt s ezek közül *Cairo* győzött *Cambronne* és *Pinion* ellen. Érdekesnek tartjuk felemlíteni, hogy a német stewardok Carlskétől megvonták a lovaglási engedélyt, mert gyanus dolgot tapasztaltak az ausztráliai részéről és csak úgy engedték meg neki a nyeregbe szállást, ha saját istállójának lovagol. Úgy látszik, német szomszédainknál még nem honosodott meg a közönség zsebére való utazás s az ilyen próbálkozást még csirájában elfojtják. A Derby eredménye ez:

Német Derby. Díj 125.000 márká. Tav 2400 méter. 1. Graditzi ménes *Gulliver II.* (Bulleck.) 2. Kokoro (Janek.) 3. Lom (Winkfield.) Futottak még: Mare Aurel, Octopus, Septimus, Jacquemart, Ferro. — Öt-negyed hosszal első, két és fél hosszal harmadik. — Tot.: 10:15. Helyre: 10:11, 12, 13.

MINDENKI
aki irodákban, hivatalokban, üzletekben s gyárakban s üzletságot, könyvelést és cenzúrázást szem elött tartja

AZ „A. B. C.”-NÉL

hírcsapat, tisztított kölcsöntörvényeknek, portüöröknek, padlóruhának bevezetését, nagyon olcsó kölcsönjű mellett házhoz szállítva és hetenként pontosan cserélve, okvetlen meg-

KEZDI.

„A. B. C.” Egyesült Fehérnemű Készítő Vállalat.
Eötvös-utca 30. szám. Telefon 46-86.
Külön osztály vendéglők részére.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ Dész Zoltán sajtópüre. Aradi Viktor hírlapíró egy estilapban *A koalíziós képviselők bányászletei* címen, olyan cikkeket írt, amelyekben Dész Zoltán államtitkár sértéseket és a személye ellen szóló rágalmozásokat talált. Ezért sajtópürt indított Aradi Viktor hírlapíró ellen. Ma tárgyalta ezt a sajtópürt a büntető törvényszék esküdtbírósa dr. Mikovich bíró elnöklésével. Miután a valódiság bizonyítását Dész Zoltán maga kívánta. A tanuk valamennyien a volt államtitkár mellett tettek vallomást. A bíróság mindenképp fölvasta a torozkai kányamegyére vonatkozó engedelemitokat, majd a pojeni vasbányára vonatkozó hivatalos miniszteri ügyiratokat. Azonban az esküdtek nem találtak rágalmozást Dész Zoltánal szemben a cikkekből és ennek alapján nem büntősnek mondták a vádlottat. A felmentő verdikt alapján a bíróság Aradi Viktor hírlapíróat a vád alól felmentette. Ezután a vádlott szót kért és a következő kijelentést tette:

— Én ő méltóságát nem ismertem, de kife-

lentem önként, hogy ő méltóságát ugy egyéniségére, mint jellemre vonatkozólag a cikkekben következtéseket nem akartam és nem is vontam és így sérteni nem akartam.

A vádlottnak ezt a spontán kijelentését az esküdtek felállva megéltették. A magánpanaszos képviselője pedig visszavonta a tárgyalás folyamán bejelentett semmisségi panaszokat és a vádlottnak kijelentése alapján megnyugodott az ítéletben.

§ Az erzsébetfalvai rablás. Erzsébetfalván 1909. év február 21. napján a nyitl utca során Pollák Mihály, Deák Kálmán gyári munkások együttes erővel megtámadták Harnis Nándort, mikor ez hazafelé ballagott. A megtámadott embert lefogták és eközben Pollák Mihály kikutatta a zsebeit és elvette 12 korona készpénzét. A csendőrök csakhamar kézrekerítették az utonállókat. Ma tárgyalta ezt a bűnügyet a pestvidéki törvényszék esküdtbírósa. Az esküdtek büntősnek mondták ki a vádlottakat és pedig Pollák Mihályt a rablás, Deák Kálmánt és Deák Jakabot az orgazdaságban és Haleczky Józsefet a sikkasztásban. A marasztaló verdikt alapján a bíróság Pollák Mihályt tíz hónapi börtönre ítélte rablás büntetéseért, Deák Kálmánt és Deák Jakabot egy-egy hónapi fogházra, Haleczky Józsefet pedig sikkasztás címén tizenegyes napi fogházra. Az ítélet jogerős.

§ Kovács Gyula a lakásán. A Hercezl-szananatörumban felvő Kovács Gyula védője, dr. Polónyi Dezső tudvalevően beadványban arra kérte a büntető törvényszék vádtanácsát, hogy a perrendtartás 153-ik szakasza alapján őriztesse Kovács Gyulát a lakásán és ne szállítsa be a rabkórházba. A vádtanács a beadvány dolgában véleményedásra hivta fel az ügyészséget és a vizsgálóbíró, addig felfüggesztette a határozathozatalt. Ugy az ügyészség, mint a vizsgálóbíró megszerkesztette a véleményét. Az ügyészség ellenzi a kérelem teljesítését, amire szerinte nincs is precedens, a vizsgálóbíró pedig annak a nézetének ad kifejezést, hogy a 153. szakaszra való hivatkozással a lakásán lehet esetleg a saját költségén őriztetni a terhelte, a Hercezl-szananatörumban nem lakása Kovács Gyulának és így szerinte nem alkalmazható a 153. szakasz. A vádtanács kiadja a két véleményét a referens bírónak s legközelebb már döntés várható.

§ Harminezevi fegyház — betörési kísérletért. Néhány hónap előtt egész Amerikát nagy izgalomba hozta az a drákói ítélet, amelylyel *Rosalski*, Newyork legkegyetlenebb bírója, Brandt komornyikot, aki volt gazdájának, *Schiff* Mortimer bankárnak a házába éjnek idején behatolt, betörési kísérletért 30 évi fegyházra ítélte. A newyorki lapok azonban megírták, hogy az éjjeli látogatás nem betörés ezáltal történt, hanem a bankár feleségének szólt a látogatás és a férj boszúból betörőnek tüntette fel az elbeszített komornyikot. Mindenki azt várta, hogy ezek után a kormányzó meg fog kegyelmezni Brandtnak, aki, melleleg szólva, díszkrét ember és nem védekezett a vád ellen. De másképp történt. Newyorkból ugyanis azt jelentik, hogy a kormányzó elutasította Brandt kegyelmi kérvényét. Brandtnak az volt a reménye, hogy a főtörvényszék megemissíti az ítéletet és új tárgyalást rendel el. Most azonban ez a remény is megemissült, mert a főtörvényszék az ítéletet helybenhagyta.

§ Justh Gyula kihallgatása. Dr. Szlavok Ferenc vizsgálóbíró mára idézte be Justh Gyula képviselőt tanukénti kihallgatásra a Pályi Edeféle rágalmozási sajtópürben. Justh Gyula kihallgatása körülbelül husz perezig tartott.

§ Szabadlábra helyezett bankesuló. Szegedről jelentik: *Jutkovics* Gózá, akit a Gazdasági és Iparbank kárára elkövetett negyedmillió csalással vádolnak, a védője, dr. Eisner Manó megkeresésére a kir. tábla szabadlábra helyezte, mert *Jutkovics* nagybeteg és szökésőtől nem kell tartani.

§ Bankigazgatók és ügyvédek bűnügye. Temesvárról jelentik: A két év óta huzódó Temesvár Belvárosi Takarékpénztár milliós esődügyo most a kriminális utra terelődött. Széleskörű vizsgálát indult meg, amely nemrég nyert befejezést és a temesvári kir. ügyészség vádat emelt Adler József volt vezérigazgató és Kremling Károly ellen család bukás büntetése miatt, valamint dr. Rónai Ignácz és dr. Vértés Adolf temesvári ügyvédek ellen a Btk. 414. szakaszába ütköző család bukás büntetésének 69. paragrafusa második pontja szerinti bűnrészeség miatt. Ma foglalkozott a temesvári törvényszék vádtanácsa a takarékpénztár ügyében bendott vádirattal Virágh Béla elnöklése alatt. Vértés Adolf védelmében és Róna

Ignácz védelmében két budapesti ügyvéd vállalta el a képviselést. A tárgyalás előreláthatólag több napig fog tartani.

§ Thomant halálra ítélték. Brünnből jelentik, hogy az ungarisch-hradischi esküdtbírószombaton halálra ítélte *Thoman Lászlót*, aki néhány hónappal ezelőtt orvul meggyilkol egy *Schuller* nevű bécsi asztalossegédet. Mint emlékeztetes, *Thoman* a gyilkosságot azért követte el, hogy *Schullerrel* való nagy hasonlatossága segítségével a meggyilkoltatásának látszatát keltse és felvehessen 75.000 korona biztosítási összeget, amire életét megelőzőleg biztosította. *Thoman* a pör tárgyalásának ötödik napján beismerő vallomást tett és részleteesen elmondta, hogyan készítette el *Zelesny* nevű barátjával együtt az egész tervet. *Zelesnyt* mint felbujtót a bíróság ezért 12 évi fegyházra ítélte, míg egy harmadik vádlottat, *Blahát*, felmentették.

§ Elítelt villamoskocsivezető. Csomós József volt villamos kocsivezető, jelenleg pincéz, 1908. december 29-én a Budapest—szentlőrinczi villamos vasut részvénytársaság 52. sz. kocsiját vigyázatlanságból neki hajtotta az előtte álló 298. sz. villamos kocsinak a Vágóhid-utczában. Az összeütközés következtében *Gregorovics* János utas sérülést szenvedett. A villamos karambol miatt a kir. ügyészség *Csomós* József kocsivezető ellen, aki, jelenleg orgazdaság miatt a szatmárnémeti törvényszék fogházában van letartóztatva, közveszélyű esekelmény vétsége miatt emelt vádat. Ma tárgyalta ezt a bűnügyet a büntető törvényszék, mely büntősnek mondtotta ki *Csomós* Józsefet a közveszélyű esekelmény vétségében és elítélte négy hónapi fogházra és viselt hivatalának elvesztésére. Az ítélet jogerős.

§ A ravasz tollkereskedő. Ez év januárjában ijedt képpel állított be a főkapitányságra Grünfeld József topolyai tollkereskedő, aki feljelentést tett ismeretlen tettes ellen, hogy az egy átdorbózt éjszaka után harminczkétezer koronát ellopott tőle. A rendőrség csakhamar kiderítette róla, hogy a lopási história mese. A pénzt maga Grünfeld rejtette el, hogy vagyoni bukásából megmentsen valamit. Különösen a topolyai általános takarékpénztárt akarta megkárosítani, amely nagy hitelezője volt neki. A manipulációban sógorai, Weisz Károly, Robitsek Herman és Ferenc segítettek neki. Grünfeld be is vallotta, hogy ezekkel főzte ki a tervet s a pénzt náluk rejtette el. A sógorokat Grünfelddel együtt család miatt letartóztatták, de a vádtanács a három sógort harminczkétezer korona kauczió ellenében szabadlábra helyezte. Az ügyet ma tárgyalta a szabadkai törvényszék. Több mint 50 tanut hallgattak ki. A tanuvallomások egy részével különösen *Weisz* Károly kaucziójának kérdését akarja tisztázni az ügyészség. *Weisz* Károlyt ugyanis csak 32.000 korona kauczió ellenében helyezték szabadlábra. Most azt akarják tisztázni, hogy *Weisz* Károly honnan vette a kauczióhoz szükséges pénzt. Ugyancsak a tárgyalás tanuitól várják annak idején kiderítését, vajjon igaz-e, hogy *Weisz* Károly 85 százalékos kiegyezést ajánlott Grünfeld hitelezőinek. *Grünfeld* azt vallotta, hogy ő a pénzt átadta sógorának, *Weisz* Károly szabadkai kereskedőnek, aki viszont 30.000 koronát tovább adott *Robitsek* Ferenc és *Robitsek* Izidor sógorainak. A többiek azonban tagadták, hogy ők kapták a pénzből és *Weisz* Károly alibit is akart igazolni, ami azonban nem sikerült neki. Ítéletre csak késő este került a sor. A bíróság *Grünfeldet* 1-és fél évi börtönre, *Weiszt* 15 hónapi, *Robitsek* Ferencet és *Robitsek* Izidort pedig 6—6 hónapi börtönre ítélte. Ugy a vádlott, mint az elítéltek felebbezést jelentettek be.

Nyilttér.

Erőváltan kizárólag nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

A görcs csak kicsiny baj

azokhoz a kellemetlenségekhez képest, amelyek például egy auto-kiránduláson szerzett komoly meghülésből érhetik. Ezért mindig el kellene vinni az utra egy doboz valódi Fáy-féle szódai ásványpasztillát, amikor auto-kirándulásra megyünk. A pasztilla megvédi a nyálhártyákat, elhárítja zavarait és a portól érhető veszedelmektől is megvéd. Fáy valódi szódai minden gyógyszerárban, drogeriában stb. 1 korona 25 filléért kapható dobozunkat.

KÖZGAZDASÁG.

A jegybank állása és a pénzpiac. Az Osztrák-Magyar Bank június 22-ikéről ma megjelent stá-tusa csak 17 millió koronával kedvezőbb, mint a megelőző, jóllehet a múlt év ugyanezen időszakában ez a javulás 38 millió korona volt. A jegybankhoz ezen a héten a benyújtás nem volt nagy, minthogy a főváros kölesőne révén 50 millió korona külföldi pénz jött be. Ennek dacára is csekély a javulás, ami azt mutatja, hogy az 50 millió külföldi tőkét gyorsan fölszívta a pénzpiac, sőt a jegybankhoz is fordult. A váltótárca 19 millió koronával csökkent 711 millió koronára a múlt évi 586 millió koronával szemben. A lombardállomány 115 millió, éppen kétszerese a múlt évének. Az érzékelés állandó csökkenése összefüggésben van a magas devizaárfolyamokkal. A pénzpiacra talán soha nem tapasztalt kereslet mutatkozik a külföldi fizetési eszközökben s a jegybanknak ismételt aranyexport révén kellett devizatárcáját kiegészítenie. Amennyire nem kielégítő a jegybank állása, éppen olyan rossz a pénzpiac helyzete. A sokat emlegetett külföldi tőke hiányzik nálunk. Hiába, addig nem javulhat a pénzpiac helyzete, míg a külföldi tőke számára piacunkat meg nem nyerhetjük, mert saját tőkéink nem tudják kielégíteni gazdasági életünk igényeit. A magánkamatláb 4% százalék, de az átlagos rezsikompt hitel ára 6½ százalék körül van. Az értéktőzsdén ma kissé erősebb volt a forgalom, de az Agrárbank, Budapesti Bank részvényein kívül egyéb érték nem emelkedett. Ellenben *koronajáradék* ismét csökkent és ma már 87 korona 70 filléres árfolyamon zárult. A járadék árfolyamcsökkenésének ma is az volt az oka, ami a múlt heti kurzusdepressziót előidézte. Automatikusán, a külföldi nagyobb kínálat hatása alatt morzsolódott le az árfolyam. A nagy bankok akcióbalépése nem sokat használ, mert az árfolyamesés okai sokkal mélyebben fekszenek, sem hogy ezek a vételek a kurzust megjavíthatnák.

Egyébként az Osztrák-Magyar Bank állása 1912. június 22-én a következő: Bankjegyforgalom 2.080.501.000 (—26.858.000) korona. Érzékelés 1.601.162.000 (—9.166.000) korona. Váltótárca 711.418.000 (—19.638.000) korona. Lombard 115.686.000 (—4.180.000) korona. Azonnal esedékes tartozások 232.711.000 (+26.244.000) korona. Adómentes bankjegytartalék 120.660.000 (+17.692.000) korona.

A Budapesti Bank részvényei. A Budapesti Bank Részvénytársaság részvényei a mai tőzsdén 414 koronáig emelkedtek. Ha tekintetbe vesszük, hogy a bank részvényei még néhány nap előtt 385 koronán állottak, az emelkedés figyelemreméltó. Figyelemre méltó pedig már csak azért is, mert a mostani kedvezőtlen pénzügyi viszonyok következtében az összes bank-részvények inkább hanyatló, mint emelkedő irányzatot követnek. Az emelkedést — természetesen — élénken kommentálják úgy a börzén, mint pénzügyi körökben. Azt tudjuk — mondotta egyik kiváló bankigazgatónk munkatársunknak — hogy a bank tekintélye az év elején nagy viharok volt kitéve s a banknál bekövetkezett igazgatóváltás, valamint a bank affiliált vállalatainak felszámoltatása sok beszédre adott okot. Azonban a bank ügyei igen szépen rendeződtek. Veszteségei voltak a banknak s ezt nem is tagadják, de ez megtörtént már más intézetnél is, mindazonáltal a bank igazgatóságának sikerült a bank helyzetét egy biztos alapra terelni úgy, hogy a bank most már teljesen rendezett viszonyok kö-

zött van. Az eddigi veszteségeket le fogják írni, de egyúttal hét millió koronával fel fogják emelni az alaptőkét tizenöt millió koronára. Ezek az események magyarázzák azt, hogy a bank részvényei — amelyek teljesen indokolatlanul voltak olyan alacsonyra értékelve — emelkednek.

Az állatviteli tilalom megszüntetése. A földművelési kormány az elmúlt év május havában az Ausztriával kötött egyezségekre való hivatkozással a szarvasmarháknak, juhoknak és kecskéknél Ausztriába továbbtartás céljából való szállítását a száji- és körömfájásra való tekintettel tiltotta. Gróf *Serényi Béla* földművelésügyi miniszter ma rendeletet adott ki, amelylyel a kiviteli tilalmat, tekintettel a ragadós száji- és körömfájás megszüntetésére, illetőleg csekély voltára, a tilalmat hatályon kívül helyezi, illetve megszünteti.

A Phöbus tőkeemelése. Már befejezett tény, hogy a Phöbus Villamos Vállalatok Részvénytársasága fel fogja emelni öt millió koronás alaptőkéjét nyolcz millió koronára. Ezért 15.000 darab új részvényt bocsátanak ki, amelyeknek egy része a részvényeseknek lesz felajánlva, míg a másik részét egy konzorcium veszi át több évi lekötöttséggel. Tudjuk, hogy milyen nehézségek között kezdte meg működését a Phöbus s a villamos világitási munkáival mennyi baja és kellemetlensége volt a vidéki községekkel s hogy a Budapest—Gödöllői villamos vasut megépítése és üzembehelyezése sem ment simán. Most azonban, mióta a Budapest—Gödöllői villamos vasut üzemben van, látja csak a társaság igazgatósága, hogy ez milyen fényes üzlet. A kocsiállomány zsumfolva járnak s nem bírnak annyi kocsi üzembe hozni, amennyi a forgalom lebonyolításához elég volna. Azaz bírnának, ha volna elég kocsi a társaságnak. Azonban a kocsi állománya nem elégséges. Éppen ennek beszerzésére van szükség az új tőkére. A társaság mérlege is igen kedvezően alakult s az osztalék a tavalyi 7 százaléknál nagyobb lesz. A társaság eredményes fejlődésével van összefüggésben a részvények árfolyamának állandó emelkedése.

Egy furcsa monopóliumi üzlet. Közgazdasági körökben óriási feltűnést keltett a kormányának egy meglehetősen érthetetlen üzlete, amelylyel egy eddig teljesen jelentéktelen vállalatot, a *Magyar Kárpáti Petroleum Rt.*-ot olyan privilégiumokkal ruházott föl, amint eddig álmodni sem mertek azok a kőolaj után kutató vállalatok, amelyek saját szándékukat ölték a furásokba eredménytelenül. Az említett részvénytársaságra vonatkozólag ugyanis, mint „A Híltel” írja: a pénzügyminiszter az országgyűlésnek jelentést terjesztett be arról, hogy az ásványolajfélékre vonatkozó állami bányászati monopóliumról szóló törvény értelmében a petroleumkutatás kizárólagos jogát a máramaros-megyei Izavölgyének egy részében erre a társaságra ruházta át. A pénzügyminiszter jelentése szerint ez a társaság arra kötelezte magát, hogy részvénytőkéjét 5½ millió koronára emeli föl, amiből 500.000 koronát a magyar kincstár jegyez olyképen, hogy 400.000 koronát készpénzben fizet be, a többi 100.000 koronáért pedig most 6200 hektár területen 20 furójogot enged át, később további 6000 hektárt. Valami nagy részesedése tehát nem lesz az államnak és a potom áron odadobott óriási terület fejében nem biztosított magának kellő befolyást a társaság vezetésében. Az államkincstár egyedüli kedvezménye az, hogy a nyersolaj bruttótermelésének 10, esetleg 12½ százalékát biztosította magának, de ennek fejében 50, esetleg további 25 esztendőre kizárólagos joga van a társaságnak. Az egész magyar-osztrák petroleumipart az amerikaiak nyűgözik le, akiket annak idején a magyar kormány engedett be. Most pedig a remélhető magyar nyersolajtermelést az angoloknak kötik le 75 esztendőre, noha *ily óriási kedvezmények mellett a magyar tőke is szívesen vállalkozott volna erre a fényesnek ígérkező üzletre*, annál is inkább, mert a pénzügyi bizottságban maga a pénzügyminiszter jelentette, hogy Romániában legfeljebb 600 hektár területet kaphat egy vállalat és ennek fejében egészen 25 bruttó-percztentig részesedik az állam. A kormányának ez a bámulatos lökecsüskéje, amelylyel hosszú időre nyakát szegte Magyarországon a petroleum-kutatásoknak, annál érthetlenebb, mert az egész vállalatnál az izacsal John Artur mellett csak báró *Perényi Zsigmond*, máramaroszigeti főispánnak van érdekelt-sége.

Dalmát vasutat építő bankok részvényei. Mióta a dalmát vasut építésére vonatkozó törvényjavaslatot elfogadták, azóta a vasutat építő és finanszírozó bankok részvényeinek árfolyama állandóan emelkedik. A legnagyobb emelkedést a

Pesti Magyar Kereskedelmi Bank részvényei mutatják, utána az Agrár- és Járadékbank részvényeiben nagy az emelkedés. Az utóbbi részvények ma is előtérben állottak. Bécsben is emelkedik az Unio-bank részvénye, amely intézet szintén bent van a konzorciumban. A Kereskedelmi Bank részvényeinek árfolyama 4015 koronára, az Agrárbank 532 koronára emelkedett. Ez az emelkedés pedig nem azt mutatja, mintha a dalmát vasut építése rossz üzlet volna. Sőt.

A visszakereseti eljárás reformja a MÁV-nál. A budapesti kereskedelmi- és iparkamara az üzleti körök panaszai következtében előterjesztéssel fordult a kereskedelemügyi miniszterhez amiatt a lassu ügymenet miatt, ami a Máv. igazgatóságának visszakereseti (C. IV.) osztályában tapasztalható, jól gyakran egy évnél hosszabb ideig is elhúzódik egy-egy kereset elintézése. A kamara rámutat azokra a nagy kamatvesztésekre, ami az által éri a kereskedelmet, hogy több millió koronára rugó kereseti összeg hónapokon át nem gyümölcsöszik s kivonatik az üzleti tőkéből, valamint azokra a nagy költségekre, amelyeket a Máv. éppen az eljárás hosszadalmassága következtében kénytelen fizetni. Miután így közös érdeke úgy a Máv.-nak, mint az üzleti világnak, hogy a visszakereseti eljárás egyszerűbb és gyorsabbá tétessék, a kamara arra kérte a kereskedelemügyi minisztert, hogy sürgősen rendelje el a szükséges reformokat úgy az eljárás egyszerűsítése, mint a személyzet szaporítása és az akkori munkarendszer állandósítása terén.

A főváros kisiparosai és detailkereskedői a tanonczhiányról. A hazai kézmű- és kisiparban, nem kevésbé a detailkereskedelemben egyre jobban érezhető tanonczhiány tárgyában, elnökének *Brachfeld Sándor* kereskedelmi tanácsosnak kezdeményezésére a Fővárosi Iparosok Köre vasárnap d. e. 10 órakor a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara székházának disztermében értekezletre hívta össze a fővárosi ipari és kereskedelmi testületeit. Az értekezleten a budapesti kamarát *Hoffer Márton* s. titkár, az OMKE-t *Balkányi Kálmán*, M. Kereskedelmi Csarnokot *Fischer Ödön*, a Grafikai és Rokoniparosok Főnökegyesületét *Schwarz Felix*, a Fővárosi Ker. Egyesületét *Frisch Ignác* képviselte. Képviselve voltak az összes fővárosi ipartestületek s 23 kisipari szakma tanoncztartó mesterei. A gyűlést *Brachfeld Sándor* elnök lelkes beszéde nyitotta meg, üdvözlővén a megjelenteket s vázolván a szőnyegen lévő kérdés nagy horderejét, fölkelvén *Moór Jenő*t, a budapesti kamara szakelőadóját a kérdés ismertetésére. *Moór* közel egy óráig tartó előadásban vázolta a tanonczhiány okait s orvoslási módjait. Nagy tetszéssel fogadott előadása után az értekezlet a következő határozati javaslatot fogadta el: 1. Köszönetét fejezte ki a Fővárosi Iparosok Körének a szaktanácskozás összehívásáért. 2. Örömmel üdvözölte a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamarát azért, hogy a tanonczkérdés megokolására állandó szövet létesített és ahhoz megnyerte a kormány és a főváros közreműködését. 3. Szükségesnek tartja a tanonczkiállítások rendezését. 4. Szükségesnek tartja, hogy a fővárosban és ipari decentralizálás alapján minél több kisipari és detailkereskedelmi tanonczotthon létesíttessék. 5. Sürgősen az ipartörvénynek a tanonczkérdés szempontjából való revízióját. 6. Követeli a népiskolai törvény teljes végrehajtását és a gyermekmunkával ügött visszaélések megszüntetését. 7. Szükségesnek tartja, hogy a Gyermekvédő Liga, állami gyermekmenhelyek, stb. tanonczkiképzésénél az illetékes kamara és ipartestület meghallgattassék, nehogy a tanoncz kontárokhoz az tanonczüzemekbe kerüljön. 8. Kivánatosnak tartja a székely, csángó, bosnyák stb. tanonczok

Kiváltunk

ZÁLOGBAN

levő arany- és ezüstékszereket, sorsjegyeket s azokra magasabb kölcsönt nyújtunk.

MANNHEIM SIMON ÉS FIA

Budapest, IV., Párisi-u. 5.

(Főpostával szemben)

THURZÓ-FÜRED

A déli Szepességnek egy remeke ősi fenyvesek közepette. Vasúti állomás *Göbincsbánya*, 572 méter. Posta és távírdó helyben.

ELSORANGU KLIMATIKUS GYÓGYHELY.

Vizgyógyintézet, vizkurák, inhalációk, diétás kurák, nap- és szabad fürdők, villanyozás és masszázs.

Mindennemű idegbajok, légzési, emésztési, vérkeringés, anyagcsere és más egyéb bajok ellen.

Igón védett hely, állandóan nyitva, szén levezi lejárással. Kifőzőkonyha és olcsó élelmiszer. Elő- és utóidőnyban 80% július elejétől s heti tartózkodás után 60% áron edény. Szobák egész időnyre olcsó átalányban bérelhetők. — Állandó fürdőorvos: *Vladár József* Dr. Prospektussal szolgál a **Fürdőigazgatóság**.

közvetítésének rendszeressé tételét. 9. Követeli, hogy a főváros most revízió alatt álló kereskedőtanonciskoláiban a tanítás anyaga és szelleme a gyakorlati üzleti élet igényeihez alkalmazkodjék. *Cserna Lajos, Steiner Ignác, Reményi Mihály, Győry Ferencz, Frisch Ignác, Balkányi Kálmán, Gerő Dénes* és mások felszólalása után a szakértekezlet *Brachfeld Sándor* javaslatára kimondotta, hogy állandó bizottsággá tömörül az Iparoskörben, a kérdés megoldása érdekében gyakorlati javaslatokat terjeszt a kamara nagybizottsága elé s megbízza az elnökséget, hogy a sajtóban és az iskolában végzendő propaganda érdekében sürgősen tegye meg a szükséges lépéseket. *Brachfeld Sándor* zárószavai után a mindvégig lelkes és magas színvonalu értekezlet — melynek jegyzőkönyvét *Pilisgy István* titkár vezette — véget ért. A gyűlésen jelen voltak nagy örömmel fogadták a kamara képviselőjének ama kijelentését, hogy a kamara készséggel fogadja a kiküldött bizottság gyakorlati javaslatait s hogy a maga részéről is kívánatosnak tartja az együttműködést.

Új tengerhajózási vállalat. A Quarnero mentén fekvő kikötőkkel és a magyar-horvát tengerpart kikötőivel, ugyszintén Dalmáciával való tengerhajózási összeköttetésünk fejlesztésére minden valószínűség szerint egy újabb tengerhajózási vállalat alakul, még pedig az Anglobank, illetve az annak az érdekeltségéhez tartozó „Atlantiva” tengerhajózási társaság és több előkelő fiumei polgár részvételével. Az új vállalat elsőrangú, nagy gőzösökkel akarja a tervezett vonalakon a forgalmat teljesíteni és többrendbeli igen értékes és érdekes újításokkal a magyar érdekeknek legelőnyösebben szolgáló módon magasabb színvonalra emelni.

Osztálysorsjáték Ausztriában. Ismeretes, hogy az osztrák képviselőház közgazdasági bizottsága letárgyalta az osztálysorsjátékra vonatkozó javaslatát, amelyen csak azt az egy módosítást tették, hogy a törvény életbeléptetése után legkésőbb tíz esztendő múlva meg kell szüntetni a kis lutrit. Mert első sorban abban különbözik az osztrák sorsjáték a magyartól, hogy míg Magyarországon az osztálysorsjáték behozatalával azonnal megszüntették a kis lutrit, addig itt csak annyiban korlátozzák a kis lutrit, amennyiben ennek jövedelmét az osztálysorsjáték jövedelme pótolja. A kormányjavaslat szerint mindaddig fenn akarták tartani a kis lutrit, amíg az osztálysorsjáték 20 millió koronát nem jövedelmez. Ezt a képviselőház közgazdasági bizottsága úgy módosította, hogy 10 év múlva minden körülmények között megszűnik a kis lutri. Az osztálysorsjáték sorsolási terve szerint évenként csak 80.000 darab sorsjegyet bocsátanak ki, melyek közül 40.000 okvetlenül nyer. A sorsolások öt osztályban történnek és a betét minden osztálynál 40 korona egy egész, 10 korona egy negyed és 4 korona egy tízedsorsjegynél. Aki tehát mind az öt osztályban játszaní akar, 200 koronát fizet be. A legnagyobb nyeremény az ötödik osztályban 300.000 korona, a prémium 700.000 korona lesz.

Sertésvész Magyarországon. A sertésvész óriási rombolást visz véghez az országban. Rossz és erélytelen állategészségügyi szolgálatunk mellett hétről hétre óriási mértékben terjednek a járványok, melyekről a földművelésügyi miniszter a következő hivatalos jelentést adta ki:

A betegség neve	A múlt héthez képest			
	Összesen	több	kevésbé	kevesebb
	közs. udv.	közs. udv.	közs. udv.	közs. udv.
Lépfene	241	256	3	8
Veszétség	211	227	1	—
Takonykór	48	57	6	7
Száj- és körömfájás	20	75	2	24
Juhhimlő	21	29	—	2
Hőlyagos kiütés	50	121	—	6
Rühkór	229	379	—	20
Bivalyvész	13	17	1	—
Sertésorbáncz	608	1672	130	352
Sertésvész	1453	5506	197	910

Debreczen hatvanmillió kölcsön. Debreczenből jelentik: A város elkerülhetetlenül szükséges beruházásokra és az egyetemi épületek létesítésére egy évvel ezelőtt elhatározta, hogy hatvanmillió korona kölcsönt vesz föl. A város tanácsának fölhívására az összes ügyosztályok elkészítették azt a kimutatást, amelyben a létesítendő intézmények fel vannak véve. Tegnap értekezletet tartott a város tanácsa s elhatározta, hogy a

július havában megtartandó közgyűlés elé előterjesztést tesz a kölcsön felvétele iránt. Ebből a kölcsönből visszafizetik az Osztrák-Magyar Bank régebbi tízenhét milliós kölcsönét, a fennmaradó összegből aztán építkeznek a város. Tervebe van véve többek között két népszálló és egy nagy népfürdő építése is.

Magyarok a bostoni kongresszuson. A szeptember 24—28-án Bostonban tartandó nemzetközi kereskedelmi kongresszus iránt világszerte rendkívüli érdeklődés mutatkozik. A magyarországi kereskedelmi és iparkamarákat és érdekképviseleteket szintén meghívta a kongresszusra az amerikai bizottság, amely — mint emlékeztet — a múlt nyáron járt e célból Budapesten. Mint értesülünk, a meghívás alapján és az előértesülések nyomán, magyarok is nagyobb számban vesznek részt ezen a nemzetközi kongresszuson. A hazai érdekképviseletek közös kiutazás programját, amelynek megállapította a közös kiutazás programját, amelynek egyik legkiemelkedőbb pontja az a busz napos körutazás, amelyet az amerikai rendezőbizottság rendez, azt a páratlan alkalmat nyújtva a kongresszus tagjainak, hogy az amerikai bizottság költségén látogathatják meg ingyenes körutazáson a legismertebb amerikai nagyvárosokat, ahol a körutazókat a kereskedelmi érdekképviseletek és hatóságok látják vendégül. A magyarországi érdekképviseletek, előkelő kereskedői és ipari körök részéről máris igen élénk az érdeklődés és így bizonyos, hogy hazánk is megfelelő módon lesz képviselve a bostoni kongresszuson. Felvilágosításokkal az érdeklődőknek készséggel szolgál a Magyar Kereskedelmi Csarnok titkári hivatala.

A Központi Menetjegyiroda szerződése. Beöthy László kereskedelmügyi miniszter, a menetjegyiroda szerződését újabb tíz esztendőre megkötötte. Az új szerződés a régi alapján jött létre.

A czehtinjei mintaúru-kiállítás. Czehtinjéből táviratozzák: A Magyar Királyi Kereskedelmi Múzeum ottani mintaúrukiállítását vasárnap délelőtt 11 órakor nyitották meg. A megnyitáson a király, a királyné, a trónörökös és neje, *Xenia Vera* hercegnő, valamennyi aktív és volt miniszter és a diplomácia képviselői jelentek meg. A felséges vendégeket báró *Giessl* követ, dr. *Kovács Gyula*, udvari tanácsos, a magyar királyi kereskedelmi múzeum igazgatója, *Kolombani és Rajlovic* követségi titkárok, valamint *Resofszy Béla*, *Patak Gusztáv és Rasofszy Dezső* múzeumi levelvezők fogadták. A podgoriczai, a niksi, a danilovgradi és a rieki kereskedelmi testületek nagy számban képviseltették magukat a kiállításon. A király és kísérete több, mint fél órát töltöttek a kiállítás helyiségében, a legnagyobb érdeklődést tanúsították a magyar iparcikkre iránt és teljes elismeréssel fejezték ki a látottak felett. Rögtönzött reggeli alkalmával, amelyen magyar pezsgőt szolgálták fel, a király a magyar királyra és a magyar ipar fejlődésére mondott felkészöntöt.

A magyar sorsjegyek további árhanyatlása. Már megirtuk, hogy az új sorsjegytörvényjavaslat betervezése milyen hanyatlást idézett elő a magyar sorsjegyek árfolyamában. Ez a hanyatlás még tovább folytatódott. A magyar nyereménysorsjegy árfolyama 418 koronáról 412 koronára süllyedt, a magyar jelzálogsorsjegy 1 korona 50 fillérrel, a magyar jelzálogsorsjegy nyereményjegyei 3 K 50 fillérrel és a Bazilika 1 koronával hanyatlott. Tekintettel azonban az értéktözsde még mindig uralkodó nagy keresletre, az új kibocsátás első hírére megindult árhanyatlást a közel jövőben ismét emelkedés fogja felváltani.

Aratnak a Jászságban. A jövő hét közepén megkezdődik ott az aratás. Az őszi vetések az utóbbi eszések következtében elég jól kifejtettek s átlag jó középtermés várható. A tavaszi vetések valamivel silányabbak. Takarmány kevés. A tavaszi kapásnövények igen jól állanak.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonatózsde.

Budapest, június 24.

A készáruipiaczon ma kifejezetten szilárd volt az irányzat. Mérsékelt kínálattal szemben a malmok elég jó vételkedvet mutattak, jobb árakat is szívesen fizettek; nagyobbarányu forgalom azonban mégsem fejlődött ki, mert az árubirtokosok tartózkodók és túlkövetelők voltak. Elkelt mintegy 22.000 q buza, a szombati árnál 10—15 fillérrel drágábban. A legdrágább eladási ár 12.65 korona volt 82 kilós tiszavidéki buzáért, a legolcsóbb pedig 11.60 korona 77 kilós zimonyi buzáért. Egyéb gabonaművek közül a rozs 10 fillérrel drágább, a többi változatlan. Forgalomba került 400 q rozs 11.05 koronás áron, 400 q zab 10.95—11.05 koronás áron és 600 q tengeri 8.95—9.— koronás áron. A határidőpiazcon igen szilárd az irányzat; a spekuláció folyvást véleményes vásárlásokat eszközöl és mivel ezek révén a kereslet állandóan túlsúlyban van és időközönként igen sürgős jellegű is ölt, ennek folytán az árfolyamok is egyre magasabb színvonalra emelkedtek. Üszöntözésül az szolgál a spekulációnak, hogy a terméskilátásokra vonatkozólag többfelől kedvezőtlen híreket terjesztenek és hogy most már arról is beszélnek, hogy a buzavetésekben kényszerérest kezdenek észlelni. Ezt a hírt mi tendenciózusnak tartjuk és csak azért regisztráljuk, mert ez volt a mai haussemozgalomnak a közvetlen oka. A mai üzlet mindjárt a megnyitáskor szilárdan és a szombati zárlatnál jóval magasabb jegyzéscikkel indult meg, a forgalom folyamán sürgős keresletre még jobban szilárdult az irányzat, mi mellett aztán lényegesen még tovább emelkedtek az árfolyamok. Az októberi buza 5 fillérrel az utolsó zárlaton fölü, 11.72 koronán indult, előbb 11.80 és 11.75 között ingadozott, aztán 11.86-ig emelkedett és zárlatkor 11.85 koronán maradt. A szombati zárlathoz viszonyítva, végeredményképen ma az októberi buza 18 fillérrel, az áprilisi buza 19 fillérrel, az októberi rozs 5 fillérrel, az októberi zab 15 fillérrel, a júliusi tengeri 3 fillérrel, az új tengeri 4 fillérrel emelkedett.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a következő volt:

	kilós	Ára 100 kg.	kilós	Ára 100 kg.
Buza				
Tiszavidéki	75	—	79	24.10—24.30
"	76	—	80	24.25—24.45
"	77	—	81	24.30—24.60
"	78	23.85—24.20	82	—
Fejérmegyei	75	—	79	23.90—24.10
"	76	—	80	24.05—24.30
"	77	—	81	24.10—24.40
"	78	23.75—24.—	82	—
Festvidéki	75	—	79	23.90—24.10
"	76	—	80	24.05—24.30
"	77	—	81	24.15—24.40
"	78	23.75—24.—	82	—
Bánsági	75	—	79	24.05—24.25
"	76	—	80	24.15—24.40
"	77	—	81	—
"	78	23.85—24.10	82	—
Bácskai	75	—	79	24.05—24.30
"	76	—	80	24.15—24.45
"	77	—	81	—
"	78	23.85—24.20	82	—
Rozs	I. rendű új	—	—	21.90—22.—
"	középmínőségű új	—	—	21.70—21.90
Arpa	takarmány I. rendű	—	—	20.30—21.10
"	II.	—	—	—
Zab	I. rendű	—	—	22.10—22.60
"	II.	—	—	21.50—21.70
Tengeri belföldi új	—	—	—	17.70—18.—
Tengeri belföldi ó	—	—	—	—
Köles	—	—	—	—

Kötötlet:

Buza. Tiszavidéki: 100 q 82 k 25.50 K, 100 q 82 k 25.20 K, 1000 q 82 k 25.30 K, 500 q 81 k 25.30 K, 1700 q 81 k 25.20 K, 700 q 81 k 25.20 K, 200 q 81 k 25.20 K, 400 q 81 k 25.10 K, 500 q 81.5 k 25.20 K, 100 q 81 k 24.80 felső, 200 q 81 k 25.10 K, 150 q 80.5 k 25.— K, 300 q 80 k 25.10 K, 250 q 80 k 25.10 K, 500 q 80 k 25.10 K, 3000 q 79 k 25.10 K, 150 q 80 k 24.85 K felső, 500 q 80 k 24.90 K felső.

Fejérmegyei: 100 q 80 k 24.70 K, 200 q 80 k 24.70 K.

Reg
Husz
nak é

Pestvidéki: 200 q 80.5 k 24.80 K, 300 q 80 k 24.90 K, 300 q 80 k 24.80 K, 200 q 80 k 24.70 K, 100 q 79 k 24.60 K, 100 q 78 k 24.40 K, Bánsági: 1000 q 78.5 k 24.80 K, Bácskai: 500 q 78.5 k 24.50 K, 1130 q 78.8 k 24.50 K, 350 q 78.5 k 24.45 K, 400 q 78 k 24.45 K, 3000 q 77 k 23.26 K, Bajai: 1430 q 77.5 k 24.15 K, Rozs: 200 q 22.10 K ppar., 200 q 22.10 K ppar., Zab: 150 q 21.90 K kpf., 100 q 22.— K kpf., 100 q 22.40 K kpf., Tengeri: 300 q 17.95 K vagonba, 100 q 18.— K kocsi, 200 q 17.90 K vagonba.

A határidőpiacon kötetett:

Délalótt:

Előfordult kötések (50 kg.-kint) 1912-re.

Buza 1913 áprilisra	11.98—59—12.15—14
Buza októberre	11.72—80—75—86—85
Rozs októberre	9.74—78—68—75—73
Zab októberre	9.35—34—47—45
Tengeri 1913 májusra	7.48—47—54—51
Tengeri júliusra	8.94—85—94—92
Tengeri augusztusra	8.98—95—9.01—8.99
Káposztarepeze	

1 óra 30 perczkor zárulnak:

Buza 1913. áprilisra	12.14—12.15
Buza októberre	11.85—11.86
Rozs októberre	9.73—9.74
Zab októberre	9.45—9.46
Tengeri 1913. májusra	7.51—7.52
Tengeri júliusra	8.92—8.93
Tengeri augusztusra	8.99—9.00

Budapesti gabonaforgalom.

1912. június 21-től 1912. június 23-ig.

Érkezett		Elszállított	
méter mázsa			
Buza	24091	6592	
Rozs	205	5413	
Arpa	—	224	
Zab	19331	18728	
Tengeri	23090	28934	
Liszt	306	20967	
Korpa	—	1313	

„Jó étvágya lesz Ha DIANA-SÓT vesz.”

Ertéktőzsde.

A mai előtőzsde forgalma igen csekély volt, amit a közeledő ultimóhatalásztás rovására irtak. A nemzetközi, ugyisintén a helyi piacon kevés kötés volt, csak az Agrárbank részvény tűnt ki 6—8 koronás áremelkedéssel. A készáru piacon az árnívó tartott volt. A zárlat igen csendes. Délben sem volt élénkebb üzlet s az árfolyamok alig változtak.

Az előtőzsde kötetett: Osztrák hitel 640—640.25, Magyar hitel 339.75, Magyar koronajáradék 87.80—87.90, Jelzálog 462.50—463, Közüti vasút 761—761.50, Magyar bank 654—654.75, Agrárbank 527.50—533.25, Budapesti bank 414, Fabank 235, Központi Jelzálog 213.50, Magyar Jégbiztosító 380, Asphalt 41.50—42, Általános kőszén 1030, Ujlaki 345, Phöbus 241—252.50, Gummi 599.50—601, Temesvári szesz 558.

A déli tőzsdén kötetett: Osztrák hitel 639—639.50, Magyar hitel 338.25—339.25, Magyar korona 87.72.50—88.82.50, Jelzálog 462—463.25, Rima 767—769.25, Közüti vasút 760.25—760.75, Magyar bank 653.50—654, Agrárbank 531.50—533.50, Kereskedelmi bank 4013—4015, Fabank 234.75—235, Belvárosi takarékpénztár 602, Cement I. 271, Általános kőszén 1029—1035, Ujlaki 349, Magyar cukor 3090—3095, Gummi 598—600, Temesvári szesz 562—564, Atlantica 288, Phöbus 250—252 K.

Bécsi értéktőzsde.

Bécs, június 24. Az előtőzsde nyugodtabb irányzattal nyílt meg, semmint napok óta és az általános hangulat kedvezőbb lett. Unionbank élénk, Magyar Agrár- és Járadékbank szilárd, Dunagőzhajózási részvény jelentékeny árfolyást ért el. Alpesi részvény gyöngült, egyébként nyugodt volt az irányzat a déli tőzsdén. Jelentéktelen forgalom közepette az árfolyamok alig változtak.

Osztrák hitel 640.50, Magyar hitel 840, Államvasút 727.75, Délivasút 99, Alpesi 993.50, Skoda 746, Magyar Agrárbank 531, Unionbank 615, Török sorsjegy 240.50, Dunagőzhajózási 1287.

Osztrák hitel 640.25, Magyar hitel 840, Anglobank 328.50, Bankverein 529.25, Laenderbank 529.50, Unionbank 615.50, Államvasút 727.75, Délivasút 98.75, Dunagőzhajózási 1281, Alpesi 992.50, Prágai vasút 3175, Rimamurányi 769, Török sorsjegy 240.50, Skoda 745.50.

Bécs, június 24. (Magyar értékek zárlata), 4 száza léko arany-járadék 108.25 Tiszal és szegedi kölesön sorsjegy — Magyar hitelbank részvény 838.25 Magyar leszámító és váltó részvény 591.—, Rima murányi 766.— Magyar cukoripar —, Adria hajózási részvénytársaság —, Magyar koronajáradék 87.65, 4 százalékos magyar földterhem. kötvény —, Magy. nyerem-köles. sorsjegy —, Kassa-Oderbergi Vasutársz. — Magyar jelzálogbank —, Magy. kereskedelmi bank —.

Bécs, június 24. (Osztrák értékek zárlata), 4.2 száza lékos papír-járadék 87.80, 4 százalékos osztrák arany járadék 113.30 1860-as sorsjegy — Osztrák hitel sorsjegy —, Angol osztrák bankrészvény 329.90 Bécsi Bankverein 529.— Osztrák-magyar bank 2088. Déli vasút 98.— Dunagőzhajózási r.-t. 12.76 Dohány részv. 349.50 Cs. k. arany (vert) 11.40. Német banky. 118.11. Osztr. Lloyd 548.— 4.2 száz. ezüst jár. 87.80—90.50 Osztr. koronajáradék 87.80, 1864-es sorsj. — Osztrák hitelintézet részvény 639.90 Union-Bank 614.25 Osztrák Ländlerbank 529.— Osztrák-magyar államvasút 727.15 Elbevolgyi vasút —, Alpesi részvény 990.75 20 frankos 19.17, Londoni váltóár 241.47 Lipótkohó 750.50 Török sorsjegy 239.60.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, június 24. (Értéktőzsde.) Az ipari konjunkturát a beérkezett jelentések alapján ma is inkább kedvezőtlenül ítélték meg és miután az amerikai választási hadjárat is a newyorki piac fokozódó elkedvetlenedését teszi várhatóvá, a hivatalos tőzsdéi forgalom gyöngülésre való túlnyomó hajlandóság mellett ismét igen szűk határok között folyt le. Az ultimo közelsége a vállalási kedvet természetesen szintén korlátozta. Gyöngébben voltak bányacétek, melyek közül Phönix 1½ százalékos veszítést, továbbá villamosági értékek és Kanada-részvények, míg a német bankrészvények szilárdabbak voltak. A többi változás jelentéktelen volt. A zárlat renyhe volt. A készáru piacon az árnívó tartott volt. A zárlat igen csendes. Délben sem volt élénkebb üzlet s az árfolyamok alig változtak.

Berlin, június 24. Zárlat. (Saját tudósítónktól) Zárlatkor, jegyeztetik: 4.2 százalékos papírjáradék —, 4. százalékos osztrák aranyjáradék 96.10 osztr hitelrészvény —, Déli vasút 19.—, orosz bankjegyek 215.35, 4 százalékos új orosz kölesön 90.50, Discontó Commandit 183.70, Dinamitruszt 182.20, Harpeni 184.60, Unifikált török járadék 90.90, 4.2 százalékos ezüst jár 87.70, 4 százalékos magyar aranyjáradék 90.70, Magyar koronajáradék 87.20 Osztrák-magyar államvasút —, Bécsi váltóár 845.75 Olasz járadék —, Ált. villamos sági Edison 263.75 Gelsenkircheni 187.—, Laurakohó 173.50.

Frankfurt, június 24. Zárlat. 4.20/0 papírjáradék —, 4 száz.-os osztr. ar.-jár. 96.05 Magy. ar.-jár. 90.70 Osztr. hitelint. részv. 199% Osztrák-magyar államvasút 152.75 Északnyugati vasút —, Bustleh radi vasút —, Londoni váltóár 204.25, Bécsi Bank verein 133.10 Villamos részvény —, 3 százalékos magyar aranykölesön 72.50, 4.2 százalékos ezüstjáradék 91.—, Osztrák koronajáradék 87.90, Magyar koronajáradék 87.80 Osztrák-magyar bank 150.—, Déli vasút részvény 19.—, Elbevolgyi vasút —, Bécsi váltóár 846.—, Párisi váltóár 810.25, Union bankrészv. —

Hamburg, június 24. (Zárlat.) 4.2 százalékos ezüst járadék 91.50, 1860. sorsjegy —, Déli vasút 18.70 4 százalékos aranyjáradék 96.40, Osztrák hitelrészvény 199.75 Osztrák-magyar államvasút —, Olasz járadék —, 4 százalékos Magyar aranyjáradék —

London, június 24. Angol consol 76%.

Páris, június 24. (Zárlat.) 3 százalékos francia járadék 93.20, Osztr. aranyjáradék 97.45 Magyar arany járadék 94.—, 5 százalékos bolgár kötvény 1896. évről 519.5. 3¾ százalékos Olasz járadék 98.25 Déli vasúti elsőbbségi kötv. 270.—, 5 százalékos marokkói járadék 584.— 4 százalékos 1890. román köles — 4 százalékos amori. románjár. 1905. 92.—, 5 százalékos orosz járadék —, 4 és fél százalékos 1909. orosz járadék 102.50 4 százalékos spanyol jár. 95.05 4 százalékos unifikált török jár. 89.86 Török sorsjegy 206.50 Török dohányrészvény 363.— Osztrák földhitelintézet 1806. Osztrák Ländlerbank 561.— Magyarjelzálog bank 494.— Banque de Paris 18.38. Banque Ottomane 699.—, Osztrák-magyar államvasút —, Déli vasút 102.—, Meridionalvasút 598.—, Hartman gépgyár 818.— Rio Tinto 20.36, Sucrierie d'Égypte 85.—, Tula 1022. Uríkányi kőszén 169.—, Chartered 34.75, De Beers 494.—

East Rand 78.50, Jagersfontein 154.50 Trans. Land Compan 40.50 Váltó Amsterdamra (rövid) 209.—, Váltó német placzokra (rövid) 123.43, Váltó Bécsre (rövid) 104.43 Váltó Belgiumra (rövid) 19/32 Olasz arany váltó (röv) 1/3 Váltó Svájcra (rövid) 3/8 Csekk ondonra 252.35 Magánkamatláb 27%.

GÁBOR
Internátus

Telefon 9000

Fiunevelő- és tanintézet
elemi-, közép- és keresk. iskolai növendékek számára
Bpest, VI., Munkácsy-utca 21. (Andrássy-uti villanegyed)
szűnidei
Internátus **Tátra-Lomnicon**

Üzleti tudósítások.

Buzakorpa.

Finom korpa azonnali szállításra	16.10—16.30
" " " " " " " "	15.80—16.—
" " szeptember—december	12.—12.20
Durva korpa azonnali szállításra	16.10—16.30
" " " " " " " "	15.80—16.—
" " szeptember—december	12.40—12.60

Zsiradékok.

Disznózsír budapesti	149.—150.—
" " " " " " " "	—
Salonna,	
Városi 3 drbos	132.—133.—
" " " " " " " "	126—127.—

Kőbányai sertésvásár.

Június 24. Magyar elsőrendű: Fialat nehéz (páronkint 320 klgon felül) 149—150 fillérig. Fialat közep (páronkint 251—320 klg.) 158—160 fillérig. Magyar szedett: Közép (páronkint 240—280 klg.) 158—162 fillérig. Sertéslétszám: 1912. június 21-ik napján volt készlet 35928 drb. 1912. június 22—23-ik napján felhajtott 894 drb. 1912. június 22—23. elszállított 424 drb. 1912. 24-ik napjára maradt készlet 36209 drb. A hizott sertésüzlet irányzata: lanyha.

Sertéskonsumvásári jelentés.

(A székesfővárosi állatvásár és közbizottság igazgatóságától. 1912. június 24.) Előző napi eladatlan maradvány 1303 drb sertés, 9 drb süldő. Mai felhajtás (egygyed 4-ig) 599 drb sertés 15 drb süldő. Összesen 1902 drb sertés, 24 drb süldő. Eladatott 1651 drb sertés, 12 drb süldő. Mai maradvány 351 drb sertés, 12 darab süldő. Árjegyzés. Zsirterítés. Öreg I. rendű 350 klg. felüli ételsúlyonással 137—147 fillér. Öreg II. rendű 280—350 klg. ételsúlyonással 126—132 fillér. Fialat nehéz 300 klg. felüli ételsúlyonással 148—152 fillér. Fialat közep 220—300 klg.-ig ételsúlyonással 132—164 fillér. Fialat könnyű 120 klg.-ig ételsúlyonással 146—160 fillér. Hussertés könnyű 140—300 klg.-ig ételsúlyonással 162—176 fillér. Süldő 50 klg.-ig belföldi ételsúlyban 94 fillér. A vásár irányzata közepes. Az árak változatlanok.

Budapesti juhvásár.

Június 24. Felhajtott 190 drb juh. Árjegyzések: Elsőrendű ürü 71—76 fillér, kivételesen 77 fillér kilogrammonként. Kosok 64—66 fillérig. Az irányzat szilárd volt az árak 2 fillérrel kgr.-kint emelkedtek.

Felölös szerkesztő:
PURJESZ LAJOS,
Igazgató:
ERDŐS ARMAND

Reggelizés előtt fél pohár **Schmidthauer-féle Igmándi keserűvíz** Az elrontott gyomorral 2—3 óra alatt teljesen rendbe hozza. Kis üveg 40 fillér Nagy üveg 60 fillér

Kivonat a hivatalos lapból.

— Junius 24. —

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Antal Pál közalapítványi segédfelügyelőt közalapítványi felügyelővé és Venczely Jenő közalapítványi fogalmazót kir. közalapítványi segédfelügyelővé. Bolgár Béla kir. közalapítványi fogalmazót kir. közalapítványi segédfelügyelővé, Boschetti Viola petrovai állami övönőt, saját kérésére a faluszlatinai állami kisdudavodához helyezte át s az ilyképp megüresedett petrovai állami kisdudavodához Geiger Berta okleveles övönőt kisdudavodához, Székely Lajos napibéres szolgát az országos paedagógiai és tanszermuzeumhoz hivatal-szolgárává;

az igazságügyminiszter dr. Tiszovszky Gyula nagyszabeni törvényszéki joggyakornokot a nagyszabeni és dr. Lutz Miklós pécsi törvényszéki joggyakornokot a pécsi törvényszékhez jegyzökké, Keresztes Benjámint kolozsvári törvényszéki telekkönyvi átalakító díjnokot a tekei és Roth János zárai 3/31. számú gyalogzered-beli I. osztályú számvívó, igazolványos altisztet a nagyszabeni járásbírószághoz irnokká;

a pénzügyminiszter Derzsi István műszaki díjnokot a 10. felmérési felügyelőségnek, ideiglenes minőségű felmérési gyakorlati munkát a pápai m. kir. 12. felmérési felügyelőséghez;

a zilahi törvényszék elnöke Oszváth Gyula zilahi pénzügyigazgatósági napibéres szolgát és Németh Sándor krasznai lakos, földmivest a krasznai kir. járásbírószághoz III-ik osztályú hivatal-szolgákká nevezte ki.

Kirendelés. Az igazságügyminiszter az aranyosmaróti törvényszék területére vizsgálóbíróvá Kroner Géza kir. törvényszéki bírót, allandó helyettesévé pedig Kerekes Zoltán törvényszéki bírót rendelte ki. Novák Aurél ópécsei gyakorló ügyvédet a magyar-pécsei, Ince Zoltán szászvárosi járásbírói jegyzőt a szászvárosi és Horváth László nagykövetségi járásbírói mellett alkalmazott ügyészéi megbízottak allandó helyettesévé rendelte ki.

Áthelyezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter öz. Szilágyi Gyuláné kolozsvári és Schwarcz Judáné kispesti állami elemi iskolai tanítóknak kölcsönösen;

az igazságügyminiszter Fülöp József csepregi járásbírói irnokot a párkányi járásbírószághoz helyezte át.

Nőmagyarosítások. A belügyminiszter kiskőrös Kohn Bernát turocszentmártoni lakos Kertészre, Medve József battonyai lakos, valamint Mária, János és Mihály nevű kiskőrös gyermekei Magyarra, kiskőrös Magyar Márczell budapesti lakos Zoltánra, kiskőrös Spitzer Ernő nagykáti lakos Szekelyre, kiskőrös Tancsár Mária, Paulina és Rozsa székeshérvári lakosok

Tamásra, kiskőrös Schweize Ferenc gyöngyösi lakos Somlóra, kiskőrös Rosenstein Guidó budapesti lakos Rudnaira, Rosenberg Nándor budapesti lakos, valamint kiskőrös Julia leánya Radványira, kiskőrös Hauser Antal Sándor budapesti lakos Nemesre, Dorosárezevits Antal kulai lakos Dévaira kiskőrös Koch Géza, Ida és Anna hajai lakosok Komlóra, kiskőrös Reichenfeld Jenő körmenyi lakos Románra, Rosenzveg Sándor budapesti lakos, valamint Emil, Jolán és Ilona és Ignác nevű kiskőrös gyermekei családja nevének Ágaira kért atváltoztatást megengedte.

BELÁTYNY PEZSGÓ

VIZÁLLÁS.

Table with columns for location (Inn, Dun, Fissa, etc.), date (junius 24. junius 22.), and water level (m éter). It lists various locations and their corresponding water levels on two different dates.

„EGYETERTÉS”

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: PAJOR MÁTYÁS.

IDŐJÁRÁS.

Az elmúlt nap időjárásának áttekintése.

Hazánkban az idő tegnap tulnyomóan derült és az Erdélyben, meg az Alföld északkéleti zblén előfordult — jobbára kisebb — esőktől elteltintve száraz volt.

A hőmérséklet az alacsony éjjeli minimumnak következtében főleg a keleti részeken alatta maradt a normálisnak. A maximum 27 C fok Csáktornyan, a minimum 4 C fok Tátrafüreden.

Prognózis a következő 24 órára:

Egyelőre lényegtelen hőváltozás várható nyugatról zivataros esőkkel.

(Sürgöny-prog.: Meleg, nyugaton sokhelyütt csapadék, zivatarok.)

Weather forecast table with columns for location (Állomás), wind direction (Félirány), wind force (Félirány), temperature (Hőmér-séklet), and other weather-related data.

Large financial table titled 'Budapesti értéktőzsde' (Budapest Stock Exchange). It contains multiple columns for various financial instruments, including bonds (Allamadósság), banks (Bankok), insurance companies (Biztosító társaságok), and other financial entities. It lists names, amounts, and other relevant data.

KÜLÖNFÉLÉK.

Jövök a szenvedés bus tengeréről...

Jövök a szenvedés bus tengeréről,
Kidobott a partra egy nagy könnyhullám,
Idevonzott a fény, egy asszony szeméből
Az első reménység tiz évek multán.

Hoztam sok virágot, könnyből fakadtak,
Porladozó hű szívek hantja felett;
Bolondja asszonynak, virágnak, dalnak,
Jövök és megállok kapud mellett...

Króó József.

(A Chateau-Lafite árverek.) Párisban legközelebb árverelés lesz, ami több okból is érdekes. Rotschild-árverésnek nevezik a mindennapos beszélgetésben, hanem azért mindössze a Rotschild-jóságok néhány részének készpénzre váltásáról van szó. Az árverést az 1905-ben elhunyt báró Rotschild Alfonz hagyatékából tartják. Rotschild előkelő gyűjtő volt és szalonja egyike volt a leginkább látogatottaknak. Néhány birtok is tartozott a hagyatékához és mert ezeknek elosztásáról nem rendelkezett, az örökösök most eladják, hogy a pénzükhöz jussanak. Az összes eladásra kerülő birtokoknak nyolcz millió frank az értéke. Rotschild-szemmel tehát bagele az egész. Közöttük van a világhírű Chateau-Lafite-kastély is, amely pompás bora révén ismert és becsült az egész világon. Mint minden hozzáértő jól tudja, a Chateau-Lafite egyike a legjobb bordeauxi vörös boroknak és pompás ízét a talaj különös összetételének köszönheti. A Chateau-Lafiteben levő szőlőkertek 180 hektár kiterjedésűek és a legjobb részt ebből, mintegy 70 hektárt báró Rotschild Alfonz 1868-ban vásárolta négy és fél millió frankon. A birtok kikiáltási ára másfél millió frank. — Aki azt hiszi, hogy az árverés formáság és azért történik csupán, hogy eleget tegyenek az örökösök rendelkezéseinek, az cseppet sem téved. A Rotschildok szépen visszaválják a birtokot, mert

nemhogy a magukétól válnának meg, de még a másét is magukénak szeretnék tudni.

(A dróttalan esők.) Az Egyesült-Államok kormánya csudálatos korlátozást adott ki a dróttalan táviratokra, ami egész Amerikában közderültséget okozott. A szigorú cenzura a newporti dróttalan táviróállomásra vonatkozik és ennek értelmében tilos szerelmes üzeneteket küldeni az eltávozott hajók után. A drákói rendeletnek az szolgál magyarázatul hogy az ifju amerikai hölgyek között, akik a tengerészet egy tisztjébe, vagy matrózába voltak szerelmesek, ujabban az a szokás kapott lábra, hogy az elhajózott szerelmük után dróttalan táviratot küldtek. A szerelmes üzenetnek persze az lett a következménye, hogy a boldog hajósok némileg megfélemltek a szolgálatról és a kötelességről. Egyszer valami bostoni kisasszony egy hadihajóra azt dróttalanította a völegénye után: „Drága Jack, amint lehet, olyan gyorsan térj vissza. Édes csókjaid oly hosszú ideig vagyok kénytelen nélkülözni, hogy ajkaim kiszáradnak és ránczosak lesznek“. Ilyen táviratokat tehát a jövőben nem vesznek fel, nem is továbbítanak. A tengeri oroszánokba szerelmes hölgyek kénytelenek lesznek tehát gondoskodni valami chifiréről, aminek áldó védelme alatt biztos küldözhetik szerelmes csókjaikat, forró öleléseiket. Ám a kormány tudja ezt és tudja azt is, illetőleg reménykedik abban, hogy a csók, ha például „olajszardínia“, távolról sem lesz olyan hódító, mint különben.

(A buvárkészülékekről.) A legelső buvárok fejükre borított buvárharranggal szálltak le a tenger mélységeibe, ezt azonban csakhamar felváltotta a zárt buvártöltet, amelyet még ma is használnak. Ezt használják a gyöngyhalászatnál, elsüllyedt hajórakományoknak a kiemelésénél, de ez nagyon veszélyes munka, mert megbízható kimutatások szerint száz buvár közül legalább is egy meghalt a víz alatt. A buvár halálát az idézi elő, hogy az oxigén a tulságos nagy nyomás következtében olyan feszültséget ér el, mely a vér anyagcserejét megbénítja és görcsöket vált ki. Az eddig elért tengeri mélységeken túl azonban még nagy kincsek, gyöngyök, némes korallok és hajórakományok hevernek a tenger mélységeiben, amelyeket csak a tenger alatti hajók segítségével lehet majd valamikor kiemelni, de csak akkor, amikor már ezek a járművek is tökéletesednek.

(Az öngyilkosság japánban.) A „Kokumin Sinbun“ című tokiói lap kritikai méltatásban részesíti az 1911. év folyamán történt öngyilkossági esetek statisztikáját. Az említett lap mindenképp előtt megállapítja, hogy a férfiangyilkosok száma csaknem kétszer akkora, mint a nőké, ami azt bizonyítja, hogy Japánban voltaképp mégis csak az erősebb nem a gyengébb. Az öngyilkos férfiak közül a legtöbben felakasztják magukat, míg a nők szivesebben ugranak a vízbe. Mindkét nemnél az „öngyilkossági korszak“ a 20. és 30. életév között fekszik, mikor a lap szerint „az elme még nem egészen érett és fejletlen“. Egészen fiatal emberek felette regényes módon szoktak megválni az életől. Ugy tesznek, mint hajdan Empedoklesz görög bölcselő tett: belevetik magukat egy vulkán kráterébe. A legtöbb öngyilkosság júliusban és augusztusban történik, mikor már a tikasztó hőség is elviselhetetlenné teszi az életet. Igen gyakoriak a „josi“, vagyis a szerelmesek öngyilkosságának esetei is. A szerelmesek kőtálla vagy hosszú szalaggal átkötik egymást, aztán belevetik magukat a tengerbe, vagy valami mély szakadékba. Néha pedig odavetik magukat a robogó vonat kerekéi elé, amiből lehet látni, hogy Japán már ezen a téren is elérte a civilizáció bizonyos fokát.

(A vakok füllel látnak.) Ez a mondat úgy hangzik, mint egy paradox tréfa, pedig szöszterint valóság lett az „opxophon“ nevű készülék útján, melyet a birminghami E. F. Fournier D'Alba talált fel és valószínűleg meg. Ez a rendkívüli horderejű találmány, mely ezidőig a londoni optikai kiállításon látható, természetes nem játékszer, hanem arra van hivatva, hogy segítségével a vakok lássanak. A műszer tényleg arra képesíti a vakokat, hogy fényt és árnyékot annyira meg tudjanak különböztetni fülükkel, hogy lámpákat, s bizonyos gyakorlat után nagyobb tárgyak körvonala is lássanak a fül útján. A feltaláló az elektrotechnikában sokszorosan alkalmazott szelen elemet vette találmánya alapjául, amely a világítás mérve szerint különböző foku ellentállást fejt ki a villamos árammal szemben. Az ellentállás mérvének a változásait elmes szerkezet átviszi egy telefonoszerű készülékre, mely ilykép a vakot arra képesíti, hogy a fénykülönbségeket mint különböző erősségű hangokat felismerje.

A FORTÉLYOSSÁG ÁTKA

— REGÉNY. —

IRTA: Dr. FALK ZSIGMOND.

30

Azért az asszony hűséges, szerető hitveshez illően ápolta, gondozta, biztatta drága betegét. Hátha fordul a koczka, hátha erőre kaphat, hátha aztán önmagának, a családjának fog élni, kerülve az undorító ivást és a kirba rántó kártyát. A szeretkezéstől amugy is elfordult már, talán megszabadul a másik két szenvedélytől is.

VIII.

A gyermek.

Férj és feleség évtizedeken át nem voltak annyit egymással, mint most a hosszú betegség alatt. Bizalmasan elcsevegtek egyről-másról és így került szóba Ottó gyermeke első házasságából.

A fiatal Ottóért tizenhöz éves koráig pontosan fizette az apja a nevelési illetéket. Azután elhelyezte a legfinomabb bécsi nagy vendéglőben pinczérnek, mert a gyerek, dacára okosságának és a sok tanulásnak, amivel az intézetben terheltek, mindenképpen a pinczérségre vágyódott.

Ez érthető is volt. Az édes anyja, apja, azaz a nagypapja pinczérrel kezdte és nem bánta meg. Az apja sem vallott szégyent a pinczérkedéssel, miért cselekedjen tehát az ifju Ottó a vére, a természeté ellen? Miért menjen más foglalkozásra? Ezen a téren a családi összeköttetés Bécsben, Budapesten és a vidéken mindenfelé csak előnyére válhat.

Az Ottó fia tizenhöz éves korától fogva aztán nem is vette többé igénybe az apja támogatását. Megkereste, amire szüksége volt és tiz év alatt főnöke annyira megkedvelte, hogy fontos bizalmi állásba he-

lyezte. A Bécs melletti Schönbrunnban, szemközt a császári rezidenciával, remek éttermet és szállodát épített, amelynek vezetésével Ottót bízta meg.

Az ifju legény fényesen oldotta meg dicsőséges, de nehéz feladatát. Imnár kilencz éve állt a schönbrunni park-szálló élén és főnöke nem egyszer czélogzatott arra a lehetőségre, hogy rövidesen beveszi üzletébe társtulajdonosnak.

Második felesége előtt sohasem emlegette Ottó az első házasságából való fiát. Nem látta helyén valónak a mostoha anyjának figyelmét a gyerekre felhívni, aki szépen fejlődött és végül pompásan megállt a saját lábán.

Mostsem az öreg Ottó hozta szóba Ottó fiát. Az aggályoskodó feleség, a gyermekei boldogulását féltő anya esalta a nő ajakára mostoha gyermeke nevét, az iránta való érdeklődést. A második házasság három gyermeke leány, az utolsó fia, az még egészen fiatal, mindössze tizenkét éves. Mi lesz velük, ha az apa behunyja szemét. Az a kis pénz, ami a fél tulajdonjogért jár, alig egy évre elegendő és mi lesz aztán?

Persze nem így mondta ezt urának. Csak felvetette azt az eszmét, nem-e lehetne a derék, fiatal, vezetésre képes fia apja támogatója? Nem-e lehetne az ifju Ottót tár rabíri a Budapestre való átköltözésre, hadd venné kezébe a „Kis mulató“ ügyeit és banna el érdemük szerint a másik két tulajdonossal, akik galád módon visszaélnék velük szemben és őt, a gyenge nőt kényük-kedvük szerint uton-utfélen becsapják, kijátszzák, félrevezetik. A maguk javára kiaknazzák azt a súlyos csapást, ami Ottó családját érte, ahelyett, hogy a bajban tanácsukkal, jóindulatú biztatással támogatásukra lennének.

Elmagyarázta Ottónak a felesége, hogy ha szerencsésen felgyógyul, sem lesz képes a pénzfukar másik két tulajdonossal megkü-

deni. Azok most vannak éltük virágában, a negyven és ötven között. Ő pedig öreg, megtört ember, a hetveneshez közel. Miként bírhatna megállni és anyagi érdekeit sikerrel kivédeni ezekkel az éhesekkel, a soha eleget nem kereshető, be nem telhető alakokkal? Próbálják meg az ifju Ottó haza hívni, hátha eljön az apja kedvéért!

Nem hamarosan adta a beleegyezését az öreg Ottó. De bezzeg nem tárgított többé a feleség. Roppantul kapaszkodott a véleménye szerinte egyetlen mentő horgonyba. Büszke volt az eszméjére s nap-nap után beszélt róla az urának.

A betegség által elgyötört férfi végre is beenyugodott az asszony kívánságába és megengedte a levélírást. A hosszadalmas, női körülményességgel vázolt helyzetrajz végébe Ottó maga mindössze két sort írt: „Láradt, beteg, öreg vagyok, édes fiam. Segíts rajtam, ha akarsz és a szived nem ellenzi. Szerető apád.“

Az ifju Ottó pedig nem felelt semmit. Nyomban bejelentette az esetet főnökének, akitől négy heti szabadságot kért, amit annál is inkább megkapott, mert kilencz év alatt egyetlen napra sem hiányzott az üzletből. Azután átadott mindent annak rendjelmódja szerint a helyettesének és a levél vétele utáni negyednapra itthon termett.

Atyja a várakozás türelmetlenségétől egészen megviselve, apatikusan feküdt ágyában. Az asszony reményvesztetten ott ült mellette, az ágy végén pedig a három lány kézi munkával szórakozott. A kis fiu rosszkedvűen a szomszédos konyhában és zavarta a főzésben.

Az ifju Ottó délben az egy óra negyven perczkor megérkező vonaton jött és így két óra felé lépett édes atyja lakásába.

(Folyt. köv.)

SZÍNHÁZAK.

Kedd, 1912. június 25-én.

VIGSZÍNHÁZ.

Csitri.

Vígjáték 3 felvonásban. Írták: Pierre Veber és de Gorsae Henri. Fordította: Heltai Jenő.

Személyek:

Dalanny Maurice	Balassa
Vergnaud	Ditroi
Alcide	Tanay
Simoneau	Szerény
Sernin Pierre	Körmendi
Prebanos	Vendrey
Golette	Varsanyi
Aglae	Haraszthy
Vallier Nancy	Mészáros
Suberville k. a.	Komlóssy

Kezdeté 8 órákor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Blaha Lujza teltelével

A nagymama.

Érdekes vígjáték 3 felvonásban. Csiky G. Lasencsimu vígjátéka után írta: Pasztor Arpád. Zenéjét szerzőt: Mader Raoul.

Személyek:

Szerény grófné	Blaha L.
Orkányi	Szimai
Kálmán	Értész
Kosztá Samu	Körmendi
Todorka	Dobi
Mária	Csáka J.
Lango Szeréfné	Géza J.
Piroska	Nagy T.
Térszi	Tárnoki
Karolin	Bera P.

Kezdeté 8 órákor.

FŐVÁROSI NYÁRI SZÍNHÁZ.

(BUDAI SZÍNHÁZ)

Lengyel menyecske.

Operette 3 felvonásban. Szövegét írták: Csász és Okornowsky. Zenéjét szerzőt: Jean Gilbert. Magyar színi alkalmazta: Farago Jenő.

Személyek:

Madarász	Szereghy
Gabriella	Veszprémi
Ily	Szölösi R.
Hekuba Vilmos	Fekete
Marga	Küty Klára
Solnitsky Kázmér	Szabó Cs.
Moruska	Radó N.
Souska	Körmendi I.
Annuska	Óvós J.
Petruska	Jányoki L.
Fodor János	Szabó
Minka	Heltai O.

Kezdeté 8 órákor.

KIRÁLY SZÍNHÁZ.

Leányvásár.

Operette 3 felvonásban. Írták: Maros Ferencz és Brédy Miksa. Zenéjét szerzőt: Jacobi Victor.

Személyek:

Harrison	Boross
Harrisonné	Erdel B.
Lucy, leánya	Harmath L.
Rotenberg gróf	Latabár
Fritz, fia	Rátkai
Mirles Tom	Király
Korcsmáros	Sáfrány
Hajóskapitány	Krasznai
Bessi, szobalány	Berky L.
Sam, pincér	Dévényi

Kezdeté 8 órákor.

BUDAPESTI SZÍNHÁZ

Az asszonyfaló.

Operette 3 felvonásban. Szövegét írták: Stein Leo és Lindau K. Zenéjét szerzőt: Eysler Edmund. Fordította: Mérey Adolf.

Kezdeté 8 órákor.

ANGOL-PARK.

Városliget. Hermina-ut 61-65.

A kontinens legnagyobb családi mulatóhelye. Ezer látóval és mulatsággal! Mindennap két katonazenekar! A Japan-kert a legjobb hely!

Az Ujvári-Varietében

nagyszerű, új műsor: Az Americas-csoport: Sil Vios, a híres ugrócsoport. Lucio Majorano kitüntetett szépség rövid vendégtéka, ezenkívül csupa gyönyörű szám!

A Péle-Meleben új műsor!

ennek slágere prof. Würmb, tableaux vivants en costumes d'Eve. A női szépség-revue! Szenegali-néger falu: rendkívül érdekes Csecsemő érelő-intézet: anyák el nem mulasztandó! A Kis-Varietében nagyszerű khema-szkecs Gyöngyi Izsó és Jolán teltelével. Belépő-díj 20 fillér. Kedvezményes jegyek a trafikokban.

MARGIT GYÓGY-FORRÁS

(Beregmege)

a gyomor, belek, húgyhólyag, s különösen a légzőszervek hurutos bántalmánál igen jó hatású még akkor is ha vérzések esete forog fenn

Megrendelhető: Édeskúty L.-nél Budapesten és a forrás kezelőszéknél Munkácsen.

ABBAZIA.

BRISTOL-SZÁLLODA

ELSŐRANGU HÁZ.

MÉRSEKELT ARAK.

CSILLAG BELA SZÁLLODAS.

Weinberger és Fodor

az összes

sportcikkék áruháza.

FOOTBALL

czikkékben az ország legnagyobb raktára.

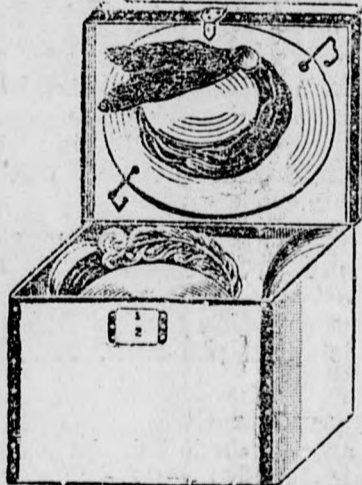
IV., Harischbazar 4.

Telefon 1:3-59.

Minden sportágról külön árjegyzék ingyen.

Uton is övjük finom kalapjainkat! Uti kalapdoboz

könnyű, célszerű, barna vitorlavászomból, bőrrel szegve, vászonbéléssel, rugós kalapszorítókkal, 4-6 kalap részére 50 cm. hosszú 13.- kor. 55 cm. hosszú 14.- kor. 60 cm. hosszú 15.- kor. Utazó cikkeik, bőröndök, kézi táskák, uti ruhakosarak, bot- és ernyőzák, árjegyzék

uti toilette cikkekről képes nagy árjegyzék ingyen és bérmentve.

KERTÉSZ TÓDOR, BUDAPEST, KRISTÓFTÉR.

Mielőtt nyaralóba megyünk vagy elutazunk,

helyezzük biztonságba értékpapírjainkat, ékszerjeinket, biztosítási kötvényeinket és egyéb okmányainkat a

„Hermes” Magyar Általános Váltóüzlet R.-T.

Budapest, Hermes-udvar, IV. ker., Koronaherceg-utca 5. Fiókok: V., Nádor-utca 25. sz. (Túzsdepajta), VIII., Baross-tér 16. sz., rendelkezésre bocsátja e célra, esetleg csak a nyáron át is.

Safe-Deposit

helyiségekben levő pénztárfiókokat a fél saját zára mellett. Nagyobb terjedelmű bőröndök vagy ládák is elfogadhatnák nyáron át megőrzésre e helyiségben.

Bérleti, illetőleg megőrzési díj 16 koronától kezdve egy egész évre.

Külföldi pénznemeket, valamint a bel- és külföldi furdóhelyeire és városaira szóló hitelleveleket a legelőcsőbb feltételek mellett engedünk át.

Takarékbetéteket a legkedvezőbb kamattal mellett kamatoztatunk.

A magy. kir. Opera művészei, A magy. kir. Zene-Akadémia, A Nemzeti Zenede, az ország legelőkelőbb zene-iskolák tanárai szívesen elismerték, hogy hagedűt

Reményi Mihály olyan készit, mely fűrmely régi 2000 koronás hagedűvel a versenyt sikeresen kiállja. Reményi hangfokozógerendája által bármely rossz hangu hagedű sokkal jobb, erősebb és nemesebb hangot kap. Sikéért kezesség minden egyes hangszernél. Árjegyzéket kérjen REMÉNYI Mihály hagedű-készítési osztályától.

Budapest, Király-u. 58.

A világ legjobb quinttiszta hurjai csak REMÉNYINÉL.

Herkules nagy beszélőgép

10 drb nagy dupla lemezmel és 200 tétel K 40.

Családi beszélőgép erősebb szerkezettel, ugyanazon fűltsel K 50. 3 lemez vételnél 200 tétel ingyen. Egyedül kapható a

Hangszer Otthonban FEKETE MIHALY

Budapest, VIII. ker., József-körút 9 E. szám.

CIRKUSZ-BEKETOW

Városliget. Telefon 107-48

Ma este 8 órákor

nagy előadás

A szenzációs juniusi műsor utolsó hete. Csak rövid ideig: Schröder 20 jegesmedvéje. Riógoku japán csodái. Csütörtökön délután felaru előadás. Szombaton és vasárnap nagy délutáni előadások, gyermekeknek félhelyárak.

Közvetlen keleti behozatal.

Valódi Perzsa és Smyrna szőnyegek

nagy választékban kaphatók, budapesti lakóknak árfelemezés nélkül részletfizetésre is.

SZŐNYEG-UDVAR BUDAPEST, KIRÁLY-U. 32. (az udvarban.)

Teljes Butorkiárusítás

csak ez év augusztus 1-éig

Teljes lakberendezések, csillárok, szőnyegek, képek stb. stb. minden elfogadható árban.

kiárusítottak.

József-utca 4. II. em. 10. sz.

Heti műsor:

Juniushó	Vigszínház	Király Színház	Magyar Színház	Budapesti Színház	Fővárosi Nyári Színház (Budai Színház)
26 Szerda	A gólya - Tolo	Cigányserzem	A rablólovag	Az asszonyfaló	Az erdőszék
27 Csütörtök	A gólya - Tolo	János vitéz	A nagymama	Az asszonyfaló	A lengyel menyecske
28 Péntek	Clo méltósága	A csók-szatórium	A frankurttak	Az asszonyfaló	Ábrahám a menyorszában
29 Szombat	Mindenütt jó	A csók-szatórium	A nagymama	Tot legény Amerikában	Artatlan Zsuzsi
30 Vasárnap	A gólya - Tolo			Tot legény Amerikában	Ábrahám a menyorszában

GUMMI-HALHÓLYAG ÓVSZER Valódi angol és francia különlegességek. **tucatonként 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14 K. 3 tucatonál 20% engedmény.**

NAKIRA törv. védett, valódi indiai paragummi férfikülönlegeség tucata 12.- korona. 3 tucatonál 20% engedmény.

UTERUS-SPRAI feltétlen megbízható női fecskendő különlegesség 14 kor.

PESSAR-OGL. orvosilag rendelve 3, 5, 6, 8, 11 kor. darabja. — 3 darabnál 20% engedmény.

IRRIGATOR 3 K és feljebb. Képes árjegyzéket rendkívül érdekes tartalommal kbl. 1000 ábrával ingyen bérmentve és diszkrétan küldünk.

BIDET 10, 16, 20, 24 Kor.

VII., RÁKÓCZI-UT 32. A Rókussal szemben. MAGYAR ORVOSI MŰSZERTÁR VII., RÁKÓCZI-UT 32. A Rókussal szemben.

Pontos címre és a vörös keresztre ügyeljünk.

Több ezer db cliché
mind aktualitás, képes hetilapok számára
olcsón eladók.
Közlebbi felvilágosítást ad a kiadóhivatal
VI., Eötvös-utca 32. szám.

Az ATHENAEUM-KÖNYVTÁR legújabb kötetei:

BÖLSCHÉ: Szerelmem az élők világában Két kötet, 1152 oldal. — A 2 kötet ára **380 korona**

Egy-egy kötet ára

Eddig megjelentek:
KÓBOR TAMÁS: Komédiák. Novellák (424 oldal).
BIRÓ LAJOS: Gória. Novellák (448 oldal).
BALZAC: A szárnártyó. Regény. Fordította Harasnyai K. (387 oldal).
ZOLA: Pascal orvos. Regény. Fordította Gerő Átilla (448 oldal).
DICKENS: Két város. Regény. Fordította Bálint Mihály (448 oldal).
Anatole France: A Pinguinek szigete. Regény. Ford. Böjöny György (320 oldal).
CSEHÓV: Az orvos felesége és más novellák (384 oldal).

Saját alatt vannak: Tolstoj: Hadzai-Murát. Regény. — Voss R.: A költő és az aszony. — Tóth Béla: A boldogságon derű. — C. F. Moyer: A szerzetes házassága. — Heltai Jenő: Hét sovány esztendő. — Maupassant: Egy élet — stb. stb.

Kiadja az Athenaeum Irodalmi és Nyomdai Részvénytársulat. Kapható minden hazai könyvkereskedésben.

A világhírű eredeti angol The Champion és Premier

kerékpárokat dupla harang-ospágygyal és szabadonfutóval, 3 és 6 évi jótállással, minden árfelemelés nélkül szigorúan az eredeti gyári áron havi 12 és 16 koro más részletre adjuk és kerékpár-alkatrészeket

az egész világon létező összes kerékpárhoz, külső és belső gumikat, csengőket, lámpákat, pedálokat láncokat, kónuszokat és csészéket óriási forgalmunk következtében mélyen leszállított **nagybani eredeti gyári áron szállítunk** vidékre is

kerékpár- és alkatrészkereskedők rész nagykereskedők **LÁNG JAKAB és FIA** Budapest, VIII., kerület, József-körút 41. sz. Flóküzletek: Baross-tér 4. és Budán: Margit-körút 6. Diszárjegyzékünk 1300 képpel kerékpár- és alkatrészkeiről ingy. és bérn.

ADORJÁN ANDOR könyve: **SORSOK ÉS PÁLYÁK** Irodalmi arcképek **Ára 3 kor.**

Kapható: **LAMPEL R. könyvkereskedése** (Wodianer F. és Fiai) R.-T.-nál Budapest, Andrássy-ut 21 és minden könyvkereskedésben.

"MÁLNÁT" nagyobb mennyiségben vesz **GESSLER SIEGFRIED, Budapest.**

Részletfizetésre is!

UJLAKI

Amerikai redőnyös íróasztalok. — Összerakható könyvszekrények. — Angol bõrgarnitúrák. — Redőnyös aktaszekrények. — Teljes írodaberendezések.

UJLAKI BÉLA modern amerikai írodabüro telepe, Budapest, VII., Erzsébet-körút 28. sz. Árjegyzék ingyen. Telefon 122-60.

DARANYI LEGÚJABB MODELLŰ Számoló ÉS LÁTHATÓ IRÁSŰ ÖSSZEADÓGÉPEI

nem szorulnak reklámra. Díjmentes bemutatás az ország bármely helyén. Telefon 139-54.

DARANYI MIKSA Első Magyar Számoló- és Összeadógépek Kereskedelmi Vállalat, a Szállítmányozási és Iparbank részvénytársaság áruszállója Budapest, VI., Váci-körút 37.

Nők és férfiak öröme, NEOSAN'-tabletták!

Törv. védve és szabadalmazva. Orvosok által is elismert meglepő biztos hatása mindkét nem gyengeségi állapotainál. A férfit erősíti és a legkésőbb korig fenntartja. Impotencia ellen nincs jobb szer az egész világon. A gyomrot nem rontják, káros hatásuk nincs. Egy doboz, mely 20 szemet tartalmaz 4 korona 50 fill. Postán szétküldi utánvétellel, díszkrét csomagolásban a Ióráktár Magyarország és Ausztria részére:

Szent Hermina gyógyszerár Budapest, VII., Tökölly-ut 28. szám. Depot 100.

AZ ÉN UJSÁGOM előfizetési ára: Negyedévre 2,50, félévre 5.-, egész évre 10.- kor. Singer és Wolfner, Andrássy-ut 10. szám.

Mátyás király-kávéház Rákóczi-ut 19. szám. A főváros legelegánsabb terrasse-ja. Minden **Vörös Misi** muzsikál.

Nők! Férfiak!

A legbiztosabb gyógyulást heveny és idült húgycső-folyások nyújtják a **KASANTOL**

gyógyszer. — Nőknél fehérfolyás, férfiaknál húgycső-folyás, tripper ellen a leggyorsabban ható szer. — Orvosiilag ajánlva. — Üvege 3 korona. — Kizárólag **Órkény Hugó** gyógyszerárban, Budapest, Tökölly-ut 28. Depot 100. Postai szétküldés díszkrétan naponta.

Költözködés előtt.

A raktáromon levő órákat, evőeszközöket valódi 13 próbás ezüst valamint alpacca-ezüst dísztárgyakat, arany ékszereket :: ::

gyári áron árusítom.

Polgár Kálmán műpás és :: :: ékszerész

Budapesten, Erzsébet-körút 29., I. em. Nagy képesalbum-árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve

